

OPĆINA JAKŠIĆ

PLAN DJELOVANJA U PODRUČJU
PRIRODNIH NEPOGODA
2022.

Sadržaj

1. UVOD	4
2. SUSTAV NOSITELJA MJERA U ODGOVORU NA PRIRODNE NEPOGODE	6
3. PRIRODNA NEPOGODA – POTRES.....	9
3.1. POTRES - ODREĐIVANJE VJEROJATNOSTI DOGAĐAJA	12
3.2. POTRES-ZBIRNA OCJENA POSLJEDICA.....	13
3.3. POTRES – KARTA PRIJETNJE	13
3.4. POPIS MJERA I NOSITELJA MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE – POTRES	14
3.4.1. PROGLAŠENJE PRIRODNE NEPOGODE	14
3.4.2. PRVA PROCJENA ŠTETE – SADRŽAJ PRIJAVE PRVE PROCJENE ŠTETE	14
3.4.3. KONAČNA PROCJENA ŠTETE	16
3.4.4. POTVRDA KONAČNE PROCJENE, ODREĐIVANJE KRITERIJA I NAČINA DODJELE SREDSTAVA POMOĆI	17
3.4.5. ŽURNA POMOĆ	17
3.4.6. NOSITELJI MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE NA RAZINI OPĆINE	18
3.4.6.1. <i>OPĆINSKO I STRUČNO POVJERENSTVO</i>	18
3.4.6.2. OPERATIVNE SNAGE SUSTAVA CIVILNE ZAŠTITE	19
3.5. PROCJENE OSIGURANJA OPREME I DRUGIH SREDSTAVA ZA ZAŠTITU I SPRJEČAVANJE STRADANJA IMOVINE, GOSPODARSKIH FUNKCIJA I STRADANJA STANOVNIŠTVA	19
4. PRIRODNA NEPOGODA – OLUJNI I ORKANSKI VJETAR	21
4.1. POPIS MJERA I NOSITELJA MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE – OLUJNI I ORKANSKI VJETAR	24
4.1.1. PROGLAŠENJE PRIRODNE NEPOGODE	24
4.1.2. PRVA PROCJENA ŠTETE – SADRŽAJ PRIJAVE PRVE PROCJENE ŠTETE	25
4.1.3. KONAČNA PROCJENA ŠTETE	26
4.1.4. POTVRDA KONAČNE PROCJENE, ODREĐIVANJE KRITERIJA I NAČINA DODJELE SREDSTAVA POMOĆI	27
4.1.5. ŽURNA POMOĆ	27
4.1.6. NOSITELJI MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE NA RAZINI OPĆINE	28
4.1.6.1. <i>OPĆINSKO I STRUČNO POVJERENSTVO</i>	28
4.1.6.2. OPERATIVNE SNAGE SUSTAVA CIVILNE ZAŠTITE	29
4.2. PROCJENE OSIGURANJA OPREME I DRUGIH SREDSTAVA ZA ZAŠTITU I SPRJEČAVANJE STRADANJA IMOVINE, GOSPODARSKIH FUNKCIJA I STRADANJA STANOVNIŠTVA	30
5. PRIRODNA NEPOGODA – POŽAR	32
5.1. POPIS MJERA I NOSITELJA MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE – POŽAR	34
5.1.1. PROGLAŠENJE PRIRODNE NEPOGODE	34
5.1.2. PRVA PROCJENA ŠTETE – SADRŽAJ PRIJAVE PRVE PROCJENE ŠTETE	35
5.1.3. KONAČNA PROCJENA ŠTETE	36
5.1.4. POTVRDA KONAČNE PROCJENE, ODREĐIVANJE KRITERIJA I NAČINA DODJELE SREDSTAVA POMOĆI	37
5.1.5. ŽURNA POMOĆ	38
5.1.6. NOSITELJI MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE NA RAZINI OPĆINE	38
5.1.6.1. <i>OPĆINSKO I STRUČNO POVJERENSTVO</i>	38
5.1.6.2. OPERATIVNE SNAGE SUSTAVA CIVILNE ZAŠTITE	40
5.2. PROCJENE OSIGURANJA OPREME I DRUGIH SREDSTAVA ZA ZAŠTITU I SPRJEČAVANJE STRADANJA IMOVINE, GOSPODARSKIH FUNKCIJA I STRADANJA STANOVNIŠTVA	40
6. PRIRODNA NEPOGODA – POPLAVA	42
6.1. POPLAVA - ODREĐIVANJE VJEROJATNOSTI DOGAĐAJA	46
6.2. POPLAVA - ZBIRNA OCJENA POSLJEDICA	47
6.3. POPLAVA – KARTA PRIJETNJE	47
6.4. PREGLED UGROŽENIH NASELJA	48
6.5. POPIS MJERA I NOSITELJA MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE – POPLAVA	48
6.5.1. PROGLAŠENJE PRIRODNE NEPOGODE	48
6.5.2. PRVA PROCJENA ŠTETE – SADRŽAJ PRIJAVE PRVE PROCJENE ŠTETE	49
6.5.3. KONAČNA PROCJENA ŠTETE	50
6.5.4. POTVRDA KONAČNE PROCJENE, ODREĐIVANJE KRITERIJA I NAČINA DODJELE SREDSTAVA POMOĆI	51
6.5.5. ŽURNA POMOĆ	51
6.5.6. NOSITELJI MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE NA RAZINI OPĆINE	52
6.5.6.1. <i>OPĆINSKO I STRUČNO POVJERENSTVO</i>	52
6.5.6.2. OPERATIVNE SNAGE SUSTAVA CIVILNE ZAŠTITE	53

6.6. PROCJENE OSIGURANJA OPREME I DRUGIH SREDSTAVA ZA ZAŠTITU I SPRJEČAVANJE STRADANJA IMOVINE, GOSPODARSKIH FUNKCIJA I STRADANJA STANOVNIŠTVA	54
7. PRIRODNA NEPOGODA – SUŠA.....	56
7.1. PRIRODNA NEPOGODA – SUŠA – VJEROJATNOSTI DOGAĐAJA	59
7.2. PRIRODNA NEPOGODA – SUŠA – ZBIRNA OCJENA POSLJEDICA	60
7.3. PRIRODNA NEPOGODA – SUŠA – KARTA PRIJETNJE	60
7.4. POPIS MJERA I NOSITELJA MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE – SUŠA	61
7.4.1. PROGlašENJE PRIRODNE NEPOGODE	61
7.4.2. PRVA PROCJENA ŠTETE – SADRŽAJ PRIJAVE PRVE PROCJENE ŠTETE	61
7.4.3. KONAČNA PROCJENA ŠTETE	63
7.4.4. POTVRDA KONAČNE PROCJENE, ODREĐIVANJE KRITERIJA I NAČINA DODJELE SREDSTAVA POMOĆI	64
7.4.5. ŽURNA POMOĆ	64
7.4.6. NOSITELJI MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE NA RAZINI OPĆINE	65
7.4.6.1. OPĆINSKO I STRUČNO POVJERENSTVO	65
7.4.6.2. OPERATIVNE SNAGE SUSTAVA CIVILNE ZAŠTITE.....	66
7.5. PROCJENE OSIGURANJA OPREME I DRUGIH SREDSTAVA ZA ZAŠTITU I SPRJEČAVANJE STRADANJA IMOVINE, GOSPODARSKIH FUNKCIJA I STRADANJA STANOVNIŠTVA	66
8. PRIRODNA NEPOGODA – TUČA –	68
8.1. PRIRODNA NEPOGODA – TUČA – VJEROJATNOSTI DOGAĐAJA	72
8.2. PRIRODNA NEPOGODA – TUČA – ZBIRNA OCJENA POSLJEDICA	72
8.3. PRIRODNA NEPOGODA – TUČA – KARTA PRIJETNJE	73
8.4. POPIS MJERA I NOSITELJA MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE – TUČA.....	73
8.4.1. PROGlašENJE PRIRODNE NEPOGODE	73
8.4.2. PRVA PROCJENA ŠTETE – SADRŽAJ PRIJAVE PRVE PROCJENE ŠTETE	74
8.4.3. KONAČNA PROCJENA ŠTETE	75
8.4.4. POTVRDA KONAČNE PROCJENE, ODREĐIVANJE KRITERIJA I NAČINA DODJELE SREDSTAVA POMOĆI	76
8.4.5. ŽURNA POMOĆ	77
8.4.6. NOSITELJI MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE NA RAZINI OPĆINE	77
8.4.6.1. OPĆINSKO I STRUČNO POVJERENSTVO	77
8.4.6.2. OPERATIVNE SNAGE SUSTAVA CIVILNE ZAŠTITE.....	79
8.5. PROCJENE OSIGURANJA OPREME I DRUGIH SREDSTAVA ZA ZAŠTITU I SPRJEČAVANJE STRADANJA IMOVINE, GOSPODARSKIH FUNKCIJA I STRADANJA STANOVNIŠTVA	79
9. PRIRODNA NEPOGODA – MRAZ	81
9.1. PRIRODNA NEPOGODA – MRAZ – VJEROJATNOSTI DOGAĐAJA	83
9.2. PRIRODNA NEPOGODA – MRAZ – ZBIRNA OCJENA POSLJEDICA	84
9.3. PRIRODNA NEPOGODA – MRAZ – KARTA PRIJETNJE	84
9.4. POPIS MJERA I NOSITELJA MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE – MRAZ.....	85
9.4.1. PROGlašENJE PRIRODNE NEPOGODE	85
9.4.2. PRVA PROCJENA ŠTETE – SADRŽAJ PRIJAVE PRVE PROCJENE ŠTETE	85
9.4.3. KONAČNA PROCJENA ŠTETE	87
9.4.4. POTVRDA KONAČNE PROCJENE, ODREĐIVANJE KRITERIJA I NAČINA DODJELE SREDSTAVA POMOĆI	88
9.4.5. ŽURNA POMOĆ	88
9.4.6. NOSITELJI MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE NA RAZINI OPĆINE	89
9.4.7. OPĆINSKO I STRUČNO POVJERENSTVO	89
9.5. PROCJENE OSIGURANJA OPREME I DRUGIH SREDSTAVA ZA ZAŠTITU I SPRJEČAVANJE STRADANJA IMOVINE, GOSPODARSKIH FUNKCIJA I STRADANJA STANOVNIŠTVA	90
10. PRIRODNA NEPOGODA – IZVANREDNO VELIKA VISINA SNIJEGA –	92
10.1. POPIS MJERA I NOSITELJA MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE – IZVANREDNO VELIKA VISINA SNIJEGA 95	
10.1.1. PROGlašENJE PRIRODNE NEPOGODE	95
10.1.2. PRVA PROCJENA ŠTETE – SADRŽAJ PRIJAVE PRVE PROCJENE ŠTETE	95
10.1.3. KONAČNA PROCJENA ŠTETE	97
10.1.4. POTVRDA KONAČNE PROCJENE, ODREĐIVANJE KRITERIJA I NAČINA DODJELE SREDSTAVA POMOĆI	98
10.1.5. ŽURNA POMOĆ	98
10.1.6. NOSITELJI MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE NA RAZINI OPĆINE	99
10.1.6.1. OPĆINSKO I STRUČNO POVJERENSTVO	99
10.1.6.2. OPERATIVNE SNAGE SUSTAVA CIVILNE ZAŠTITE.....	100

10.2. PROCJENE OSIGURANJA OPREME I DRUGIH SREDSTAVA ZA ZAŠTITU I SPRJEČAVANJE STRADANJA IMOVINE, GOSPODARSKIH FUNKCIJA I STRADANJA STANOVNIŠTVA	100
11. PRIRODNA NEPOGODA – KLIZANJE, TEČENJE, ODRONJAVANJE I PREVRTANJE ZEMLJIŠTA	103
11.1. POPIS MJERA I NOSITELJA MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE – KLIZANJE, TEČENJE, ODRONJAVANJE I PREVRTANJE ZEMLJIŠTA	105
11.1.1. PROGlašENJE PRIRODNE NEPOGODE	105
11.1.2. PRVA PROCJENA ŠTETE – SADRŽAJ PRIJAVE PRVE PROCJENE ŠTETE	105
11.1.3. KONAČNA PROCJENA ŠTETE	107
11.1.4. ŽURNA POMOĆ	108
11.1.5. NOSITELJI MJERA U SLUČAJU NASTAJANJA PRIRODNE NEPOGODE NA RAZINI OPĆINE	109
11.1.5.1. OPĆINSKO I STRUČNO POVJERENSTVO	109
11.1.5.2. OPERATIVNE SNAGE SUSTAVA CIVILNE ZAŠTITE	110
11.2. PROCJENE OSIGURANJA OPREME I DRUGIH SREDSTAVA ZA ZAŠTITU I SPRJEČAVANJE STRADANJA IMOVINE, GOSPODARSKIH FUNKCIJA I STRADANJA STANOVNIŠTVA	110
12. MJERE KOJE UKLJUČUJU SURADNJU S NADLEŽNIM TIJELIMA, ZNANSTVENIM USTANOVAMA I STRUČNJACIMA ZA PODRUČJE PRIRODNIH NEPOGODA.....	111
12.1. PLATFORME ZA SURADNJU.....	111
12.2. RAZVOJ SUSTAVA ODGOVORA NA PRIRODNE NEPOGODE	117
12.2.1. EDUKACIJA	118
12.2.1.1. INFORMATIVNO- EDUKATIVNE AKTIVNOSTI DJECE O UTJECAJU KLIMATSKIH PROMJENA I POSTUPANJU U SLUČAJU PRIRODNIH NEPOGODA.....	118
12.2.1.2. INFORMATIVNO-EDUKATIVNE AKTIVNOSTI ODRASLOG STANOVNIŠTVA O UTJECAJU KLIMATSKIH PROMJENA I POSTUPANJU U SLUČAJU PRIRODNIH NEPOGODE	119
12.2.1.3. PODRŠKA OSOBAMA S INVALIDITETOM TIJEKOM OPASNOSTI, KRIZNIH SITUACIJA I KATASTROFA	120
12.2.1.4. KORIŠTENJE DIGITALNIH TEHNOLOGIJA U SVRHU JAČANJA ODGOVORA NA PRIRODNE NEPOGODE	121
12.3. DODATNE MJERE U ODNOSU NA PRIRODNU NEPOGODE.....	122
12.3.1. POTRES -DODATNE MJERE.....	122
12.3.2. OLUJNI I ORKANSKI VJetroVI – DODATNE MJERE	123
12.3.3. POŽARI - DODATNE MJERE	124
12.3.4. POPLAVE - DODATNE MJERE	125
12.3.5. SUŠA - DODATNE MJERE.....	125
12.3.6. TUČA -DODATNE MJERE	126
12.3.7. MRAZ – DODATNE MJERE.....	126
12.3.8. IZVANREDNO VELIKA VISINA SNIJEGA – DODATNE MJERE.....	127
12.3.9. KLIZANJE, TEČENJE, ODRONJAVANJE I PREVRTANJE ZEMLJIŠTA – DODATNE MJERE.....	128
13. IZVORI, NAMJENA I PLANIRANJE NOVČANIH SREDSTAVA	129
13.1. IZVORI SREDSTAVA POMOĆI ZA UBLAŽAVANJE I DJELOMIČNO UKLANJANJE POSLJEDICA PRIRODNIH NEPOGODA 129	
13.2. SREDSTVA ŽURNE POMOĆI.....	129
13.3. IZVORI SREDSTAVA ZA RAZVOJ SUSTAVA	130
13.3.1. TERMINSKI PLAN I PROCJENA FINACIJSKIH SREDSTAVA ZA RAZVOJ SUSTAVA	131
13.4. IZVJEŠĆA , REGISTAR ŠTETA I NADZOR	132
14. TROŠKOVI ANGAŽIRANIH PRAVNIH OSOBA I REDOVNIH SLUŽBI	133

1. UVOD

Prirodnom nepogodom smatraju se iznenadne okolnosti uzrokovane nepovoljnim vremenskim prilikama, seizmičkim uzrocima i drugim prirodnim uzrocima koje prekidaju normalno odvijanje života, uzrokuju žrtve, štetu na imovini ili njezin gubitak te štetu na javnoj infrastrukturi ili u okolišu.

Prirodnom nepogodom smatraju se:

1. potres
2. olujni i orkanski vjetar
3. požar
4. poplava
5. suša
6. tuča, kiša koja se smrzava u dodiru s podlogom
7. mraz
8. izvanredno velika visina snijega
9. snježni nanos i lavina
10. nagomilavanje leda na vodotocima
11. klizanje, tečenje, odronjavanje i prevrtanje zemljišta
12. druge pojave takva opsega koje, ovisno o mjesnim prilikama, uzrokuju bitne poremećaje u životu ljudi na određenom području.

TABLICA 1: ODABIR PRIRODNIH NEPOGODA

<i>r.b.</i>	<i>Prirodna nepogoda</i>
1.	potres
2.	olujni orkanski vjetar
3.	požar
4.	poplava
5.	suša
6.	tuča, kiša koja se smrzava u dodiru s podlogom
7.	mraz
8.	izvanredno velika visina snijega
9.	klizanje, tečenje, odronjavanje i prevrtanje zemljišta

Ovim Planom uređuju se kriteriji i ovlasti za proglašenje prirodne nepogode, procjena štete od prirodne nepogode, dodjela pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih na području JLP(R)S, Registar šteta od prirodnih nepogoda te druga pitanja u vezi s dodjelom pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda.

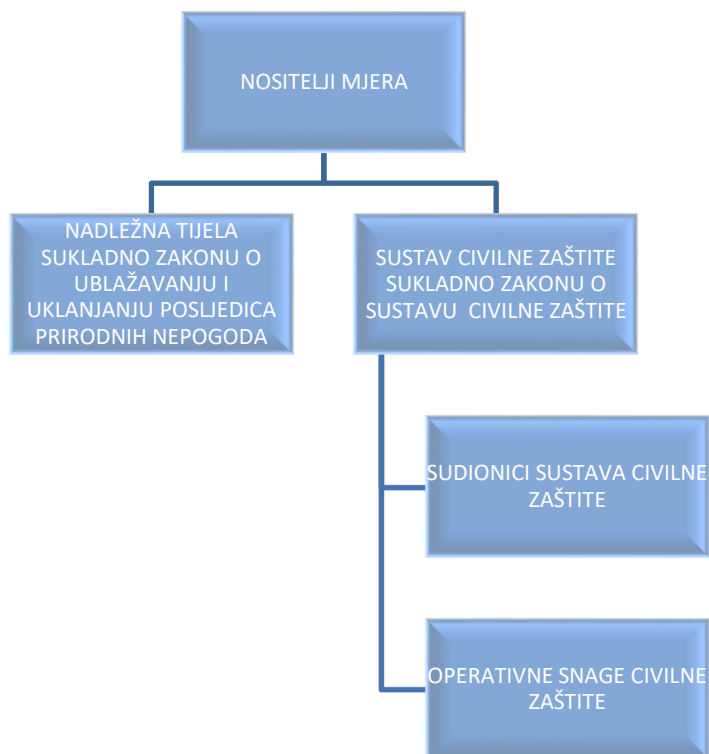
Predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave do 30. studenog tekuće godine donosi plan djelovanja za sljedeću kalendarsku godinu radi određenja mjera i postupanja djelomične sanacije šteta od prirodnih nepogoda.

Izvršno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave podnosi predstavničkom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, do 31. ožujka tekuće godine, izvješće o izvršenju plana djelovanja za proteklu kalendarsku godinu.

Zakonske odredbe:

1. *Zakon o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda, NN 16/19*
2. *Pravilnik o registru šteta od prirodnih nepogoda, NN 65*

2. SUSTAV NOSITELJA MJERA U ODGOVORU NA PRIRODNE NEPOGODE

Grafički prikaz 1: Sustav nositelja mjera

Nositelji mjere u odgovoru na prirodne nepogode razvrstavaju se u dvije skupine:

- Nositelji mjera koji su sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda ovlašteni za proglašenje prirodne nepogode, procjenu štete od prirodne nepogode, dodjeljivanje pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih na području Republike Hrvatske, unošenje i vođenje podataka u Registru šteta od prirodnih nepogoda (u daljnjem tekstu: Registar šteta) te postupaju u drugim pitanjima u vezi s dodjelom pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda.

Nadležna tijela za provedbu Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda su:

- Vlada Republike Hrvatske,
- povjerenstva za procjenu štete od prirodnih nepogoda: Državno povjerenstvo, županijska povjerenstva, gradska i općinska povjerenstva,
- nadležna ministarstva za financije, poljoprivredu, šumarstvo i ribarstvo, gospodarstvo, graditeljstvo i prostorno uređenje, zaštitu okoliša i energetiku, more, promet i infrastrukturu,
- jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

- Nositelji mjera koji su obvezni djelovati sukladno Zakonu o sustavu civilne zaštite. Civilna zaštita je sustav organiziranja sudionika za ostvarivanje zaštite i spašavanja ljudi, životinja, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša u velikim nesrećama i katastrofama i otklanjanja posljedica terorizma i ratnih razaranja.

Nositelje mjera koji su odgovorni za provedbu Zakona o sustavu civilne zaštite razvrstavamo u dvije podskupine:

- sudionici sustava civilne zaštite (Vlada Republike Hrvatske, Ministarstvo unutarnjih poslova, tijela državne uprave i druga državna tijela, Oružane snage Republike Hrvatske i policija i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave).
- Operativne snage sustava civilne zaštite čine:
 - stožeri civilne zaštite
 - operativne snage vatrogastva
 - operativne snage Hrvatskog Crvenog križa
 - operativne snage Hrvatske gorske službe spašavanja
 - udruge
 - postrojbe i povjerenici civilne zaštite
 - koordinatori na lokaciji
 - pravne osobe u sustavu civilne zaštite.

U nastavku teksta pružit će se prikaz djelovanja nositelja mjera na lokalnoj razini, kao i djelovanje operativnih snaga u slučaju prirodne nepogode na području općine.

POTRES

3. Prirodna nepogoda – POTRES

DEFINICIJA POTRESA:

Potres se može opisati kao endogeni proces prouzročen tektonskim pokretima u Zemljinoj unutrašnjosti uz naglo oslobađanje energije koja se u obliku seizmičkih valova širi prema površini Zemlje. Pojava potresa pripada skupini prirodnih rizika koji se ne mogu predvidjeti, a s određenom se vjerojatnošću mogu dogoditi u bilo kojem trenutku. Potresom nazivamo vibriranje površinskih slojeva zemljine kore do kojih dolazi radi procesa koji se u njoj događaju. Osnovne su karakteristike potresa iznenadno događanje, a u većini slučajeva nije moguće predvidjeti tu pojavu, a posebice ne njen intenzitet.

Potresi kao prirodne nepogode prouzročene prirodnim događajem vjerojatno su najveći uzrok stradavanja pučanstva i civilizacijskih tekovina.

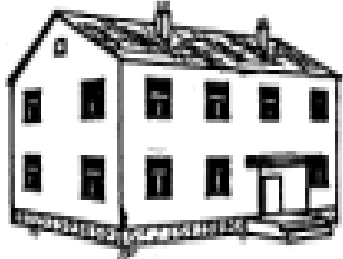

ZASTUPLJENOST TIPOVA GRAĐEVINA NA PODRUČJU OPĆINE:

JLS	Ukupan broj objekata	% zastupljenosti tipova građevina		
		TIP "A"	TIP "B"	TIP "C"
Općina Jakšić	1 320	4%	19%	69%
		Broj objekata		
		52	252	911

BROJ STAMBENIH OBJEKATA PREMA TIPIU GRAĐEVINE STUPNJU OŠTEĆENJA:

Redni broj	Naselje:	Ukupan broj objekata	% zastupljenosti tipova građevina			
			TIP "A"	TIP "B"	TIP "C"	Ostalo
1.	Bertelovci	51	2	10	35	4
2.	Cerovac	73	3	14	50	6
3.	Eminovci	208	8	40	144	16
4.	Granje	30	1	6	21	2
5.	Jakšić	608	24	116	420	48
6.	Radnovac	66	3	13	46	4
7.	Rajsavac	102	4	19	70	9
8.	Svetinja	22	1	4	15	2
9.	Tekić	76	3	14	52	7
10.	Treštanovci	84	3	16	58	7
UKUPNO		1320	52	252	911	105

STUPNJEVI OŠTEĆENJA ZA ZIDANE GRAĐEVINE PREMA EMS-98 KLASIFIKACIJI:

Klasifikacija	Skica	Detaljan opis
I		<p>Neznatno do blago oštećenje</p> <ul style="list-style-type: none"> - zanemarivo konstruktivno oštećenje - blago nekonstruktivno oštećenje <p>Vrlo tanke pukotine u posebnim zidovima Otpadanje malih komada žbuka Vrlo rijetko otpadanje pojedinačnih odvojenih dijelova zida</p>
II		<p>Umjereni oštećenje</p> <ul style="list-style-type: none"> - blago konstruktivno oštećenje - umjereni nekonstruktivno oštećenje <p>Pukotine u brojnim zidovima Otpadanje većih komada žbuka Djelomično otkazivanje dimnjaka</p>
III		<p>Značajno do teško oštećenje</p> <ul style="list-style-type: none"> - umjereni konstruktivno oštećenje - teško nekonstruktivno oštećenje <p>Veliki, razvedeni pukotine u većini zidova Otpadanje crijeva Otkazivanje dimnjaka u razini krova Otkazivanja pojedinačnih nekonstruktivnih elemenata (prozorni, zabatni zidovi)</p>
IV		<p>Vrlo teško oštećenje</p> <ul style="list-style-type: none"> - teško konstruktivno oštećenje - vrlo teško nekonstruktivno oštećenje <p>Značajno otkazivanje zidova Djelomično otkazivanje konstrukcija krovova i međukatnih konstrukcija</p>
V		<p>Otkazivanje</p> <ul style="list-style-type: none"> - vrlo teško konstruktivno oštećenje <p>Potpuna ili gotovo potpuna rušenja</p>

UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA PRIRODNU NEPOGODU – POTRES - :

Prilagodba klimatskim promjenama bavi se postojećim, ali i očekivanim utjecajima klime. S obzirom na specifičnost prirodne nepogode klimatske promjene nemaju utjecaj na pojavnost prirodne nepogode.

Treba napomenuti kako smanjenje rizika od katastrofa utemeljeno je na svim postojećim i često kratkotrajnim rizicima (poput potresa). Smanjenjem rizika usmjerava se djelovanje kroz cjelokupni ciklus upravljanja rizicima i većinom kroz ključne sudionike u sektoru humanitarnog djelovanja i sigurnosti.¹

UTJECAJ NA ŽIVOT I ZDRAVLJE LJUDI:

Posljedice na život i zdravlje ljudi se prvenstveno promatraju u odnosu na poginule, ozlijeđene i trajno raseljene stanovnike, a potom i sve stanovnike trenutno zahvaćene posljedicama djelovanja potresa (evakuirani, sklonjeni itd.).

Život i zdravlje ljudi			
Kategorija	Posljedice	Kriterij % osoba JLP(R)S	Ocjena (x)
1	Neznatne	² 6<0,001	
2	Malene	0,001 – 0,0046	
3	Umjerene	0,0047 – 0,011	
4	Značajne	0,012 – 0,035	
5	Katastrofalne	0,036 ili više	X

Posljedice na život i zdravlje ljudi nalaze se u **kategoriji 5 – katastrofalne posljedice**.

GOSPODARSTVO :

Procjena posljedica na gospodarstvo vezala se na direktne (izravne) i indirektne (neizravne) gubitke. Direktne posljedice su također vezane na oštećenja građevina odnosno nesigurnosti u procjeni su vezane za nesigurnosti u procjeni oštećenih zgrada.³

Gospodarstvo			
Kategorija	Posljedice	Kriterij – štete u % proračuna JLP(R)S	Ocjena (x)
1	Neznatne	<1%	
2	Malene	1 – 5%	
3	Umjerene	5 – 15%	
4	Značajne	15 – 25%	
5	Katastrofalne	>25%	X

Posljedice na gospodarstvo nalaze se u **kategoriji 5 – katastrofalne posljedice**.

¹ Izvještaj o procijenjenim utjecajima i ranjivosti na klimatske promjene po pojedinim sektorima, Zagreb 2017.

² Uzima se u obzir ako je uslijed posljedica nesreće stradala bar jedna osoba.

³ Zakon o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda, članak 3. st. 4.

DRUŠTVENA STABILNOST I POLITIKA:

Procjena posljedica na društvenu stabilnost i politiku vezala se na oštećenja zgrada u kojima su smještene ključne institucije i oštećenje kritične infrastrukture. Većina svih građevina izgrađena prije 1964. godine odnosno prije prvih propisa koji značajnije uzimaju u obzir potresno djelovanje (značajnije ugrožene).

Bitno je imati na umu da će svi potresom prekinuti sustavi zahtijevati dugo vremensko razdoblje za ponovnu uspostavu (uništena radna mjesta, izgubljene baze podataka, itd.) te će dodatne posljedice zbog dugotrajne obnove biti velike.

Društvena stabilnost i politika				
ZBIRNA OCJENA KATEGORIJE POSLJEDICE VELIKE NESREĆE				
Kategorija	Oštećena kritična infrastruktura Oštećena kritična infrastruktura	Štete/gubici na građevinama od javno društvenog značaja	Prestanak rada kritične infrastrukture ili građevina od javno društvenog značaja na rok dulji od 10 dana	Zbirna ocjena (x)
1 Neznatne		X		
2 Malene	X		X	X
3 Umjerene				
4 Značajne				
5 Katastrofalne				

Posljedice na društvenu stabilnost i politiku nalaze se u **kategoriji 3 – malene posljedice**.

3.1. Potres - određivanje vjerojatnosti događaja

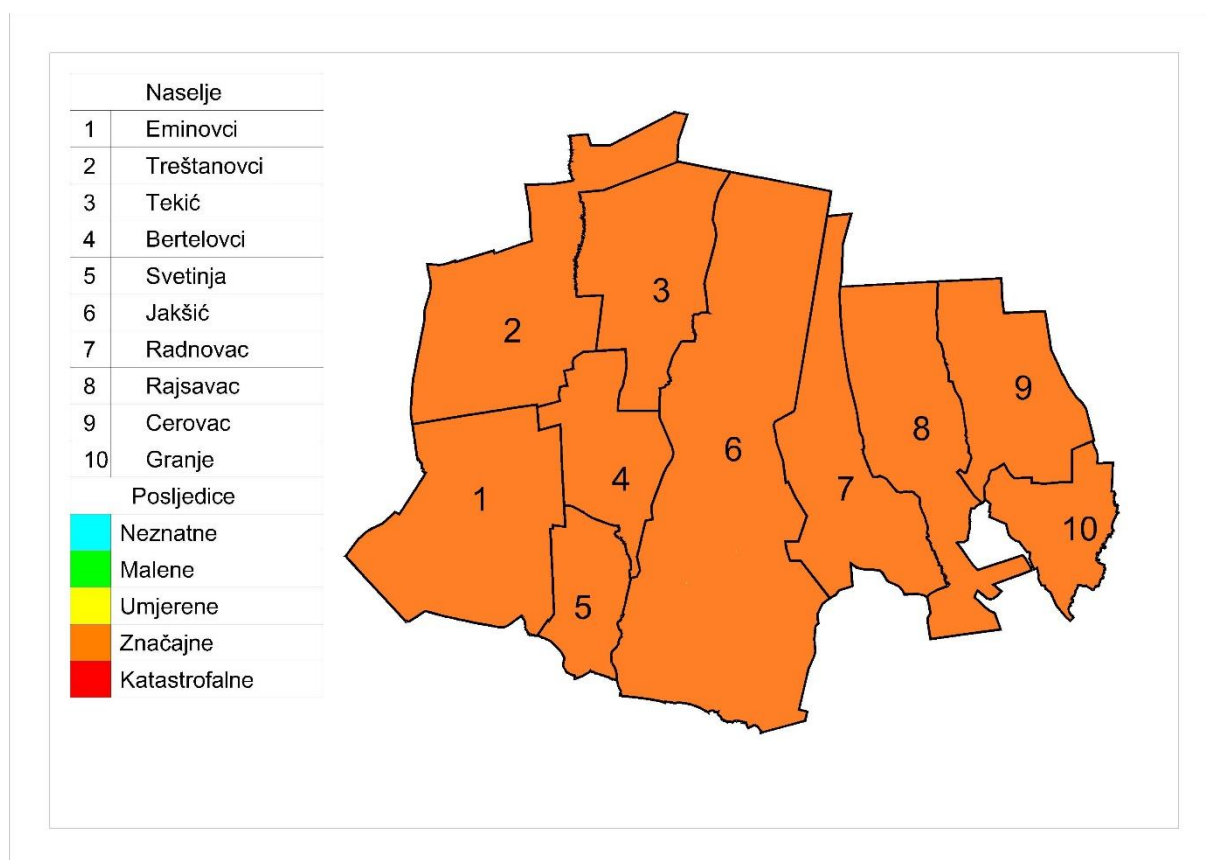
Kategorija	Kvalitativna	Vjerojatnost/frekvencija		Ocjena kategorije vjerojatnosti
		Vjerojatnost	Frekvencija	
1	Iznimno mala	<1%	1 događaj u 100 godina i rjeđe	X
2	Malene	1 – 5%	1 događaj u 20 do 100 godina	
3	Umjerena	5 – 50%	1 događaj u 2 do 20 godina	
4	Velika	51 – 98%	1 događaj u 1 do 2 godina	
5	Iznimno velika	>98%	1 događaj godišnje ili češće	

3.2. Potres-zbirna ocjena posljedica

ZBIRNA OCJENA KATEGORIJE POSLJEDICE VELIKE NESREĆE				
Kategorija	Život i zdravlje ljudi	Gospodarstvo	Društvena stabilnosti politika	Zbirna ocjena (x)
1 Neznatne				
2 Malene				
3 Umjerene			X	
4 Značajne				X
5 Katastrofalne	X	X		

Zbirno posljedice potresa ovise o posljedicama sva tri utjecaja na društvene vrijednosti i dobiju se kao srednja vrijednost kategorija život i zdravlje ljudi, gospodarstvo i društvena stabilnost i politika, što određuje **kategoriju 4 – značajne posljedice**.

3.3. Potres – karta prijetnje

3.4. Popis mjera i nositelja mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode – POTRES

3.4.1. Proglašenje prirodne nepogode

1. Prirodna nepogoda može se proglašiti ako je vrijednost ukupne izravne štete najmanje 20% vrijednosti izvornih prihoda jedinice lokalne samouprave za prethodnu godinu ili ako je prirod (rod) umanjen najmanje 30% prethodnog trogodišnjeg prosjeka na području jedinice lokalne samouprave ili ako je nepogoda umanjila vrijednost imovine na području jedinice lokalne samouprave najmanje 30%.

Ispunjenje uvjeta iz prethodne točke utvrđuje općinsko povjerenstvo.

2. Župan donosi odluku o proglašenju prirodne nepogode za jedinice lokalne samouprave na području županije na prijedlog općinskog načelnika.

Odluku o proglašenju prirodne nepogode na području županije donosi župan.

Vlada Republike Hrvatske donosi odluku, prema vlastitoj prosudbi za područje više županija ili na cijelom području Republike Hrvatske.

3. Nakon proglašenja prirodne nepogode radi dodjele novčanih sredstava za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda nadležna tijela⁴ provode sljedeće radnje:
 - a) prijavu prve procjene štete u Registar šteta,
 - b) prijavu konačne procjene štete u Registar šteta,
 - c) potvrdu konačne procjene, određivanje kriterija i načina dodjele sredstava pomoći.

3.4.2. Prva procjena štete – sadržaj prijave prve procjene štete

1. U roku od 8 dana od dana donošenja odluke, oštećenici pisanim putem podnose prijavu štete na imovini općinskom povjerenstvu na propisanom obrascu ([prilog 2](#)).

Iznimno oštećenik može podnijeti prijavu prve procjene štete i nakon isteka roka od 8 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode u slučaju postojanja objektivnih razloga na koje nije mogao utjecati, a najkasnije u roku od 12 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode. Najkasnije u roku od 15 dana od dana donošenja odluke, općinsko povjerenstvo unosi sve zaprimljene prve procjene štete u Registar šteta.

⁴ članak 5. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda

2. Nakon isteka roka iz točke 1. općinsko povjerenstvo unosi sve zaprimljene prve procjene štete u Registar štete najkasnije u roku od 12 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.
3. Iznimno od roka iz točke 2. u slučaju postojanja objektivnog razloga na koji oštećenik nije mogao utjecati, a zbog kojeg je onemogućen elektronički unos podataka u Registar šteta, rok za unos podataka u Registar šteta može se produljiti za 8 dana, o čemu odlučuje županijsko povjerenstvo na temelju zahtjeva općinskog povjerenstva.
4. Šteta se procjenjuje na području na kojem se dogodila. Šteta se utvrđuje za sljedeće skupine dobara:
 - a) građevine ([prilog 3](#), [prilog 4](#))
 - b) opremu ([Prilog 5](#))
 - c) zemljišta ([Prilog 2](#))
 - d) višegodišnje nasade ([Prilog 2](#))
 - e) šume ([Prilog 2](#))
 - f) stoku ([Prilog 2](#))
 - g) ribe ([Prilog 2](#))
 - h) poljoprivredna proizvodnja – proizvod ([Prilog 2](#))
 - i) ostala dobra ([Prilog 2](#)).
5. Prijava prve procjene štete u Registar šteta sadržava:
 - datum donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode i njezin broj
 - podatke o vrsti prirodne nepogode
 - podatke o trajanju prirodne nepogode
 - podatke o području zahvaćenom prirodnom nepogodom
 - podatke o vrsti, opisu te vrijednosti oštećene imovine
 - podatke o ukupnom iznosu prijavljene štete
 - podatke i informacije o potrebi žurnog djelovanja i dodjeli pomoći za sanaciju i djelomično uklanjanje posljedica prirodne nepogode te ostale podatke o prijavi štete sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.

UTJECAJ PANDEMIJE VIRUSOM COVID-19

Zbog pandemije COVID-19 moguće je donošenje mjera od strane nadležnih tijela koje će utjecati na cjelokupni postupak, ali se u ovom trenutku iste ne mogu predvidjeti.

Zbog smanjenja kontakta, a u skladu sa tehničkim mogućnostima, prijaviteljima štete omogućit će se i poticati podnošenje prijave elektroničkim poštom. U navedenu svrhu

objavit će se službeni obrazac i primjerak popunjenog obrasca na službenim web stranicama (primjer: [prilog 2](#) i [prilog 2/1](#)), kao i elektronička adresa na koju mogu podnijeti prijavu.

Za osobe koje ne mogu podnijeti prijavu elektroničkim putem i dalje će postojati mogućnost prijave štete pisanim putem i osobnom predajom prijave, uz mjere određene odlukama Stožera civilne zaštite i preporukama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.

3.4.3. Konačna procjena štete

1. Konačna procjena šteta predstavlja procijenjenu vrijednost štete na imovini oštećenika izraženu u novčanoj vrijednosti. Temelj predstavlja prijava i procjena štete.
2. Konačnu procjenu štete utvrđuje općinsko povjerenstvo na temelju izvršenog uvida u nastalu štetu na temelju prijave oštećenika.
3. Tijekom procjene i utvrđivanja konačne procjene štete od prirodnih nepogoda posebno se utvrđuju:
 - stradanja stanovništva
 - opseg štete na imovini
 - opseg štete koja je nastala zbog prekida proizvodnje, prekida rada ili poremećaja u neproizvodnim djelatnostima ili umanjenog prinosa u poljoprivredi, šumarstvu ili ribarstvu
 - iznos troškova za ublažavanje i djelomično uklanjanje izravnih posljedica prirodnih nepogoda
 - opseg osiguranja imovine i života kod osiguravatelja
 - vlastite mogućnosti oštećenika glede uklanjanja posljedica štete.
4. Općinsko povjerenstvo podnosi prijavu konačne procjene štete Županijskom povjerenstvu u roku od 50 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode putem Registra štete i to za svakog pojedinog oštećenika.
5. Županijsko povjerenstvo podnosi prijavljene konačne štete Državnom povjerenstvu i nadležnim ministarstvima u roku od 60 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.
6. Prijava konačne procjene štete sadržava:
 - odluku o proglašenju prirodne nepogode s obrazloženjem,
 - podatke o dokumentaciji vlasništva imovine i njihovoj vrsti,
 - podatke o vremenu i području nastanka prirodne nepogode,

- podatke o uzroku i opsegu štete,
- podatke o posljedicama prirodne nepogode za javni i gospodarski život JLP(R)S,
- ostale statističke i vrijednosne podatke.

3.4.4. Potvrda konačne procjene, određivanje kriterija i načina dodjele sredstava pomoći

1. Potvrdu konačne procjene štete obavljaju nadležna ministarstva. Potvrda predstavlja realnu procjenu vrijednosti imovine na koje je nastala šteta i procijenjenu vrijednost štete na toj imovini.
2. Nakon potvrde, ministarstva dostavljaju prijedlog o načinu dodjele pomoći za djelomičnu sanaciju šteta nastalih Državnom povjerenstvu.
3. Državno povjerenstvo utvrđuje iznos pomoći. Iznos pomoći utvrđuje se na način da se odredi postotak isplate novčanih sredstava u odnosu na iznos konačne potvrde štete na imovini oštećenika.
4. Nakon utvrđivanja iznosa, Državno povjerenstvo podnosi Vladi Republike Hrvatske prijedlog za dodjelu pomoći.
5. Vlada Republike Hrvatske donosi odluku o dodjeli pomoći.

3.4.5. Žurna pomoć

1. Žurna pomoć dodjeljuje se u svrhu djelomične sanacije štete od prirodnih nepogoda u tekućoj kalendarskoj godini jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za pokriće troškova sanacije šteta na javnoj infrastrukturi, troškova nabave opreme za saniranje posljedica prirodne nepogode, za pokriće drugih troškova koji su usmjereni saniranju šteta od prirodne nepogode za koje ne postoje dostatni financijski izvori usmjereni na sprječavanje daljnjih šteta koje mogu ugroziti gospodarsko funkcioniranje i štetno djelovati na život i zdravlje stanovništva te onečišćenje prirodnog okoliša, te oštećenima fizičkim osobama koji nisu poduzetnici, a koji su pretrpjeli štete na imovini, posebice ugroženijim skupinama, starijima i bolesnima i ostalima kojima prijete ugroza zdravlja i života na području zahvaćenom prirodnim nepogodom.
2. Žurna pomoć dodjeljuje se iz državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave⁵.
3. Žurna pomoć u pravilu se dodjeljuje kao predujam i ne isključuje dodjelu pomoći u postupku koji je uređen Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.
4. Temeljem prijedloga načelnika za dodjelu žurne pomoći predstavničko tijelo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave donosi odluku kojom se određuje:

⁵ Ispunjavanjem uvjeta iz članka 36. stavaka 1. i 2. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.

- vrijednost novčanih sredstava žurne pomoći
- kriteriji, način raspodjele i namjena korištenja žurne pomoći te
- drugi uvjeti i postupanja u raspodjeli žurne pomoći.

3.4.6. Nositelji mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode na razini Općine

3.4.6.1. Općinsko i stručno povjerenstvo

1. Poslove u vezi s procjenom štete i dodjele sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda obavljaju povjerenstva.⁶
2. Članove i broj članova općinskog povjerenstva imenuje općinsko vijeće na razdoblje od četiri godine. Odluka o imenovanju općinskog povjerenstva dostavlja se županijskom povjerenstvu. Odluka se objavljuje u službenom glasniku JLP(R)S.
3. Općinsko povjerenstvo obavlja sljedeće poslove:
 - utvrđuje i provjerava visinu štete od prirodne nepogode za područje općine,
 - unosi podatke o prvim procjenama šteta u Registar šteta,
 - unosi i prosljeđuje putem Registra šteta konačne procjene šteta županijskom povjerenstvu,
 - raspoređuje dodijeljena sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda oštećenima,
 - prati i nadzire namjensko korištenje odobrenih sredstava pomoći za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda prema ovom Zakonu,
 - izrađuje izvješća o utrošku dodijeljenih sredstava žurne pomoći i sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda i dostavljaju ih županijskom povjerenstvu putem Registra šteta ([Prilog 6](#), [Prilog 7](#)),
 - surađuje sa županijskim povjerenstvom u provedbi Zakona,
 - donosi plan djelovanja u području prirodnih nepogoda iz svoje nadležnosti,
 - obavlja druge poslove i aktivnosti iz svojeg djelokruga u suradnji sa županijskim povjerenstvima.
4. Kada Općinsko povjerenstvo nije u mogućnosti, zbog nedostatka specifičnih stručnih znanja, procijeniti štetu od prirodnih nepogoda, može zatražiti od županijskog povjerenstva imenovanje stručnog povjerenstva na području u kojem je proglašena prirodna nepogoda.
5. Stručna povjerenstva pružaju stručnu pomoć Općini u roku u kojem su imenovana i surađuju s općinskim povjerenstvom i županijskim povjerenstvom općine za koje obavljaju poslove.

⁶ Članak 8. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda

3.4.6.2. Operativne snage sustava civilne zaštite

Operativne snage sustava civilne zaštite iz čl. 20 Zakona o sustavu civilne zaštite NN 82/15, 118/18, 31/20, 20/21) u slučaju nastajanja prirodnih nepogoda postupaju sukladno Planu djelovanju civilne zaštite.

<i>Snage za zaštitu i spašavanje</i>	<i>Zadaća i sredstva</i>
Stožer CZ (prilog 8)	Planira, organizira, zapovijeda, usklađuje i nadzire provođenje zadaća civilne zaštite
Dobrovoljno vatrogasno društvo (prilog 9)	Pomažu u raščišćavanju ruševina
Pravne osobe od interesa za zaštitu i spašavanje u oblasti graditeljstva (prilog 10)	Osiguravaju ljudstvo i tehniku i radne na saniranju posljedica potresa po zahtjevu Stožera.
Gotove operativne snage, komunalno poduzeće (prilog 10)	Osiguravaju ljudstvo i tehniku i radne na saniranju posljedica potresa po zahtjevu Stožera.
Gotove operativne snage, zdravstvene ustanove (prilog 10)	Osigurava pružanje prve pomoći, sanitetski prijevoz i zdravstveno zbrinjavanje teže povrijeđenih osoba
Vlasnici kritične infrastrukture, Distributer električne energije (prilog 10)	Sanira posljedice nevremena na svojim postrojenjima i osigurava redovitu isporuku električne energije.
Postrojba CZ opće namjene (prilog 11)	Aktivira se kao dodatna snaga gotovim snagama civilne zaštite.
Povjerenici civilne zaštite (prilog 12)	Poduzimaju mjere kod zbrinjavanja, evakuacije i sklanjanja stanovništva.

3.5. Procjene osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva

Potrebna sredstva i oprema za nositelje mjere koji djeluju u slučaju nastanka prirodne nepogode (Operativne snage civilne zaštite) definiraju se kroz planske dokumente civilne zaštite i zaštite od požara, smjernicama za organizaciju i razvoj sustava, godišnjim planom razvoja sustava civilne zaštite i godišnjom analizom stanja sustava civilne zaštite.

Općina trenutno provodi reviziju procjene rizika, kako bi mogla u navedene dokumente uvrstiti planirana potrebna sredstva za opremu i druga sredstva za zaštitu sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva.

OLUJNI I ORKANSKI VJETAR

4. Prirodna nepogoda – OLUJNI I ORKANSKI VJETAR

OLUJNI I ORKANSKI VJETAR:

Olujni vjetar, a ponekad i orkanski, udružen s velikom količinom oborine ili čak i tučom, osim što stvara velike štete na imovini, poljoprivrednim i šumarskim dobrima, raznim građevinskim objektima, u prometu te tako nanosi gubitke u gospodarstvu, ugrožava i često puta odnosi ljudske živote.

Orkansko nevrijeme se očituje iznimnom snagom vjetra i najčešće uskom širinom djelovanja. Olujni i jaki vjetrovi pogađaju šire područje, ali sa znatno slabijom snagom vjetra. Snagu vjetra ocjenjujemo prema Beaufortovoj ljestvici.

BEAUFORTOVOJ LJESTVICA JAČINE VJETRA:

Beauforti (Bf)	Naziv	Razred brzine (m/s)
0	tišina	0.0-0.2
1	lagan povjetarac	0.3-1.5
2	povjetarac	1.6-3.3
3	slab vjetar	3.4-5.4
4	umjeren vjetar	5.5-7.9
5	umjereni jak vjetar	8.0-10.7
6	jak vjetar	10.8-13.8
7	vrlo jak vjetar	13.9-17.1
8	olujan vjetar	17.2-20.7
9	oluja	20.8-24.4
10	jaka oluja	24.5-28.4
11	orkanski vjetar	28.5-32.6
12	orkan	32.7-36.9

Jačina vjetra procjenjuje se vizualno prema učincima vjetra na predmetima u prirodi u tri klimatološka termina (7, 14 i 21 sat) i izražava se u stupnjevima Beaufortove ljestvice. Ona sadrži od 0 do 12 Bf (bofora) kojima su pridružene odgovarajuće srednje brzine vjetra.

Za Požeško-slavonsku županiju odabrana je meteorološka postaja Požega. Postaja Požega prvo je bila smještena u središtu grada, a poslije je premještena u jugoistočni dio grada uz Orljavu. Grad Požega smješten u kotlini i sa svih strana okružen je s gorjem (Krndija, Papuk, Pšunj, Požeška gora i Dilj) što svakako utječe na strujanje zraka. Na godišnjoj se ruži vjetra uočava najveća učestalost vjetra iz W smjera (24.4%). Potrebno je naglasiti da ruža vjetra ima zvjezdoliki oblik jer je motritelj uglavnom opazao na osam, a ne na šesnaest smjerova vjetra te je tako zanemarivao među smjerove NNE, ENE, ESE, SSE, SSW, WSW, WNW i NNW. Osim W vjetra u Požegi relativno često pušu N, SW i NW vjetri (15.8%, 14.5% i 13.9% redom).

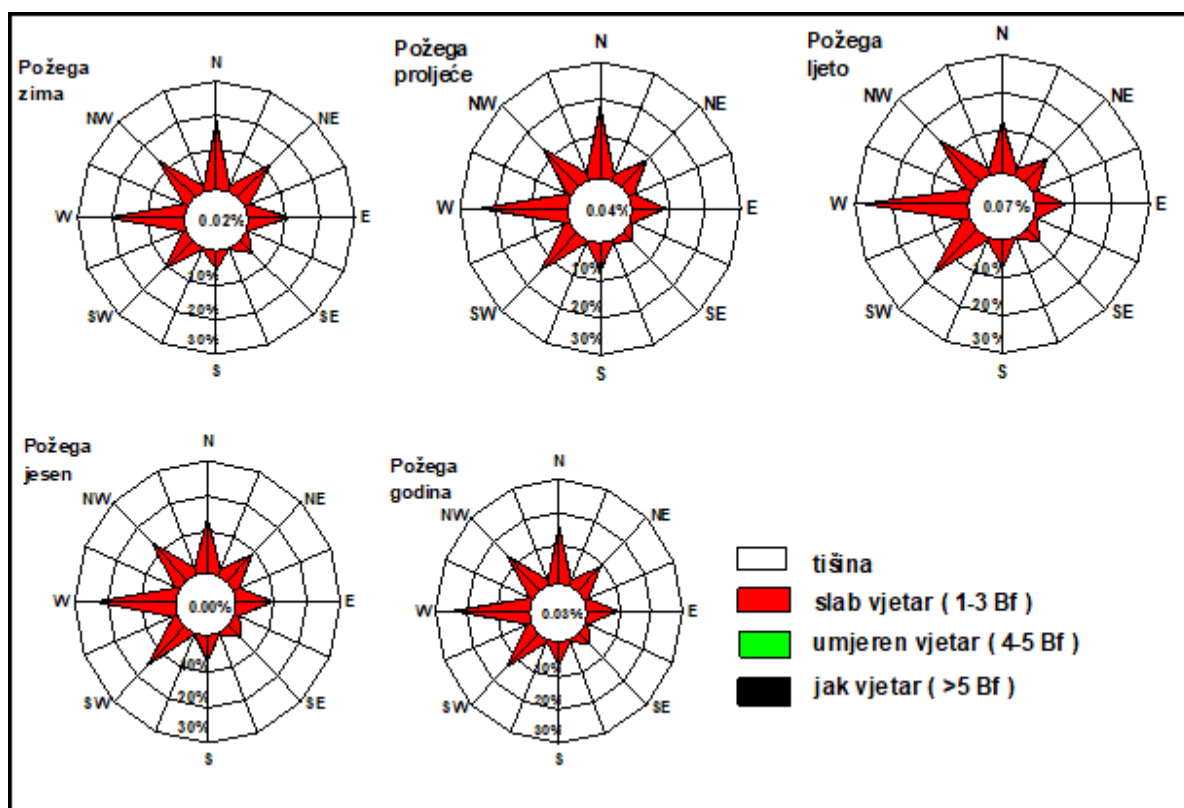
Tišina je opažena vrlo rijetko (0.03 %). Motritelj isto tako vrlo rijetko bilježi tišinu te smatramo da umjesto tišina češće bilježi vjetar jačine 1 Bf kojeg je bilo čak 74.1%.

Vjetar olujne i orkanske jačine nanijeo bi velike štete svojim rušilačkim djelovanjem:

- u građevinarstvu rušenjem krovova i slabijih građevina, onemogućavanjem radova pomoću dizalica;
- u elektroprivredi i telekomunikacijskom prometu kidanjem električnih i telefonskih vodova i rušenjem njihovih nosača;
- u poljoprivredi i šumarstvu uzrokovanjem polijeganja žitarica, osipanjem zrna iz klasa, prijelomom stabljike, kidanjem cvjetova, otresanjem plodova, lomom grana i cijelih stabala voćaka i različitog šumskog drveća;
- u prometu opasnošću za cestovni promet (moguća ograničenja i/ili obustava prometa).

Procjenjujemo da bi se nevirijeme, kao kompleksna vremenska pojava, manifestiralo jakim oborinama (često u obliku pljuskova), olujnim ili orkanskim vjetrom, a nerijetko i tučom.

RUŽA VJETROVA ZA POŽEŠKO - SLAVONSKU ŽUPANIJU:

Izvor: DHMZ

U najvećem broju slučajeva na području Požeško-slavonske županije prevladava vrlo slab vjetar (1–3 Bf) i to najčešće iz W kvadranta. U određenim vremenskim situacijama može se pojaviti jak ili olujan vjetar – u hladnom dijelu povezan je s prodorima hladnog zraka sa sjevera ili sjeveroistoka, a ljeti s olujnim nevremenima.

UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA PRIRODNU NEPOGODU – OLUJNI ORKANSKI VJETAR -

U odnosu na oluje studije se uglavnom slažu o porastu najjačih oluja i onih koji proizvode najveću štetu u svim dijelovima Europe.⁷ Olujni i orkanski vjetrovi pripadaju u ekstremne vremensku pojavu koje proizvode višestruke štete, posebice u poljoprivredi od polijeganje usjeva, uništavanja voćki, vinograda i povrtnjaka. Očekuje se utjecaj na bioraznolikost u smislu oštećivanja, degradacije i izumiranja.

UTJECAJ NA ŽIVOT I ZDRAVLJE LJUDI:

U slučaju olujnog i orkanskog vjetra moguć je negativan utjecaj na život i zdravlje ljudi (ozljede, evakuacija iz oštećenih objekata).

GOSPODARSTVO :

Vjetar olujne i orkanske jačine nije karakterističan za područje Općine, ali moguće je pojavljivanje u našim krajevima, samo u kratkim i prilično nepravilnim vremenskim intervalima (što mu je glavna karakteristika) nanijelo bi velike štete svojim rušilačkim djelovanjem na:

- u građevinarstvu rušenjem krovova i slabijih građevina, skela, dizalica, oplata
- u poljoprivredi i šumarstvu (polijeganje žitarica, osipanje zrna iz klasa, prijelomom stabljika, kidanjem cvjetova, otresanje plodova, lom grana i drveća...)⁸

⁷ Izvješće Europske agencije za okoliš o klimatskim promjenama

⁸ Zakon o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda, članak 3. (4).

DRUŠTVENA STABILNOST I POLITIKA:

Nanijelo bi velike štete:

- u elektroprivredi i telekomunikacijama (kidanjem vodova i rušenjem stupova i nosača),
- u prometu (opasnost od prevrtanja vozila i prekida prometa).

Kako do trenutka izrade Procjene rizika od velikih nesreća nisu bili dostupni podatci o prethodno utvrđenim štetama nije bilo moguće ovaj rizik obraditi sukladno propisanoj normi kao prioritetni rizik. Ovu prijetnju je potrebno pratiti, evidentirati nastalu štetu i u postupku revizije Procjene rizika ukoliko podatci budu upućivali na to, istu tretirati kao prioritetni rizik.

4.1. Popis mjera i nositelja mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode – OLUJNI I ORKANSKI VJETAR

4.1.1. Proglašenje prirodne nepogode

1. Prirodna nepogoda može se proglasiti ako je vrijednost ukupne izravne štete najmanje 20% vrijednosti izvornih prihoda jedinice lokalne samouprave za prethodnu godinu ili ako je prirod (rod) umanjen najmanje 30% prethodnog trogodišnjeg prosjeka na području jedinice lokalne samouprave ili ako je nepogoda umanjila vrijednost imovine na području jedinice lokalne samouprave najmanje 30%.

Ispunjenje uvjeta iz prethodne točke utvrđuje općinsko povjerenstvo.

2. Župan donosi odluku o proglašenju prirodne nepogode za jedinice lokalne samouprave na području županije na prijedlog općinskog načelnika.

Odluku o proglašenju prirodne nepogode na području županije donosi župan.

Vlada Republike Hrvatske donosi odluku, prema vlastitoj prosudbi za područje više županija ili na cijelom području Republike Hrvatske.

3. Nakon proglašenja prirodne nepogode radi dodjele novčanih sredstava za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda nadležna tijela⁹ provode sljedeće radnje:
 - a) prijavu prve procjene štete u Registar šteta,
 - b) prijavu konačne procjene štete u Registar šteta,
 - c) potvrdu konačne procjene, određivanje kriterija i načina dodjele sredstava pomoći.

⁹ članak 5. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda

4.1.2. Prva procjena štete – sadržaj prijave prve procjene štete

1. U roku od 8 dana od dana donošenja odluke, oštećenici pisanim putem podnose prijavu štete na imovini općinskom povjerenstvu na propisanom obrascu ([prilog 2](#)).

Iznimno oštećenik može podnijeti prijavu prve procjene štete i nakon isteka roka od 8 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode u slučaju postojanja objektivnih razloga na koje nije mogao utjecati, a najkasnije u roku od 12 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode. Najkasnije u roku od 15 dana od dana donošenja odluke, općinsko povjerenstvo unosi sve zaprimljene prve procjene štete u Registar šteta.

2. Nakon isteka roka iz točke 1. općinsko povjerenstvo unosi sve zaprimljene prve procjene štete u Registar štete najkasnije u roku od 12 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.
3. Iznimno od roka iz točke 2. u slučaju postojanja objektivnog razloga na koji oštećenik nije mogao utjecati, a zbog kojeg je onemogućen elektronički unos podataka u Registar šteta, rok za unos podataka u Registar šteta može se produljiti za 8 dana, o čemu odlučuje županijsko povjerenstvo na temelju zahtjeva općinskog povjerenstva.
4. Šteta se procjenjuje na području na kojem se dogodila. Šteta se utvrđuje za sljedeće skupine dobara:
 - a) građevine ([prilog 3](#), [prilog 4](#))
 - b) opremu ([Prilog 5](#))
 - c) zemljišta ([Prilog 2](#))
 - d) višegodišnje nasade ([Prilog 2](#))
 - e) šume ([Prilog 2](#))
 - f) stoku ([Prilog 2](#))
 - g) ribe ([Prilog 2](#))
 - h) poljoprivredna proizvodnja – proizvod ([Prilog 2](#))
 - i) ostala sredstva i dobra ([Prilog 2](#)).
5. Prijava prve procjene štete u Registar šteta sadržava:

- datum donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode i njezin broj
- podatke o vrsti prirodne nepogode
- podatke o trajanju prirodne nepogode
- podatke o području zahvaćenom prirodnom nepogodom
- podatke o vrsti, opisu te vrijednosti oštećene imovine

- podatke o ukupnom iznosu prijavljene štete
- podatke i informacije o potrebi žurnog djelovanja i dodjeli pomoći za sanaciju i djelomično uklanjanje posljedica prirodne nepogode te ostale podatke o prijavi štete sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.

UTJECAJ PANDEMIJE VIRUSOM COVID-19

Zbog pandemije COVID-19 moguće je donošenje mjera od strane nadležnih tijela koje će utjecati na cjelokupni postupak, ali se u ovom trenutku iste ne mogu predvidjeti.

Zbog smanjenja kontakta, a u skladu sa tehničkim mogućnostima, prijaviteljima štete omogućit će se i poticati podnošenje prijave elektroničkim poštom. U navedenu svrhu objavit će se službeni obrazac i primjerak popunjenog obrasca na službenim web stranicama (primjer: [prilog 2](#) i [prilog 2/1](#)), kao i elektronička adresa na koju mogu podnijeti prijavu.

Za osobe koje ne mogu podnijeti prijavu elektroničkim putem i dalje će postojati mogućnost prijave štete pisanim putem i osobnom predajom prijave, uz mjere određene odlukama Stožera civilne zaštite i preporukama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.

4.1.3. Konačna procjena štete

1. Konačna procjena šteta predstavlja procijenjenu vrijednost štete na imovini oštećenika izraženu u novčanoj vrijednosti. Temelj predstavlja prijava i procjena štete.
2. Konačnu procjenu štete utvrđuje općinsko povjerenstvo na temelju izvršenog uvida u nastalu štetu na temelju prijave oštećenika.
3. Tijekom procjene i utvrđivanja konačne procjene štete od prirodnih nepogoda posebno se utvrđuju:
 - stradanja stanovništva
 - opseg štete na imovini
 - opseg štete koja je nastala zbog prekida proizvodnje, prekida rada ili poremećaja u neproizvodnim djelatnostima ili umanjenog prinosa u poljoprivredi, šumarstvu ili ribarstvu
 - iznos troškova za ublažavanje i djelomično uklanjanje izravnih posljedica prirodnih nepogoda
 - opseg osiguranja imovine i života kod osiguravatelja
 - vlastite mogućnosti oštećenika glede uklanjanja posljedica štete.

4. Općinsko povjerenstvo podnosi prijavu konačne procjene štete Županijskom povjerenstvu u roku od 50 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode putem Registra štete i to za svakog pojedinog oštećenika.
5. Županijsko povjerenstvo podnosi prijavljene konačne štete Državnom povjerenstvu i nadležnim ministarstvima u roku od 60 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.
6. Prijava konačne procjene štete sadržava:
 - odluku o proglašenju prirodne nepogode s obrazloženjem,
 - podatke o dokumentaciji vlasništva imovine i njihovoj vrsti,
 - podatke o vremenu i području nastanka prirodne nepogode,
 - podatke o uzroku i opsegu štete,
 - podatke o posljedicama prirodne nepogode za javni i gospodarski život JLP(R)S,
 - ostale statističke i vrijednosne podatke.

4.1.4. Potvrda konačne procjene, određivanje kriterija i načina dodjele sredstava pomoći

1. Potvrdu konačne procjene štete obavljaju nadležna ministarstva. Potvrda predstavlja realnu procjenu vrijednosti imovine na koje je nastala šteta i procijenjenu vrijednost štete na toj imovini.
2. Nakon potvrde, ministarstva dostavljaju prijedlog o načinu dodjele pomoći za djelomičnu sanaciju šteta nastalih Državnom povjerenstvu.
3. Državno povjerenstvo utvrđuje iznos pomoći. Iznos pomoći utvrđuje se na način da se odredi postotak isplate novčanih sredstava u odnosu na iznos konačne potvrde štete na imovini oštećenika.
4. Nakon utvrđivanja iznosa, Državno povjerenstvo podnosi Vladi Republike Hrvatske prijedlog za dodjelu pomoći.
5. Vlada Republike Hrvatske donosi odluku o dodjeli pomoći.

4.1.5. Žurna pomoć

1. Žurna pomoć dodjeljuje se u svrhu djelomične sanacije štete od prirodnih nepogoda u tekućoj kalendarskoj godini jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za pokriće troškova sanacije šteta na javnoj infrastrukturi, troškova nabave opreme za saniranje posljedica prirodne nepogode, za pokriće drugih troškova koji su usmjereni saniranju šteta od prirodne nepogode za koje ne postoje dostatni financijski izvori usmjereni na sprječavanje daljnjih šteta koje mogu ugroziti gospodarsko funkcioniranje i štetno djelovati na život i zdravlje stanovništva te onečišćenje prirodnog okoliša, te oštećenima fizičkim osobama koji nisu poduzetnici, a koji su pretrpjeli štete na imovini, posebice ugroženijim skupinama,

starijima i bolesnima i ostalima kojima prijete ugroza zdravlja i života na području zahvaćenom prirodnim nepogodom.

2. Žurna pomoć dodjeljuje se iz državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave¹⁰.
3. Žurna pomoć u pravilu se dodjeljuje kao predujam i ne isključuje dodjelu pomoći u postupku koji je uređen Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.
4. Temeljem prijedloga načelnika za dodjelu žurne pomoći predstavničko tijelo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave donosi odluku kojom se određuje:
 - vrijednost novčanih sredstava žurne pomoći
 - kriteriji, način raspodjele i namjena korištenja žurne pomoći te
 - drugi uvjeti i postupanja u raspodjeli žurne pomoći.

4.1.6. Nositelji mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode na razini Općine

4.1.6.1. Općinsko i stručno povjerenstvo

1. Poslove u vezi s procjenom štete i dodjele sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda obavljaju povjerenstva.¹¹
2. Članove i broj članova općinskog povjerenstva imenuje općinsko vijeće na razdoblje od četiri godine. Odluka o imenovanju općinskog povjerenstva dostavlja se županijskom povjerenstvu. Odluka se objavljuje u službenom glasniku JLP(R)S.
3. Općinsko povjerenstvo obavlja sljedeće poslove:
 - utvrđuje i provjerava visinu štete od prirodne nepogode za područje općine,
 - unosi podatke o prvim procjenama šteta u Registar šteta,
 - unosi i prosljeđuje putem Registra šteta konačne procjene šteta županijskom povjerenstvu,
 - raspoređuje dodijeljena sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda oštećenima,
 - prati i nadzire namjensko korištenje odobrenih sredstava pomoći za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda prema ovom Zakonu,
 - izrađuje izvješća o utrošku dodijeljenih sredstava žurne pomoći i sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda i dostavljaju ih županijskom povjerenstvu putem Registra šteta ([Prilog 6](#), [Prilog 7](#)),
 - surađuje sa županijskim povjerenstvom u provedbi Zakona,
 - donose plan djelovanja u području prirodnih nepogoda iz svoje nadležnosti,

¹⁰ Ispunjavanjem uvjeta iz članka 36. stavaka 1. i 2. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.

¹¹ Članak 8. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda

- obavljaj druge poslove i aktivnosti iz svojeg djelokruga u suradnji sa županijskim povjerenstvima.
- 4. Kada Općinsko povjerenstvo nije u mogućnosti, zbog nedostatka specifičnih stručnih znanja, procijeniti štetu od prirodnih nepogoda, može zatražiti od županijskog povjerenstva imenovanje stručnog povjerenstva na području u kojem je proglašena prirodna nepogoda.
- 5. Stručna povjerenstva pružaju stručnu pomoć Općini u roku u kojem su imenovana i surađuju s općinskim povjerenstvom i županijskim povjerenstvom općine za koje obavljaju poslove.

4.1.6.2. Operativne snage sustava civilne zaštite

Operativne snage sustava civilne zaštite iz čl. 20 Zakona o sustavu civilne zaštite NN 82/15, 118/18, 31/20) u slučaju nastajanja prirodnih nepogoda postupaju sukladno Planu djelovanju civilne zaštite.

<i>Snage za zaštitu i spašavanje</i>	<i>Zadaća i sredstva</i>
Stožer CZ (prilog 8)	Planira, organizira, zapovijeda, usklađuje i nadzire provođenje zadaća civilne zaštite.
Dobrovoljno vatrogasno društvo (prilog 9)	Pomažu u raščišćavanju.
Pravne osobe od interesa za zaštitu i spašavanje u oblasti graditeljstva (prilog 10)	Osiguravaju ljudstvo i tehniku i radne na saniranju posljedica olujnog i orkanskog vjetra po zahtjevu Stožera.
Gotove operativne snage, komunalno poduzeće (prilog 10)	Osiguravaju ljudstvo i tehniku i radne na saniranju posljedica olujnog i orkanskog vjetra po zahtjevu Stožera.
Gotove operativne snage, zdravstvene ustanove (prilog 10)	Osigurava pružanje prve pomoći, sanitetski prijevoz i zdravstveno zbrinjavanje teže povrijeđenih osoba.
Vlasnici kritične infrastrukture, Distributer električne energije (prilog 10)	Sanira posljedice nevremena na svojim postrojenjima i osigurava redovitu isporuku električne energije.
Postrojba CZ opće namjene (prilog 11)	Aktivira se kao dodatna snaga gotovim snagama civilne zaštite
Povjerenici civilne zaštite (prilog 12)	Poduzimaju mjere kod zbrinjavanja, evakuacije i sklanjanja stanovništva

4.2. Procjene osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva

Potrebna sredstva i oprema za nositelje mjere koji djeluju u slučaju nastanka prirodne nepogode (Operativne snage civilne zaštite) definiraju se kroz planske dokumente civilne zaštite i zaštite od požara, smjernicama za organizaciju i razvoj sustava, godišnjim planom razvoja sustava civilne zaštite i godišnjom analizom stanja sustava civilne zaštite.

Općina trenutno provodi reviziju procjene rizika, kako bi mogla u navedene dokumente uvrstiti planirana potrebna sredstva za opremu i druga sredstva za zaštitu sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva.

POŽAR

5. Prirodna nepogoda – POŽAR

POŽAR :

Ugroženost od požara dolazi do izražaja u ljetnim mjesecima te u sušnim vremenskim periodima u kontinentalnom dijelu zemlje i Slavoniji. Požari raslinja ugrožavaju ljude i imovinu, stvaraju znatne izravne i neizravne štete. Požari raslinja nastaju kao uzročno posljedična veza klimatskih čimbenika i ljudske aktivnosti.

Požari živog i mrtvog goriva na otvorenom prostoru na površinama šumskog, poljoprivrednog i ostalog neobrađenog i zapuštenog zemljišta, generiraju velike poremećaje cijelog ekosustava i narušavaju opće korisne funkcije šuma. To rezultira teško nadoknadivim gospodarskim štetama, velikim troškovima obnove te drugim posrednim i neposrednim gubicima. Takvi požari su destabilizator biološke i krajobrazne raznolikosti i kontaminiraju zrak na užem prostoru, ali i uzrokuju dugoročne štete emisijom ugljičnog dioksida.

U strukturi površina Općine zastupljeni su pašnjaci s ukupno 96,92 ha, odnosno 2,76 % ukupnih poljoprivrednih površina. Obradive površine su zastupljene s ukupno 3.512,29 ha što čine udio od 80,27 % ukupnog teritorija Općine, a što je veći udio od županijskog prosjeka koji iznosi 43,12%. Obradive površine općine Jakšić čine udio od 97,31 % ukupnih poljoprivrednih površina Općine. U strukturi obradivih poljoprivrednih površina oranice čine 86,23 %, voćnjaci 2,81 %, vinogradi 0,07 %, a 10,88 % je pod livadama.

Šumsko zemljište zauzima svega 9,34 %, no zajedno s poljoprivrednim čini dio resursne osnove područja Županije. Šume i šumska zemljišta na prostoru Općine, sukladno Pravilniku o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova (NN 106/98, 39/04 i 45/04), a izmjerom na karti ucrtanih površina pomoću računala utvrđene su sljedeće kategorije šume i šumskog zemljišta u sljedećim površinama:

- gospodarske šume – 261,36 ha
- šume posebne namjene - 77,64 ha

U ostale poljoprivredne i šumske površine ubrojene su manje rascjepkane obradive površine, neobradive površine, pašnjaci i manji šumarci – gajevi, neobrasle šume i neplodne šumske površine. Proizvodna vrijednost zemljišta ove kategorije nije velika, ali značajne su radi zaštite identiteta prirodnog i kultiviranog krajobraza.

DVA KRITIČNA RAZDOBLJA POVEĆANE POJAVE POŽARA NA OTVORENOM PROSTORU:

1. Proljetno – mjeseci veljača, ožujak i travanj (osobito praćeno sušom i vjetrom, dok nije počeo proces ozelenjivanja vegetacije) kada nastaje povećan broj požara, najviše u kontinentalnom području. Povećani broj požara osobito je izražen poradi spaljivanja korova i ostalog biootpada zaostalog nakon čišćenja poljoprivrednih i šumskih površina.

2. Ljetno - mjesec srpanj, kolovoz, rujan, također nastaje povećan broj požara, najvećim dijelom na priobalnom području s otocima, ali i u području Slavonije. Žestina takvih požara osobito je pojačana ukoliko se poklopi i sušno razdoblje i ostalih ekstremni meteorološki uvjeti (jak vjetar, visoka temperatura i suhoća zraka, udari groma).

OPASNOSTI OD POŽARA:

	Temperatura zraka (°C)	Relativna vlažnost (%)	Brzina vjetra (m/s)	Oborina (mm)	FFMC	DMC	DC	ISI	BUI	FWI	Opasnost
Bjelovar	27.8	40	1	0.1	90	84	265	5	94	20	Velika
Daruvar	28.5	41	3	0.0	91	58	227	9	71	25	Umjerena
Osijek	28.2	34	4	0.0	92	74	304	11	92	33	Velika

UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA PRIRODNU NEPOGODU – POŽAR - :

Prema Strategiji prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu klimatske promjene na ovu prirodnu nepogodu utjecati će u dugoročnom razdoblju. Prema projekcijama rizik od šumskih požara biti će veći za područje cijele Republike Hrvatske, što će proizvesti veće štete na šumskim ekosustavima, smanjenja vrijednosti drvnih sortimenata, smanjenje populacije šumskih vrsta i gubitka općekorisnih funkcija šuma. Požari otvorenog tipa imati će utjecaj i na prostorno planiranje i uređenje.¹²

Klimatske promjene će na ovaj rizik utjecati u kratkoročnom i dugoročnom razdoblju, stoga treba obratiti pažnju na njega i provesti mjere prilagodbe uzimajući u obzir predviđene promjene.¹³

¹² Projekcija klimatskih promjena za Republiku Hrvatsku prema scenariju u kojem dolazi do smanjenja koncentracije stakleničkih planova uz poduzimanje mjera za ublaženje i prilagodbu.

¹³ Procjena rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku

UTJECAJ NA ŽIVOT I ZDRAVLJE LJUDI:

Broj ljudi koje je potrebno evakuirati ovisan je o lokaciji požara te ga je kao takvog nemoguće točno izračunati (do sada se nije nikada radila procjena u smislu takvog ugrožavanja i parametara navedenih u tablici).

S obzirom da se radi o požarima raslinja na otvorenom prostoru moguće je mjestimično ugrožavanje građevina, kampova i nacionalnih parkova gdje ima veći broj posjetitelja.

GOSPODARSTVO :

Požari na otvorenom prostoru odnose se uglavnom na požare izazvane nekontroliranim ili nedovoljno kontroliranim spaljivanjem korova na poljoprivrednim površinama.

DRUŠTVENA STABILNOST I POLITIKA:

Objekti kritične infrastrukture i građevine od javnog društvenog interesa nisu ugrožene.

Kako do trenutka izrade Procjene rizika od velikih nesreća nisu bili dostupni podatci o prethodno utvrđenim štetama nije bilo moguće ovaj rizik obraditi sukladno propisanoj normi kao prioritetni rizik. Ovu prijetnju je potrebno pratiti, evidentirati nastalu štetu i u postupku revizije Procjene rizika ukoliko podatci budu upućivali na to, istu tretirati kao prioritetni rizik.

5.1. Popis mjera i nositelja mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode – POŽAR

5.1.1. Proglašenje prirodne nepogode

1. Prirodna nepogoda može se proglasiti ako je vrijednost ukupne izravne štete najmanje 20% vrijednosti izvornih prihoda jedinice lokalne samouprave za prethodnu godinu ili ako je prirod (rod) umanjen najmanje 30% prethodnog trogodišnjeg prosjeka na području jedinice lokalne samouprave ili ako je nepogoda umanjila vrijednost imovine na području jedinice lokalne samouprave najmanje 30%.

Ispunjenje uvjeta iz prethodne točke utvrđuje općinsko povjerenstvo.

2. Župan donosi odluku o proglašenju prirodne nepogode za jedinice lokalne samouprave na području županije na prijedlog općinskog načelnika.

Odluku o proglašenju prirodne nepogode na području županije donosi župan.

Vlada Republike Hrvatske donosi odluku, prema vlastitoj prosudbi za područje više županija ili na cijelom području Republike Hrvatske.

3. Nakon proglašenja prirodne nepogode radi dodjele novčanih sredstava za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda nadležna tijela¹⁴ provode sljedeće radnje:
 - a) prijavu prve procjene štete u Registar šteta,
 - b) prijavu konačne procjene štete u Registar šteta,
 - c) potvrdu konačne procjene, određivanje kriterija i načina dodjele sredstava pomoći.

5.1.2. Prva procjena štete – sadržaj prijave prve procjene štete

1. U roku od 8 dana od dana donošenja odluke, oštećenici pisanim putem podnose prijavu štete na imovini općinskom povjerenstvu na propisanom obrascu ([prilog 2](#)).

Iznimno oštećenik može podnijeti prijavu prve procjene štete i nakon isteka roka od 8 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode u slučaju postojanja objektivnih razloga na koje nije mogao utjecati, a najkasnije u roku od 12 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode. Najkasnije u roku od 15 dana od dana donošenja odluke, općinsko povjerenstvo unosi sve zaprimljene prve procjene štete u Registar šteta.

2. Nakon isteka roka iz točke 1. općinsko povjerenstvo unosi sve zaprimljene prve procjene štete u Registar štete najkasnije u roku od 12 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.
3. Iznimno od roka iz točke 2. u slučaju postojanja objektivnog razloga na koji oštećenik nije mogao utjecati, a zbog kojeg je onemogućen elektronički unos podataka u Registar šteta, rok za unos podataka u Registar šteta može se produljiti za 8 dana, o čemu odlučuje županijsko povjerenstvo na temelju zahtjeva općinskog povjerenstva.
4. Šteta se procjenjuje na području na kojem se dogodila. Šteta se utvrđuje za sljedeće skupine dobara:
 - a) građevine ([prilog 3](#), [prilog 4](#))
 - b) opremu ([prilog 5](#))
 - c) zemljišta ([prilog 2](#))
 - d) višegodišnje nasade ([prilog 2](#))

¹⁴ članak 5. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda

- e) šume ([prilog 2](#))
- f) stoku ([prilog 2](#))
- g) ribe ([prilog 2](#))
- h) poljoprivredna proizvodnja – proizvod ([prilog 2](#))
- i) ostala sredstva i dobra ([prilog 2](#)).

5. Prijava prve procjene štete u Registar šteta sadržava:

- datum donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode i njezin broj
- podatke o vrsti prirodne nepogode
- podatke o trajanju prirodne nepogode
- podatke o području zahvaćenom prirodnom nepogodom
- podatke o vrsti, opisu te vrijednosti oštećene imovine
- podatke o ukupnom iznosu prijavljene štete
- podatke i informacije o potrebi žurnog djelovanja i dodjeli pomoći za sanaciju i djelomično uklanjanje posljedica prirodne nepogode te ostale podatke o prijavi štete sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.

UTJECAJ PANDEMIJE VIRUSOM COVID-19

Zbog pandemije COVID-19 moguće je donošenje mjera od strane nadležnih tijela koje će utjecati na cjelokupni postupak, ali se u ovom trenutku iste ne mogu predvidjeti.

Zbog smanjenja kontakta, a u skladu sa tehničkim mogućnostima, prijaviteljima štete omogućit će se i poticati podnošenje prijave elektroničkim poštom. U navedenu svrhu objavit će se službeni obrazac i primjerak popunjenog obrasca na službenim web stranicama (primjer: [prilog 2](#) i [prilog 2/1](#)), kao i elektronička adresa na koju mogu podnijeti prijavu.

Za osobe koje ne mogu podnijeti prijavu elektroničkim putem i dalje će postojati mogućnost prijave štete pisanim putem i osobnom predajom prijave, uz mjere određene odlukama Stožera civilne zaštite i preporukama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.

5.1.3. Konačna procjena štete

1. Konačna procjena šteta predstavlja procijenjenu vrijednost štete na imovini oštećenika izraženu u novčanoj vrijednosti. Temelj predstavlja prijava i procjena štete.
2. Konačnu procjenu štete utvrđuje općinsko povjerenstvo na temelju izvršenog uvida u nastalu štetu na temelju prijave oštećenika.

3. Tijekom procjene i utvrđivanja konačne procjene štete od prirodnih nepogoda posebno se utvrđuju:
 - stradanja stanovništva
 - opseg štete na imovini
 - opseg štete koja je nastala zbog prekida proizvodnje, prekida rada ili poremećaja u neproizvodnim djelatnostima ili umanjenog prinosa u poljoprivredi, šumarstvu ili ribarstvu
 - iznos troškova za ublažavanje i djelomično uklanjanje izravnih posljedica prirodnih nepogoda
 - opseg osiguranja imovine i života kod osiguravatelja
 - vlastite mogućnosti oštećenika glede uklanjanja posljedica štete.
4. Općinsko povjerenstvo podnosi prijavu konačne procjene štete Županijskom povjerenstvu u roku od 50 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode putem Registra štete i to za svakog pojedinog oštećenika.
5. Županijsko povjerenstvo podnosi prijavljene konačne štete Državnom povjerenstvu i nadležnim ministarstvima u roku od 60 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.
6. Prijava konačne procjene štete sadržava:
 - odluku o proglašenju prirodne nepogode s obrazloženjem,
 - podatke o dokumentaciji vlasništva imovine i njihovoj vrsti,
 - podatke o vremenu i području nastanka prirodne nepogode,
 - podatke o uzroku i opsegu štete,
 - podatke o posljedicama prirodne nepogode za javni i gospodarski život JLP(R)S,
 - ostale statističke i vrijednosne podatke.

5.1.4. Potvrda konačne procjene, određivanje kriterija i načina dodjele sredstava pomoći

1. Potvrdu konačne procjene štete obavljaju nadležna ministarstva. Potvrda predstavlja realnu procjenu vrijednosti imovine na koje je nastala šteta i procijenjenu vrijednost štete na toj imovini.
2. Nakon potvrde, ministarstva dostavljaju prijedlog o načinu dodjele pomoći za djelomičnu sanaciju šteta nastalih Državnom povjerenstvu.
3. Državno povjerenstvo utvrđuje iznos pomoći. Iznos pomoći utvrđuje se na način da se odredi postotak isplate novčanih sredstava u odnosu na iznos konačne potvrde štete na imovini oštećenika.

4. Nakon utvrđivanja iznosa, Državno povjerenstvo podnosi Vladi Republike Hrvatske prijedlog za dodjelu pomoći.
5. Vlada Republike Hrvatske donosi odluku o dodjeli pomoći.

5.1.5. Žurna pomoć

1. Žurna pomoć dodjeljuje se u svrhu djelomične sanacije štete od prirodnih nepogoda u tekućoj kalendarskoj godini jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za pokriće troškova sanacije šteta na javnoj infrastrukturi, troškova nabave opreme za saniranje posljedica prirodne nepogode, za pokriće drugih troškova koji su usmjereni saniranju šteta od prirodne nepogode za koje ne postoje dostatni financijski izvori usmjereni na sprječavanje daljnjih šteta koje mogu ugroziti gospodarsko funkcioniranje i štetno djelovati na život i zdravlje stanovništva te onečišćenje prirodnog okoliša, te oštećenjima fizičkim osobama koji nisu poduzetnici, a koji su pretrpjeli štete na imovini, posebice ugroženijim skupinama, starijima i bolesnima i ostalima kojima prijete ugroza zdravlja i života na području zahvaćenom prirodnim nepogodom.
2. Žurna pomoć dodjeljuje se iz državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave¹⁵.
3. Žurna pomoć u pravilu se dodjeljuje kao predujam i ne isključuje dodjelu pomoći u postupku koji je uređen Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.
4. Temeljem prijedloga načelnika za dodjelu žurne pomoći predstavničko tijelo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave donosi odluku kojom se određuje:
 - vrijednost novčanih sredstava žurne pomoći
 - kriteriji, način raspodjele i namjena korištenja žurne pomoći te
 - drugi uvjeti i postupanja u raspodjeli žurne pomoći.

5.1.6. Nositelji mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode na razini Općine

5.1.6.1. Općinsko i stručno povjerenstvo

1. Poslove u vezi s procjenom štete i dodjele sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda obavljaju povjerenstva.¹⁶
2. Članove i broj članova općinskog povjerenstva imenuje općinsko vijeće na razdoblje od četiri godine. Odluka o imenovanju općinskog povjerenstva dostavlja se županijskom povjerenstvu. Odluka se objavljuje u službenom glasniku JLP(R)S.

¹⁵ Ispunjavanjem uvjeta iz članka 36. stavaka 1. i 2. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.

¹⁶ Članak 8. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda

3. Općinsko povjerenstvo obavlja sljedeće poslove:
 - utvrđuje i provjerava visinu štete od prirodne nepogode za područje općine,
 - unosi podatke o prvim procjenama šteta u Registar šteta,
 - unosi i prosljeđuje putem Registra šteta konačne procjene šteta županijskom povjerenstvu,
 - raspoređuje dodijeljena sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda oštećenima,
 - prati i nadzire namjensko korištenje odobrenih sredstava pomoći za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda prema ovom Zakonu,
 - izrađuje izvješća o utrošku dodijeljenih sredstava žurne pomoći i sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda i dostavljaju ih županijskom povjerenstvu putem Registra šteta ([Prilog 6](#), [Prilog 7](#)),
 - surađuje sa županijskim povjerenstvom u provedbi Zakona,
 - donose plan djelovanja u području prirodnih nepogoda iz svoje nadležnosti,
 - obavljaj druge poslove i aktivnosti iz svojeg djelokruga u suradnji sa županijskim povjerenstvima.
4. Kada Općinsko povjerenstvo nije u mogućnosti, zbog nedostatka specifičnih stručnih znanja, procijeniti štetu od prirodnih nepogoda, može zatražiti od županijskog povjerenstva imenovanje stručnog povjerenstva na području u kojem je proglašena prirodna nepogoda.
5. Stručna povjerenstva pružaju stručnu pomoć Općini u roku u kojem su imenovana i surađuju s općinskim povjerenstvom i županijskim povjerenstvom općine za koje obavljaju poslove.

5.1.6.2. Operativne snage sustava civilne zaštite

Operativne snage sustava civilne zaštite iz čl. 20 Zakona o sustavu civilne zaštite NN 82/15, 118/18, 31/20) u slučaju nastajanja prirodnih nepogoda postupaju sukladno Planu djelovanju civilne zaštite.

<i>Snage za zaštitu i spašavanje</i>	<i>Zadaća i sredstva</i>
Stožer CZ (prilog 8)	Planira, organizira, zapovijeda, usklađuje i nadzire provođenje zadaća civilne zaštite.
Dobrovoljno vatrogasno društvo (prilog 9)	Organizacija gašenje požara na prostoru koje je u mogućnosti ugasiti.
Pravne osobe od interesa za zaštitu i spašavanje u oblasti graditeljstva (prilog 10)	Osiguravaju ljudstvo i tehniku i radne na saniranju posljedica požara po zahtjevu Stožera.
Gotove operativne snage, komunalno poduzeće (prilog 10)	Osiguravaju ljudstvo i tehniku i radne na saniranju posljedica požara po zahtjevu Stožera.
Gotove operativne snage, zdravstvene ustanove (prilog 10)	Osigurava pružanje prve pomoći, sanitetski prijevoz i zdravstveno zbrinjavanje teže povrijeđenih osoba.
Vlasnici kritične infrastrukture, Distributer električne energije (prilog 10)	Sanira posljedice nevremena na svojim postrojenjima i osigurava redovitu isporuku električne energije.
Postrojba CZ opće namjene (prilog 11)	Aktivira se kao dodatna snaga gotovim snagama civilne zaštite
Povjerenici civilne zaštite (prilog 12)	Poduzimaju mjere kod zbrinjavanja, evakuacije i sklanjanja stanovništva

5.2. Procjene osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva

Potrebna sredstva i oprema za nositelje mjere koji djeluju u slučaju nastanka prirodne nepogode (Operativne snage civilne zaštite) definiraju se kroz planske dokumente civilne zaštite i zaštite od požara, smjernicama za organizaciju i razvoj sustava, godišnjim planom razvoja sustava civilne zaštite i godišnjom analizom stanja sustava civilne zaštite.

Općina trenutno provodi reviziju procjene rizika, kako bi mogla u navedene dokumente uvrstiti planirana potrebna sredstva za opremu i druga sredstva za zaštitu sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva.

POPLAVA

6. Prirodna nepogoda – POPLAVA

POPLAVA:

Poplave su prirodni fenomeni čije se pojave ne mogu izbjeći, ali se poduzimanjem različitih preventivnih građevinskih i ne građevinskih mjera rizici od poplavlivanja mogu smanjiti na prihvatljivu razinu. One su među opasnijim prirodnim nepogodama i na mnogim mjestima mogu uzrokovati gubitke ljudskih života, velike materijalne štete, devastiranje kulturnih dobara i ekološke štete.

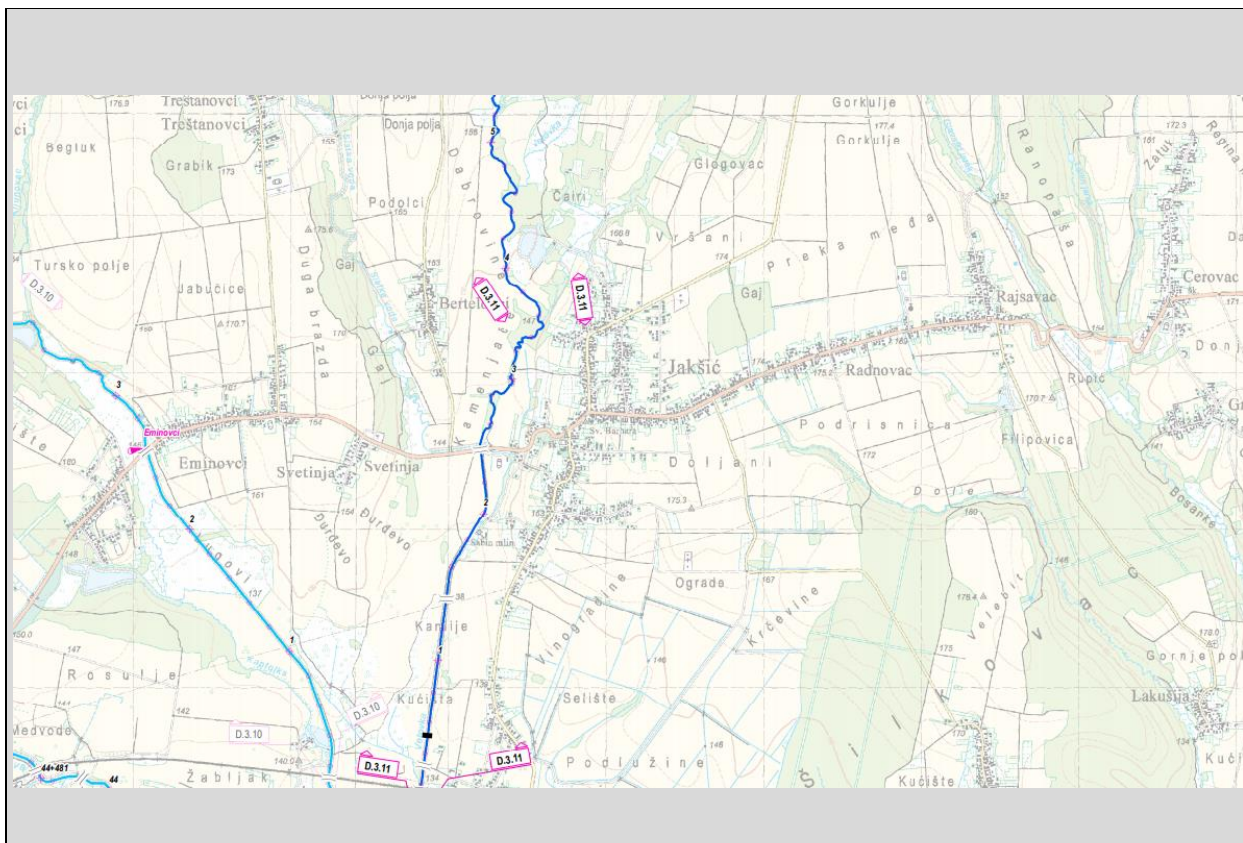
KARTA OPASNOSTI OD POPLAVE, VJEROJATNOSTI PLAVLJENJA:

Izvor: Hrvatske vode, Karte opasnosti od poplava, ožujak 2018.

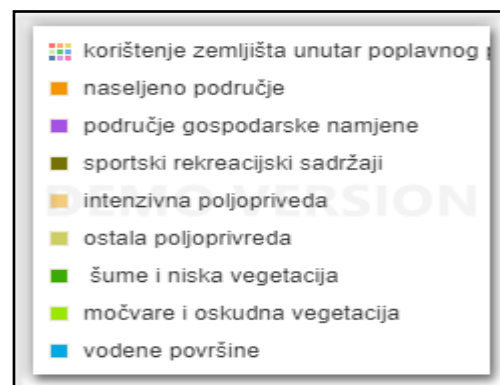
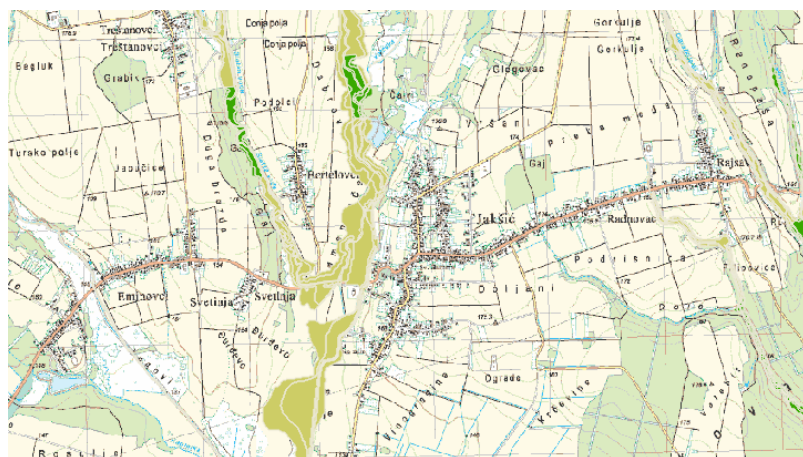
Tablica 2: Pregled dionica na kojima se organizira obrana od poplava

BRANJENO PODRUČJE 3 MALI SLIV ORLJAVA-LONDŽA					
Dionica obrane br.	Vodotok , obala, naziv dionice stacionaža, dužina	Nasipi Naziv nasipa Naziv dionice Stacionaža po vodotoku Stacionaža po nasipu Ukupna dužina nasipa	Objekti na dionici	Područje ugroženo poplavom	V-vodomjer P-pripremno stanje R-redovno st. I-izvanredna obrana. IS-izvanredno stanje. M-najviši zabilježen vodostaj
D.3. 11.	Vetovka, l.o. i d.o.; Kuzmica - Jakšić - Vetovo; pkm 0+000 - 16+395 (16,395 km)		pkm 0+150, pkm 0+520, vod.stepenica, pkm 0+175, most željeznički, pkm 0+330, most, pkm 1+400, most, pkm 2+380, betonska zavjesa, pkm 2+415, most, pkm 8+390, most, pkm 9+660, vod.stepenica, pkm 11+295, most, pkm 11+580, most, pkm 11+770, most, pkm 12+050, most, pkm 12+545, most, pkm 12+820, most, pkm 13+830, most, pkm 14+700, most, pkm 14+900, gabionska pregrada, pkm 15+920, most, pkm 16+395, most	Požeško- slavonska; Jakšić, Bertelovci, Tekić, Vetovo	V - Orljava - Vidovci, rkm 45+526 (136,10) P = +250 M = +404 (15.5.2014.)
D.3. 10.	Kaptolka, l.o. i d.o.; Eminovci - Kaptol; pkm 0+000 - 15+470 (15,470 km)		pkm 0+130 most željeznički, pkm 2+580, most, pkm 2+590, AVS Eminovci pkm 4+535, most, pkm 6+660, most, pkm 8+580, most, pkm 9+685, most, pkm 10+100, most, pkm 10+895, most, pkm 12+440, betonski prag, pkm 12+625, most, pkm 13+360, most, pkm 13+700, most, pkm 14+125, most	Požeško- slavonska; Gornji Eminovci, Kaptol	V - Eminovci, pkm 2+590, (142,38) P = +100 M = +213 (16. 5.2014.)

Izvor: Hrvatske vode, Glavni provedbeni plan obrane od poplave, ožujak 2018. i detaljni provedbeni plan za dionice

Korištenje zemljišta unutar poplavnog područja

Izvor: Hrvatske vode, Karta rizika od poplave, prosinac 2017.

UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA

Prema Strategiji prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. s pogledom na 2070. godinu u sljedećim razdobljima očekuje se ranjivost u segmentu poljoprivrede (poplave mogu smanjiti ili posve uništiti prinose), energetike (mogu dovesti do oštećenja energetskih postrojenja i infrastrukture) i izgrađenog okoliša (poplave u naseljima kao posljedice veće učestalosti i intenziteta ekstremnih vremenskih prilika koje obilježavaju velike količine oborine u kratkom razdoblju).¹⁷

UTJECAJ NA ŽIVOT I ZDRAVLJE LJUDI:

Odnosi se na smrtno stradale, povrijeđene i evakuirane osobe. Život i zdravlje ljudi neće biti neposredno ugroženo, ali postoji mogućnost evakuacije stanovništva iz ugroženih naselja:

Život i zdravlje ljudi			
Kategorija	Posljedice	Kriterij % osoba JLP(R)S	Ocjena (x)
1	Neznatne	¹⁸ 6<0,001	
2	Malene	0,001 – 0,0046	
3	Umjerene	0,0047 – 0,011	X
4	Značajne	0,012 – 0,035	
5	Katastrofalne	0,036 ili više	

Posljedice na život i zdravlje ljudi nalaze se u **kategoriji 3 – umjerene posljedice.**

GOSPODARSTVO :¹⁹

Šteta nastala od prirodne nepogode poplave, prikazana je u odnosu na proračun Općine. Posljedice na gospodarstvo procijenjene su kroz štete na obrtnim sredstvima u poljoprivredi. Šteta od poplava koja je uglavnom zahvatila poljoprivredne površine:

- 2014.godine iznosila je 4.988.440,00 kn, što iznosi 26% od proračuna za tu godinu.

Gospodarstvo			
Kategorija	Posljedice	Kriterij – štete u % proračuna JLP(R)S	Ocjena (x)
1	Neznatne	<1%	
2	Malene	1 – 5%	
3	Umjerene	5 – 15%	
4	Značajne	15 – 25%	
5	Katastrofalne	>25%	X

Posljedice na gospodarstvo nalaze se u **kategoriji 5 – katastrofalne posljedice.**

¹⁷ Projekcija klimatskih promjena za Republiku Hrvatsku prema scenariju u kojem dolazi do smanjenja koncentracije stakleničkih planova uz poduzimanje mjera za ublaženje i prilagodbu.

¹⁸ Uzima se u obzir ako je uslijed posljedica nesreće stradala bar jedna osoba.

¹⁹ Zakon o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda, članak 3. st.4.

DRUŠTVENA STABILNOST I POLITIKA:

Poplava ne ugrožava kritičnu infrastrukturu niti objekte od javnog značaja (velika mogućnost otežanog cestovnog prometa, pojava klizišta, otežana opskrba hranom, vodom i energijama, ali ne očekuju se prekidi duži od 10 dana).

ZBIRNA OCJENA KATEGORIJE POSLJEDICE VELIKE NESREĆE

Kategorija	Oštećena kritična infrastruktura Oštećena kritična infrastruktura	Štete/gubici na građevinama od javno društvenog značaja	Prestanak rada kritične infrastrukture ili građevina od javno društvenog značaja na rok dulji od 10 dana	Zbirna ocjena (x)
1 Neznatne	X	X		X
2 Malene			X	
3 Umjerene				
4 Značajne				
5 Katastrofalne				

Posljedice na društvenu stabilnost i politiku nalaze se u **kategoriji 1 – neznatne posljedice**.

6.1. Poplava - određivanje vjerojatnosti događaja

Kategorija	Kvalitativna	Vjerojatnost/frekvencija		Ocjena kategorije vjerojatnosti
		Vjerojatnost	Frekvencija	
1	Iznimno mala	<1%	1 događaj u 100 godina i rjeđe	
2	Malene	1 – 5%	1 događaj u 20 do 100 godina	
3	Umjerena	5 – 50%	1 događaj u 2 do 20 godina	
4	Velika	51 – 98%	1 događaj u 1 do 2 godina	
5	Iznimno velika	>98%	1 događaj godišnje ili češće	X

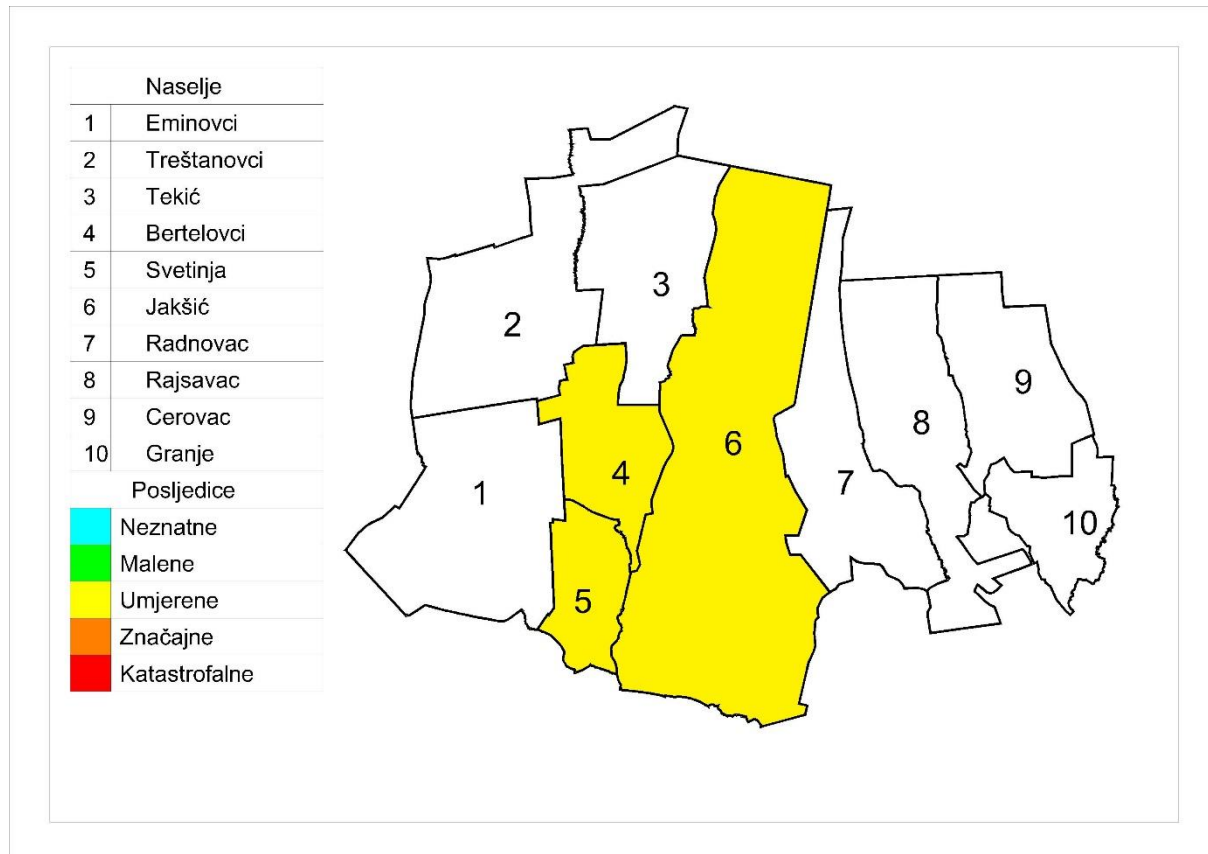
6.2. Poplava - zbirna ocjena posljedica

ZBIRNA OCJENA KATEGORIJE POSLJEDICE VELIKE NESREĆE				
Kategorija	Život i zdravlje ljudi	Gospodarstvo	Društvena stabilnosti politika	Zbirna ocjena (x)
1 Neznatne			X	
2 Malene				
3 Umjerene	X			X
4 Značajne				
5 Katastrofalne		X		

Zbirno posljedice poplave ovise o posljedicama sva tri utjecaja na društvene vrijednosti i dobiju se kao srednja vrijednost kategorija život i zdravlje ljudi, gospodarstvo i društvena stabilnost i politika.

Zbirna ocjena posljedica poplave nalazi se u **kategoriji 3 – umjerene posljedice**.

6.3. Poplava – karta prijetnje

6.4. Pregled ugroženih naselja

R.br.	Ugroženo naselje	Broj stanovnika	Mala djeca (0-4 god.)	Djeca (5-14 god)	Odrasle osobe i starija djeca	Starije osobe (iznad 65 godina)
1.	Jakšić 1/4	470	28	66	283	92
2.	Bertelovci 1/4	38	1	4	24	10
3.	Svetinja 1/4	17	1	3	10	3
UKUPNO		525	30	73	317	105
% u odnosu na broj stanovnika Grada		13%				

6.5. Popis mjera i nositelja mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode – POPLAVA

6.5.1. Proglašenje prirodne nepogode

1. Prirodna nepogoda može se proglašiti ako je vrijednost ukupne izravne štete najmanje 20% vrijednosti izvornih prihoda jedinice lokalne samouprave za prethodnu godinu ili ako je prirod (rod) umanjen najmanje 30% prethodnog trogodišnjeg prosjeka na području jedinice lokalne samouprave ili ako je nepogoda umanjila vrijednost imovine na području jedinice lokalne samouprave najmanje 30%.

Ispunjenje uvjeta iz prethodne točke utvrđuje općinsko povjerenstvo.

2. Župan donosi odluku o proglašenju prirodne nepogode za jedinice lokalne samouprave na području županije na prijedlog općinskog načelnika.

Odluku o proglašenju prirodne nepogode na području županije donosi župan.

Vlada Republike Hrvatske donosi odluku, prema vlastitoj prosudbi za područje više županija ili na cijelom području Republike Hrvatske.

3. Nakon proglašenja prirodne nepogode radi dodjele novčanih sredstava za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda nadležna tijela²⁰ provode sljedeće radnje:
 - a) prijavu prve procjene štete u Registar šteta,
 - b) prijavu konačne procjene štete u Registar šteta,
 - c) potvrdu konačne procjene, određivanje kriterija i načina dodjele sredstava pomoći.

²⁰ članak 5. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda

6.5.2. Prva procjena štete – sadržaj prijave prve procjene štete

1. U roku od 8 dana od dana donošenja odluke, oštećenici pisanim putem podnose prijavu štete na imovini općinskom povjerenstvu na propisanom obrascu ([prilog 2](#)).

Iznimno oštećenik može podnijeti prijavu prve procjene štete i nakon isteka roka od 8 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode u slučaju postojanja objektivnih razloga na koje nije mogao utjecati, a najkasnije u roku od 12 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode. Najkasnije u roku od 15 dana od dana donošenja odluke, općinsko povjerenstvo unosi sve zaprimljene prve procjene štete u Registar šteta.

2. Nakon isteka roka iz točke 1. općinsko povjerenstvo unosi sve zaprimljene prve procjene štete u Registar štete najkasnije u roku od 12 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.
3. Iznimno od roka iz točke 2. u slučaju postojanja objektivnog razloga na koji oštećenik nije mogao utjecati, a zbog kojeg je onemogućen elektronički unos podataka u Registar šteta, rok za unos podataka u Registar šteta može se produljiti za 8 dana, o čemu odlučuje županijsko povjerenstvo na temelju zahtjeva općinskog povjerenstva.
4. Šteta se procjenjuje na području na kojem se dogodila. Šteta se utvrđuje za sljedeće skupine dobara:
 - a) građevine ([prilog 3](#), [prilog 4](#))
 - b) opremu ([prilog 5](#))
 - c) zemljišta ([prilog 2](#))
 - d) višegodišnje nasade ([prilog 2](#))
 - e) šume ([prilog 2](#))
 - f) stoku ([prilog 2](#))
 - g) ribe ([prilog 2](#))
 - h) poljoprivredna proizvodnja – proizvod ([prilog 2](#))
 - i) ostala sredstva i dobra ([prilog 2](#)).
5. Prijava prve procjene štete u Registar šteta sadržava:
 - datum donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode i njezin broj
 - podatke o vrsti prirodne nepogode
 - podatke o trajanju prirodne nepogode
 - podatke o području zahvaćenom prirodnom nepogodom

- podatke o vrsti, opisu te vrijednosti oštećene imovine
- podatke o ukupnom iznosu prijavljene štete
- podatke i informacije o potrebi žurnog djelovanja i dodjeli pomoći za sanaciju i djelomično uklanjanje posljedica prirodne nepogode te ostale podatke o prijavi štete sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.

UTJECAJ PANDEMIJE VIRUSOM COVID-19

Zbog pandemije COVID-19 moguće je donošenje mjera od strane nadležnih tijela koje će utjecati na cjelokupni postupak, ali se u ovom trenutku iste ne mogu predvidjeti.

Zbog smanjenja kontakta, a u skladu sa tehničkim mogućnostima, prijaviteljima štete omogućit će se i poticati podnošenje prijave elektroničkim poštom. U navedenu svrhu objavit će se službeni obrazac i primjerak popunjenog obrasca na službenim web stranicama (primjer: [prilog 2](#) i [prilog 2/1](#)), kao i elektronička adresa na koju mogu podnijeti prijavu.

Za osobe koje ne mogu podnijeti prijavu elektroničkim putem i dalje će postojati mogućnost prijave štete pisanim putem i osobnom predajom prijave, uz mjere određene odlukama Stožera civilne zaštite i preporukama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.

6.5.3. Konačna procjena štete

1. Konačna procjena šteta predstavlja procijenjenu vrijednost štete na imovini oštećenika izraženu u novčanoj vrijednosti. Temelj predstavlja prijava i procjena štete.
2. Konačnu procjenu štete utvrđuje općinsko povjerenstvo na temelju izvršenog uvida u nastalu štetu na temelju prijave oštećenika.
3. Tijekom procjene i utvrđivanja konačne procjene štete od prirodnih nepogoda posebno se utvrđuju:
 - stradanja stanovništva
 - opseg štete na imovini
 - opseg štete koja je nastala zbog prekida proizvodnje, prekida rada ili poremećaja u neproizvodnim djelatnostima ili umanjenog prinosa u poljoprivredi, šumarstvu ili ribarstvu
 - iznos troškova za ublažavanje i djelomično uklanjanje izravnih posljedica prirodnih nepogoda
 - opseg osiguranja imovine i života kod osiguravatelja
 - vlastite mogućnosti oštećenika glede uklanjanja posljedica štete.

4. Općinsko povjerenstvo podnosi prijavu konačne procjene štete Županijskom povjerenstvu u roku od 50 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode putem Registra štete i to za svakog pojedinog oštećenika.
5. Županijsko povjerenstvo podnosi prijavljene konačne štete Državnom povjerenstvu i nadležnim ministarstvima u roku od 60 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.
6. Prijava konačne procjene štete sadržava:
 - odluku o proglašenju prirodne nepogode s obrazloženjem,
 - podatke o dokumentaciji vlasništva imovine i njihovoj vrsti,
 - podatke o vremenu i području nastanka prirodne nepogode,
 - podatke o uzroku i opsegu štete,
 - podatke o posljedicama prirodne nepogode za javni i gospodarski život JLP(R)S,
 - ostale statističke i vrijednosne podatke.

6.5.4. Potvrda konačne procjene, određivanje kriterija i načina dodjele sredstava pomoći

1. Potvrdu konačne procjene štete obavljaju nadležna ministarstva. Potvrda predstavlja realnu procjenu vrijednosti imovine na koje je nastala šteta i procijenjenu vrijednost štete na toj imovini.
2. Nakon potvrde, ministarstva dostavljaju prijedlog o načinu dodjele pomoći za djelomičnu sanaciju šteta nastalih Državnom povjerenstvu.
3. Državno povjerenstvo utvrđuje iznos pomoći. Iznos pomoći utvrđuje se na način da se odredi postotak isplate novčanih sredstava u odnosu na iznos konačne potvrde štete na imovini oštećenika.
4. Nakon utvrđivanja iznosa, Državno povjerenstvo podnosi Vladi Republike Hrvatske prijedlog za dodjelu pomoći.
5. Vlada Republike Hrvatske donosi odluku o dodjeli pomoći.

6.5.5. Žurna pomoć

1. Žurna pomoć dodjeljuje se u svrhu djelomične sanacije štete od prirodnih nepogoda u tekućoj kalendarskoj godini jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za pokriće troškova sanacije šteta na javnoj infrastrukturi, troškova nabave opreme za saniranje posljedica prirodne nepogode, za pokriće drugih troškova koji su usmjereni saniranju šteta od prirodne nepogode za koje ne postoje dostatni financijski izvori usmjereni na sprječavanje daljnjih šteta koje mogu ugroziti gospodarsko funkcioniranje i štetno djelovati na život i zdravlje stanovništva te

onečišćenje prirodnog okoliša, te oštećenicima fizičkim osobama koji nisu poduzetnici, a koji su pretrpjeli štete na imovini, posebice ugroženijim skupinama, starijima i bolesnima i ostalima kojima prijete ugroza zdravlja i života na području zahvaćenom prirodnim nepogodom.

2. Žurna pomoć dodjeljuje se iz državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave²¹.
3. Žurna pomoć u pravilu se dodjeljuje kao predujam i ne isključuje dodjelu pomoći u postupku koji je uređen Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.
4. Temeljem prijedloga načelnika za dodjelu žurne pomoći predstavničko tijelo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave donosi odluku kojom se određuje:
 - vrijednost novčanih sredstava žurne pomoći
 - kriteriji, način raspodjele i namjena korištenja žurne pomoći te
 - drugi uvjeti i postupanja u raspodjeli žurne pomoći.

6.5.6. Nositelji mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode na razini Općine

6.5.6.1. Općinsko i stručno povjerenstvo

1. Poslove u vezi s procjenom štete i dodjele sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda obavljaju povjerenstva.²²
2. Članove i broj članova općinskog povjerenstva imenuje općinsko vijeće na razdoblje od četiri godine. Odluka o imenovanju općinskog povjerenstva dostavlja se županijskom povjerenstvu. Odluka se objavljuje u službenom glasniku JLP(R)S.
3. Općinsko povjerenstvo obavlja sljedeće poslove:
 - utvrđuje i provjerava visinu štete od prirodne nepogode za područje općine,
 - unosi podatke o prvim procjenama šteta u Registar šteta,
 - unosi i prosljeđuje putem Registra šteta konačne procjene šteta županijskom povjerenstvu,
 - raspoređuje dodijeljena sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda oštećenicima,
 - prati i nadzire namjensko korištenje odobrenih sredstava pomoći za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda prema ovom Zakonu,
 - izrađuje izvješća o utrošku dodijeljenih sredstava žurne pomoći i sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda i dostavlja ih županijskom povjerenstvu putem Registra šteta ([Prilog 6](#), [Prilog 7](#)),
 - surađuje sa županijskim povjerenstvom u provedbi Zakona,

²¹ Ispunjavanjem uvjeta iz članka 36. stavaka 1. i 2. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.

²² Članak 8. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda

- donose plan djelovanja u području prirodnih nepogoda iz svoje nadležnosti,
 - obavljaj druge poslove i aktivnosti iz svojeg djelokruga u suradnji sa županijskim povjerenstvima.
4. Kada Općinsko povjerenstvo nije u mogućnosti, zbog nedostatka specifičnih stručnih znanja, procijeniti štetu od prirodnih nepogoda, može zatražiti od županijskog povjerenstva imenovanje stručnog povjerenstva na području u kojem je proglašena prirodna nepogoda.
 5. Stručna povjerenstva pružaju stručnu pomoć Općini u roku u kojem su imenovana i surađuju s općinskim povjerenstvom i županijskim povjerenstvom općine za koje obavljaju poslove.

6.5.6.2. Operativne snage sustava civilne zaštite

Operativne snage sustava civilne zaštite iz čl. 20 Zakona o sustavu civilne zaštite NN 82/15, 118/18, 31/20) u slučaju nastajanja prirodnih nepogoda postupaju sukladno Planu djelovanju civilne zaštite.

Snage za zaštitu i spašavanje	Zadaća i sredstva
Stožer CZ (prilog 8)	Planira, organizira, zapovijeda, usklađuje i nadzire provođenje zadaća civilne zaštite.
Dobrovoljno vatrogasno društvo (prilog 9)	- izbacivanje vode koja se zadržala u kućama i podrumima -ispomoć oko ojačavanja zaštitne infrastrukture -izvlačenje sa poplavljenog područja bolesnih, starih i nemoćnih.
Pravne osobe od interesa za zaštitu i spašavanje u oblasti graditeljstva (prilog 10)	Osiguravaju ljudstvo i tehniku i radne na saniranju posljedica poplava po zahtjevu Stožera.
Gotove operativne snage, komunalno poduzeće (prilog 10)	Osiguravaju ljudstvo i tehniku i radne na saniranju posljedica poplava po zahtjevu Stožera.
Gotove operativne snage, zdravstvene ustanove (prilog 10)	Osigurava pružanje prve pomoći, sanitetski prijevoz i zdravstveno zbrinjavanje teže povrijeđenih osoba.
Vlasnici kritične infrastrukture, Distributer električne energije (prilog 10)	Sanira posljedice poplava na svojim postrojenjima i osigurava redovitu isporuku električne energije.
Postrojba CZ opće namjene(prilog 11)	Aktivira se kao dodatna snaga gotovim snagama civilne zaštite
Povjerenici civilne zaštite (prilog 12)	Poduzimaju mjere kod zbrinjavanja, evakuacije i sklanjanja stanovništva

6.6. Procjene osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva

Potrebna sredstva i oprema za nositelje mjere koji djeluju u slučaju nastanka prirodne nepogode (Operativne snage civilne zaštite) definiraju se kroz planske dokumente civilne zaštite i zaštite od požara, smjernicama za organizaciju i razvoj sustava, godišnjim planom razvoja sustava civilne zaštite i godišnjom analizom stanja sustava civilne zaštite.

Općina trenutno provodi reviziju procjene rizika, kako bi mogla u navedene dokumente uvrstiti planirana potrebna sredstva za opremu i druga sredstva za zaštitu sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva.

SUŠA

7. Prirodna nepogoda – SUŠA

DEFINICIJA SUŠE:

Suša je prirodna pojava, prirodna nepogoda koja je primarno vezana uz deficit oborine kroz dulje vremensko razdoblje u odnosu na prosječne oborinske prilike na određenom području. Sušu definira i povećana temperatura zraka u odnosu na prosječne temperaturne prilike na određenom području. Ona predstavlja kompleksan proces koji uključuje različite faktore za određivanje rizika i osjetljivosti na sušu. Suša se relativno sporo razvija, dugo traje, i teško je odrediti njezin vremenski početak i kraj.

Posljedice suše ogledaju se gotovo u svim aspektima života kod ljudi, biljaka i životinja. Manjak oborine se može pojaviti tijekom tjedana, mjeseci ili godina što može imati za posljedicu smanjenje površinskih i podzemnih zaliha vode, odnosno smanjenje protoka vode u vodotocima te razine vode u jezerima i u podzemlju, uzrokujući hidrološku sušu. Pored hidrološke suše i kratkoročni manjak oborine u vegetacijskom razdoblju može uzrokovati nedostatak vode u tlu (zasušenje) koja je potrebna za razvoj biljnih kultura te biljke zaostaju u rastu i razvoju što se u konačnici odražava smanjenjem prinosa i nestabilnošću biljne proizvodnje.

Osim nedostatka oborine, kad dođe do povećanja temperature zraka (zatopljenje) kod biljke se javlja povećana potreba biljke za vodom. Pojava suše (zasušenje i zatopljenje) u biljnoj proizvodnji naziva se agronomska suša. Agronomska suša se može pojaviti u sva četiri godišnja doba i imati posljedice na opskrbu biljke vodom.

Kada je zima bez oborine (kiša, snijeg ili pojava suhog snijega), ne stvara se zaliha vode u tlu. U vrijeme suhog proljeća i uz pojavu vjetrova isušuje se površinski sloj tla, te jare kulture ne mogu pravodobno i kvalitetno nicati.

Tijekom jeseni, nedovoljno oborina usporava razvoj ozimih kultura. Kada suša nepovoljno utječe na raspoložive zalihe vode i posljedično na opskrbu vodom radi zadovoljavanja ljudskih i gospodarskih i kulturnih potreba, tada je riječ o socijalno ekonomskoj suši.

VODOOPSKRBINI SUSTAV:

Vodoopskrbni sustav općine Jakšić dio je vodoopskrbnog sustava Požeštine, koji se bazira na tri gradska crpilišta (bušeni zdenci) na području grada Požege i tri otvorena zahvata na gorskim izvorištima.

Vodoopskrbni sustav u općini Jakšić izgrađen je samo u općinskom središtu Jakšić i vrši se iz glavnog cjevovoda od pravca Kuzmice, u naselju Eminovci je u izgradnji iz pravca Požege, dok ostala naselja (9) koriste vlastite bunare.

Na području općine Jakšić izgrađen je mješoviti sustav odvodnje u naselju Jakšić i razdjelni sustav odvodnje u Eminovcima. Ispuštanje otpadnih voda Jakšića vrši se preko taložnika na 5 mjesta: u potok pritoka Vrbove, u potok pritoka Vetovke, na dva mjesta u Vetovku, te u rijeku Orjavu. Ispuštanje otpadnih voda Eminovaca vrši se preko uređaja za pročišćavanje otpadnih voda (Bio-disk) u Kaptolku. U ostalih osam naselja problem odvodnje (otpadne i sanitarne vode) rješava se izgradnjom nepropusnih septičkih taložnica. Veliki problem nastaje kada se sanitarne vode iz domaćinstava bez pročišćavanja upušta u teren u obližnje kanale, grabe ili vodotoke. Pored navedenog otpadne vode iz domaćinstva za 11 % ukupnog stanovništva Općine se upušta u okolni teren bez septičkih jama .

ŠTETE OD SUŠE NA PODRUČJU OPĆINE:

<i>godina</i>	<i>prirodne nepogode</i>	<i>područje štete</i>	<i>iznos štete</i>
2011	suša	Sva naselja općine	3.150.200,00
2015	suša	Sva naselja	8.047.304,00

Izvor: Procjena rizika od velikih nesreća, 2018. godina

UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA PRIRODNU NEPOGODU – SUŠU - :

Prema Strategiji prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu u razdoblju do 2040. godine očekivani broj kišnih razdoblja uglavnom bi se smanjio. U razdoblju od 2011. – 2040. godine broj sušnih razdoblja mogao bi se povećati u jesen u gotovo čitavoj zemlji. U razdoblju od 2011. do 2040. godine ljeti se očekuje porast broja vrućih dana, što bi moglo prouzročiti i produžena razdoblja s visokom temperaturom zraka. Povećanje broja vrućih dana s prosjekom od 15 do 25 dana u razdoblju referentne klime bilo bi više od 8 dana u istočnoj Hrvatskoj. U budućem klimatskom razdoblju 2011. do 2040. u većini se krajeva očekuje povećanje evapotranspiracije, kao smanjenje vlažnosti tla. Glavni očekivani utjecaj klimatskih promjene i povećanja suša u području poljoprivrede su u promjeni vegetacijskog razdoblja, nižim prinosisima svih kultura i većoj potrebi za vodom.²³

UTJECAJ NA ŽIVOT I ZDRAVLJE LJUDI:

Suša rijetko izaziva brze i dramatične gubitke u ljudskim životima, ali zahvaća biljni i životinjski svijet te može imati značajan utjecaj na ekosustav. Dovodi do pada prihoda proizvođača, smanjenja ukupnog fonda hrane, velikih poremećaja na tržištu poljoprivrednih proizvoda čak i do pojave gladi osobito kod životinja.

²³ Projekcija klimatskih promjena za Republiku Hrvatsku prema scenariju u kojem dolazi do smanjenja koncentracije stakleničkih planova uz poduzimanje mjera za ublaženje i prilagodbu.

Život i zdravlje ljudi			
Kategorija	Posljedice	Kriterij % osoba JLP(R)S	Ocjena (x)
1	Neznatne	²⁴ 6<0,001	X
2	Malene	0,001 – 0,0046	
3	Umjerene	0,0047 – 0,011	
4	Značajne	0,012 – 0,035	
5	Katastrofalne	0,036 ili više	

Posljedice na život i zdravlje ljudi nalaze se u **kategoriji 1 – neznatne posljedice**.

GOSPODARSTVO :			
Posljedice suše se, uz velike financijske štete (procjena smanjenja uroda kultura i do 90%), očituju i kroz negativnu vanjskotrgovinsku razmjenu te nisku konkurentnost domaće proizvodnje tako da je navodnjavanje zasigurno jedna od izuzetno važnih mjera i potreba kojima se te štete mogu smanjiti, a u određenim okolnostima i potpuno izbjeći. ²⁵			
Gospodarstvo			
Kategorija	Posljedice	Kriterij – štete u % proračuna JLP(R)S	Ocjena (x)
1	Neznatne	<1%	
2	Malene	1 – 5%	
3	Umjerene	5 – 15%	
4	Značajne	15 – 25%	
5	Katastrofalne	>25%	X

Posljedice na gospodarstvo nalaze se u **kategoriji 5– značajne posljedice**.

²⁴ Uzima se u obzir ako je uslijed posljedica nesreće stradala bar jedna osoba.

²⁵ Zakon o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda, članak3.(4).

DRUŠTVENA STABILNOST I POLITIKA:				
Neće biti štete na objektima kritične infrastrukture niti na objektima od javnog društvenog značaja.				
Društvena stabilnost i politika				
ZBIRNA OCJENA KATEGORIJE POSLJEDICE VELIKE NESREĆE				
Kategorija	Oštećena kritična infrastruktura Oštećena kritična infrastruktura	Štete/gubici na građevinama od javno društvenog značaja	Prestanak rada kritične infrastrukture ili građevina od javno društvenog značaja na rok dulji od 10 dana	Zbirna ocjena (x)
1 Neznatne	X	X	X	X
2 Malene				
3 Umjerene				
4 Značajne				
5 Katastrofalne				

Posljedice na društvenu stabilnost i politiku nalaze se u **kategoriji 2 – malene posljedice.**

7.1. Prirodna nepogoda – suša – vjerojatnosti događaja

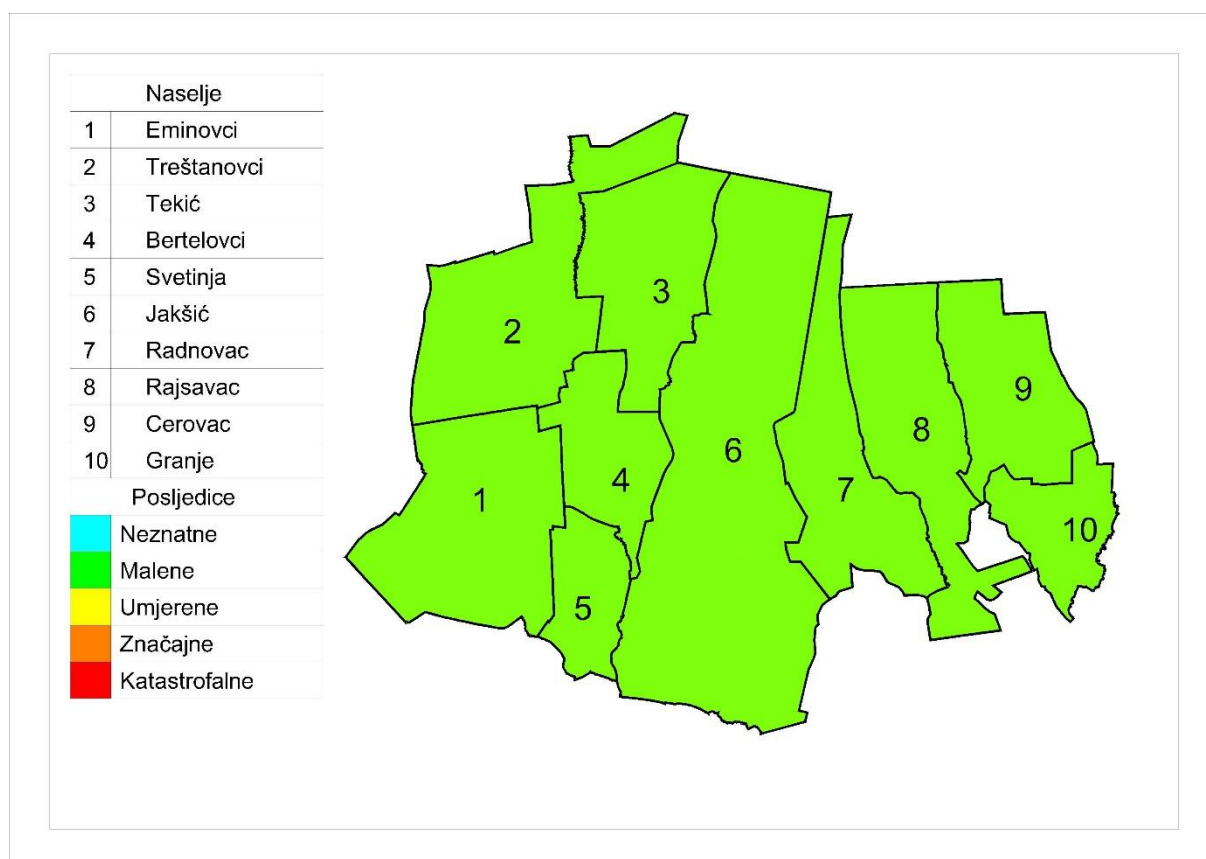
Kategorija	Kvalitativna	Vjerojatnost/frekvencija		Ocjena kategorije vjerojatnosti*
		Vjerojatnost	Frekvencija	
1	Iznimno mala	<1%	1 događaj u 100 godina i rjeđe	
2	Malene	1 – 5%	1 događaj u 20 do 100 godina	
3	Umjerena	5 – 50%	1 događaj u 2 do 20 godina	X
4	Velika	51 – 98%	1 događaj u 1 do 2 godina	
5	Iznimno velika	>98%	1 događaj godišnje ili češće	

7.2. Prirodna nepogoda – suša – zbirna ocjena posljedica

ZBIRNA OCJENA KATEGORIJE POSLJEDICE VELIKE NESREĆE				
Kategorija	Život i zdravlje ljudi	Gospodarstvo	Društvena stabilnosti politika	Zbirna ocjena (x)
1 Neznatne	X		X	
2 Malene				X
3 Umjerene				
4 Značajne				
5 Katastrofalne		X		

Zbirno posljedice suše ovise o posljedicama sva tri utjecaja na društvene vrijednosti i dobiju se kao srednja vrijednost kategorija život i zdravlje ljudi, gospodarstvo i društvena stabilnost i politika, što određuje **kategoriju 2 – malene posljedice**.

7.3. Prirodna nepogoda – suša – karta prijetnje

7.4. Popis mjera i nositelja mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode – SUŠA

7.4.1. Proglašenje prirodne nepogode

1. Prirodna nepogoda može se proglašiti ako je vrijednost ukupne izravne štete najmanje 20% vrijednosti izvornih prihoda jedinice lokalne samouprave za prethodnu godinu ili ako je prirod (rod) umanjen najmanje 30% prethodnog trogodišnjeg prosjeka na području jedinice lokalne samouprave ili ako je nepogoda umanjila vrijednost imovine na području jedinice lokalne samouprave najmanje 30%.

Ispunjenje uvjeta iz prethodne točke utvrđuje općinsko povjerenstvo.

2. Župan donosi odluku o proglašenju prirodne nepogode za jedinice lokalne samouprave na području županije na prijedlog općinskog načelnika.

Odluku o proglašenju prirodne nepogode na području županije donosi župan.

Vlada Republike Hrvatske donosi odluku, prema vlastitoj prosudbi za područje više županija ili na cijelom području Republike Hrvatske.

3. Nakon proglašenja prirodne nepogode radi dodjele novčanih sredstava za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda nadležna tijela²⁶ provode sljedeće radnje:
 - a) prijavu prve procjene štete u Registar šteta,
 - b) prijavu konačne procjene štete u Registar šteta,
 - c) potvrdu konačne procjene, određivanje kriterija i načina dodjele sredstava pomoći.

7.4.2. Prva procjena štete – sadržaj prijave prve procjene štete

1. U roku od 8 dana od dana donošenja odluke, oštećenici pisanim putem podnose prijavu štete na imovini općinskom povjerenstvu na propisanom obrascu ([prilog 2](#)).

Iznimno oštećenik može podnijeti prijavu prve procjene štete i nakon isteka roka od 8 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode u slučaju postojanja objektivnih razloga na koje nije mogao utjecati, a najkasnije u roku od 12 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode. Najkasnije u roku od 15 dana od dana donošenja odluke, općinsko povjerenstvo unosi sve zaprimljene prve procjene štete u Registar šteta.

²⁶ članak 5. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda

2. Nakon isteka roka iz točke 1. općinsko povjerenstvo unosi sve zaprimljene prve procjene štete u Registar štete najkasnije u roku od 12 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.
3. Iznimno od roka iz točke 2. u slučaju postojanja objektivnog razloga na koji oštećenik nije mogao utjecati, a zbog kojeg je onemogućen elektronički unos podataka u Registar šteta, rok za unos podataka u Registar šteta može se produljiti za 8 dana, o čemu odlučuje županijsko povjerenstvo na temelju zahtjeva općinskog povjerenstva.
4. Šteta se procjenjuje na području na kojem se dogodila. Šteta se utvrđuje za sljedeće skupine dobara:
 - a) građevine ([prilog 3](#), [prilog 4](#))
 - b) opremu ([prilog 5](#))
 - c) zemljišta ([prilog 2](#))
 - d) višegodišnje nasade ([prilog 2](#))
 - e) šume ([prilog 2](#))
 - f) stoku ([prilog 2](#))
 - g) ribe ([prilog 2](#))
 - h) poljoprivredna proizvodnja – proizvod ([prilog 2](#))
 - i) ostala sredstva i dobra ([prilog 2](#)).
5. Prijava prve procjene štete u Registar šteta sadržava:
 - datum donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode i njezin broj
 - podatke o vrsti prirodne nepogode
 - podatke o trajanju prirodne nepogode
 - podatke o području zahvaćenom prirodnom nepogodom
 - podatke o vrsti, opisu te vrijednosti oštećene imovine
 - podatke o ukupnom iznosu prijavljene štete
 - podatke i informacije o potrebi žurnog djelovanja i dodjeli pomoći za sanaciju i djelomično uklanjanje posljedica prirodne nepogode te ostale podatke o prijavi štete sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.

UTJECAJ PANDEMIJE VIRUSOM COVID-19

Zbog pandemije COVID-19 moguće je donošenje mjera od strane nadležnih tijela koje će utjecati na cjelokupni postupak, ali se u ovom trenutku iste ne mogu predvidjeti.

Zbog smanjenja kontakta, a u skladu sa tehničkim mogućnostima, prijaviteljima štete omogućit će se i poticati podnošenje prijave elektroničkim poštom. U navedenu svrhu

objavit će se službeni obrazac i primjerak popunjenog obrasca na službenim web stranicama (primjer: [prilog 2](#) i [prilog 2/1](#)), kao i elektronička adresa na koju mogu podnijeti prijavu.

Za osobe koje ne mogu podnijeti prijavu elektroničkim putem i dalje će postojati mogućnost prijave štete pisanim putem i osobnom predajom prijave, uz mjere određene odlukama Stožera civilne zaštite i preporukama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.

7.4.3. Konačna procjena štete

1. Konačna procjena šteta predstavlja procijenjenu vrijednost štete na imovini oštećenika izraženu u novčanoj vrijednosti. Temelj predstavlja prijava i procjena štete.
2. Konačnu procjenu štete utvrđuje općinsko povjerenstvo na temelju izvršenog uvida u nastalu štetu na temelju prijave oštećenika.
3. Tijekom procjene i utvrđivanja konačne procjene štete od prirodnih nepogoda posebno se utvrđuju:
 - stradanja stanovništva
 - opseg štete na imovini
 - opseg štete koja je nastala zbog prekida proizvodnje, prekida rada ili poremećaja u neproizvodnim djelatnostima ili umanjenog prinosa u poljoprivredi, šumarstvu ili ribarstvu
 - iznos troškova za ublažavanje i djelomično uklanjanje izravnih posljedica prirodnih nepogoda
 - opseg osiguranja imovine i života kod osiguravatelja
 - vlastite mogućnosti oštećenika glede uklanjanja posljedica štete.
4. Općinsko povjerenstvo podnosi prijavu konačne procjene štete Županijskom povjerenstvu u roku od 50 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode putem Registra štete i to za svakog pojedinog oštećenika.
5. Županijsko povjerenstvo podnosi prijavljene konačne štete Državnom povjerenstvu i nadležnim ministarstvima u roku od 60 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.
6. Prijava konačne procjene štete sadržava:
 - odluku o proglašenju prirodne nepogode s obrazloženjem,
 - podatke o dokumentaciji vlasništva imovine i njihovoj vrsti,
 - podatke o vremenu i području nastanka prirodne nepogode,

- podatke o uzroku i opsegu štete,
- podatke o posljedicama prirodne nepogode za javni i gospodarski život JLP(R)S,
- ostale statističke i vrijednosne podatke.

7.4.4. *Potvrda konačne procjene, određivanje kriterija i načina dodjele sredstava pomoći*

1. Potvrdu konačne procjene štete obavljaju nadležna ministarstva. Potvrda predstavlja realnu procjenu vrijednosti imovine na koje je nastala šteta i procijenjenu vrijednost štete na toj imovini.
2. Nakon potvrde, ministarstva dostavljaju prijedlog o načinu dodjele pomoći za djelomičnu sanaciju šteta nastalih Državnom povjerenstvu.
3. Državno povjerenstvo utvrđuje iznos pomoći. Iznos pomoći utvrđuje se na način da se odredi postotak isplate novčanih sredstava u odnosu na iznos konačne potvrde štete na imovini oštećenika.
4. Nakon utvrđivanja iznosa, Državno povjerenstvo podnosi Vladi Republike Hrvatske prijedlog za dodjelu pomoći.
5. Vlada Republike Hrvatske donosi odluku o dodjeli pomoći.

7.4.5. *Žurna pomoć*

1. Žurna pomoć dodjeljuje se u svrhu djelomične sanacije štete od prirodnih nepogoda u tekućoj kalendarskoj godini jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za pokriće troškova sanacije šteta na javnoj infrastrukturi, troškova nabave opreme za saniranje posljedica prirodne nepogode, za pokriće drugih troškova koji su usmjereni saniranju šteta od prirodne nepogode za koje ne postoje dostatni financijski izvori usmjereni na sprječavanje daljnjih šteta koje mogu ugroziti gospodarsko funkcioniranje i štetno djelovati na život i zdravlje stanovništva te onečišćenje prirodnog okoliša, te oštećenicima fizičkim osobama koji nisu poduzetnici, a koji su pretrpjeli štete na imovini, posebice ugroženijim skupinama, starijima i bolesnima i ostalima kojima prijete ugroza zdravlja i života na području zahvaćenom prirodnim nepogodom.
2. Žurna pomoć dodjeljuje se iz državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave²⁷.
3. Žurna pomoć u pravilu se dodjeljuje kao predujam i ne isključuje dodjelu pomoći u postupku koji je uređen Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.
4. Temeljem prijedloga načelnika za dodjelu žurne pomoći predstavničko tijelo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave donosi odluku kojom se određuje:
 - vrijednost novčanih sredstava žurne pomoći

²⁷ Ispunjavanjem uvjeta iz članka 36. stavaka 1. i 2. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.

- kriteriji, način raspodjele i namjena korištenja žurne pomoći te
- drugi uvjeti i postupanja u raspodjeli žurne pomoći.

7.4.6. Nositelji mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode na razini Općine

7.4.6.1. Općinsko i stručno povjerenstvo

1. Poslove u vezi s procjenom štete i dodjele sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda obavljaju povjerenstva.²⁸
2. Članove i broj članova općinskog povjerenstva imenuje općinsko vijeće na razdoblje od četiri godine. Odluka o imenovanju općinskog povjerenstva dostavlja se županijskom povjerenstvu. Odluka se objavljuje u službenom glasniku JLP(R)S.
3. Općinsko povjerenstvo obavlja sljedeće poslove:
 - utvrđuje i provjerava visinu štete od prirodne nepogode za područje općine,
 - unosi podatke o prvim procjenama šteta u Registar šteta,
 - unosi i prosljeđuje putem Registra šteta konačne procjene šteta županijskom povjerenstvu,
 - raspoređuje dodijeljena sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda oštećenima,
 - prati i nadzire namjensko korištenje odobrenih sredstava pomoći za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda prema ovom Zakonu,
 - izrađuje izvješća o utrošku dodijeljenih sredstava žurne pomoći i sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda i dostavljaju ih županijskom povjerenstvu putem Registra šteta ([Prilog 6](#), [Prilog 7](#)),
 - surađuje sa županijskim povjerenstvom u provedbi Zakona,
 - donose plan djelovanja u području prirodnih nepogoda iz svoje nadležnosti,
 - obavljaj druge poslove i aktivnosti iz svojeg djelokruga u suradnji sa županijskim povjerenstvima.
4. Kada Općinsko povjerenstvo nije u mogućnosti, zbog nedostatka specifičnih stručnih znanja, procijeniti štetu od prirodnih nepogoda, može zatražiti od županijskog povjerenstva imenovanje stručnog povjerenstva na području u kojem je proglašena prirodna nepogoda.
5. Stručna povjerenstva pružaju stručnu pomoć Općini u roku u kojem su imenovana i surađuju s općinskim povjerenstvom i županijskim povjerenstvom općine za koje obavljaju poslove.

²⁸ Članak 8. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda

7.4.6.2. Operativne snage sustava civilne zaštite

Operativne snage sustava civilne zaštite iz čl. 20 Zakona o sustavu civilne zaštite NN 82/15, 118/18, 31/20) u slučaju nastajanja prirodnih nepogoda postupaju sukladno Planu djelovanju civilne zaštite.

<i>Snage za zaštitu i spašavanje</i>	<i>Zadaća i sredstva</i>
Stožer CZ (prilog 8)	Planira, organizira, zapovijeda, usklađuje i nadzire provođenje zadaća civilne zaštite.
Dobrovoljno vatrogasno društvo (prilog 9)	Provode gašenje požara, opskrbu pitkom vodom, vatrogasno dežurstvo.
Pravne osobe od interesa za zaštitu i spašavanje u oblasti graditeljstva (prilog 10)	Osiguravaju ljudstvo i tehniku i radne na saniranju posljedica nevremena po zahtjevu Stožera.
Gotove operativne snage, komunalno poduzeće (prilog 10)	Osiguravaju ljudstvo i tehniku i radne na saniranju posljedica suše po zahtjevu Stožera.
Gotove operativne snage, zdravstvene ustanove (prilog 10)	Osigurava pružanje prve pomoći, sanitetski prijevoz i zdravstveno zbrinjavanje teže povrijeđenih osoba.
Vlasnici kritične infrastrukture, Distributer pitke vode (prilog 10)	Osigurava redovitu isporuku pitke vode.
Postrojba CZ opće namjene(prilog 11)	Aktivira se kao dodatna snaga gotovim snagama civilne zaštite.
Povjerenici civilne zaštite (prilog 12)	Poduzimaju mjere kod zbrinjavanja, evakuacije i sklanjanja stanovništva.

7.5. Procjene osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva

Potrebna sredstva i oprema za nositelje mjere koji djeluju u slučaju nastanka prirodne nepogode (Operativne snage civilne zaštite) definiraju se kroz planske dokumente civilne zaštite i zaštite od požara, smjericama za organizaciju i razvoj sustava, godišnjim planom razvoja sustava civilne zaštite i godišnjom analizom stanja sustava civilne zaštite.

Općina trenutno provodi reviziju procjene rizika, kako bi mogla u navedene dokumente uvrstiti planirana potrebna sredstva za opremu i druga sredstva za zaštitu sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva.

TUČA

8. Prirodna nepogoda – TUČA –

DEFINICIJA TUČA:

Područje Hrvatske nalazi se u umjerenim geografskim širinama gdje je pojava tuče i sugradice relativno česta. Tuča je kruta oborina sastavljena od zrna ili komada leda, promjera većeg od 5 do 50 mm i većeg. Elementi tuče sastavljeni su od prozirnih i neprozirnih slojeva leda. Tuča pada isključivo iz grmljavinskog oblaka Cumulonimbusa, a najčešća je u toplom dijelu godine. Sugradica je isto kruta oborina sastavljena od neprozirnih zrna smrznute vode, okruglog oblika, veličine između 2 i 5 mm, a pada s kišnim pljuskom. Na meteorološkim stanicama bilježi se uz tuču i sugradicu pojava ledenih zrna u hladnom dijelu godine. Ledena zrna su smrznute kišne kapljice ili snježne pahuljice promjera oko 5 mm, koja padaju pri temperaturi oko ili ispod 0°C. Pojave tuča, sugradica i ledena zrna zajedničkim imenom zovu se kruta oborina. Svojim intenzitetom nanose velike štete pokretnoj i nepokretnoj imovini, kao i poljoprivredi.

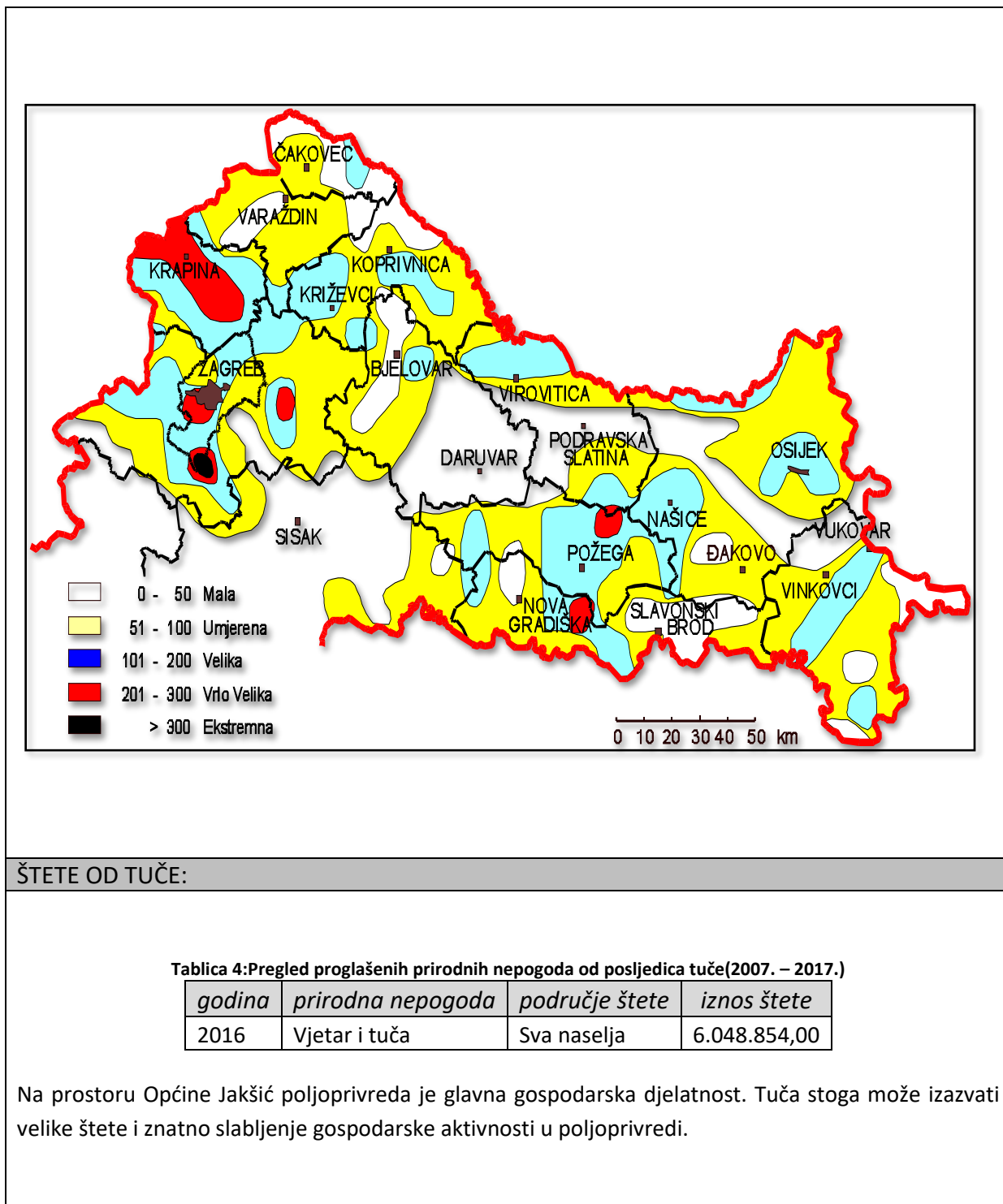
BROJ DANA S TUČOM:

Tablica 3: Broj dana s tučom

MJESEC	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	GOD.
SRED	0.1	0.0	0.1	0.1	0.2	0.3	0.1	0.1	0.1	0.0	0.0	0.0	0.8
STD	0.2	0.0	0.2	0.2	0.5	0.4	0.3	0.2	0.3	0.0	0.0	0.0	1.2
MIN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MAKS	1	0	1	1	2	1	1	1	1	0	0	0	5

Grafički prikaz 2: Prostorna raspodjela srednjeg broja dana s tučom i/ili sugradicom za vrijeme sezone obrane od tuče Požeško- slavonska županija, 1981–2000

UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA PRIRODNU NEPOGODU – TUČU - :

Pojava tuče češća je s povećanjem temperature zraka na globalnoj razini pa je i za očekivati još češću pojavu tuče u budućnosti. Poljoprivreda je posebno osjetljiva na klimatske promjene jer je općenito jako ovisna o vremenskim prilikama. Sva izravna klimatska obilježja – temperatura, oborine i vremenski uvjeti – utječu na proizvodnju. Zbog ukupne vrijednosti, utjecaja na sigurnost hrane i radnih mjesta koja otvara poljoprivreda je važna grana hrvatskoga gospodarstva na koju su već u proteklih nekoliko godina snažno utjecale klimatske promjene. Posljedice ekstremnih vremenskih pojava kao što su poplave i tuče te nedostatak vode bili su prosječni gubici od 176 milijuna eura na godinu od 2000. do 2007., a razmjeri štete u budućnosti bi se mogli i povećati. Ranija cvatnja i sazrijevanje pojedinih sorata grožđa, maslina i voća zbog toplije zime i proljeća donekle pozitivno utječu na poljoprivrednu proizvodnju, što omogućuje veće prinose. Međutim, vinogradarske regije mogle bi proširiti svoje sortimente, zbog čega bi se izgubila regionalna obilježja vina i smanjila njihova konkurentnost.²⁹

UTJECAJ NA ŽIVOT I ZDRAVLJE LJUDI:

U slučaju tuče moguć je negativan utjecaj na život i zdravlje ljudi (ozljede, evakuacija iz oštećenih objekata).

Život i zdravlje ljudi			
Kategorija	Posljedice	Kriterij % osoba JLP(R)S	Ocjena (x)
1	Neznatne	³⁰ 6<0,001	
2	Malene	0,001 – 0,0046	
3	Umjerene	0,0047 – 0,011	X
4	Značajne	0,012 – 0,035	
5	Katastrofalne	0,036 ili više	

Posljedice na život i zdravlje ljudi nalaze se u **kategoriji 3 – umjerene posljedice**.

GOSPODARSTVO :

U Hrvatskoj smo često svjedoci štetama u poljoprivredi uzrokovanih tučom. Svjetska znanstvena i stručna zajednica jedinstvena je u stavu da trenutno naša spoznaja o poznavanju fizikalnih procesa u oblaku i mogućnost njihovog predviđanja, a samim tim i djelovanja na eventualnu njihovu promjenu, još nisu na razini da bi se operativno provodila obrana od tuče.³¹

²⁹ Izvještaj o procijenjenim utjecajima i ranjivosti na klimatske promjene po pojedinim sektorima, Zagreb 2017.

³⁰ Uzima se u obzir ako je uslijed posljedica nesreće stradala bar jedna osoba.

³¹ Izvor: https://klima.hr/razno/priopcenja/obrana_od_tuce.pdf

Gospodarstvo			
Kategorija	Posljedice	Kriterij – štete u % proračuna JLP(R)S	Ocjena (x)
1	Neznatne	<1%	
2	Malene	1 – 5%	
3	Umjerene	5 – 15%	
4	Značajne	15 – 25%	X
5	Katastrofalne	>25%	

Posljedice na gospodarstvo nalaze se u **kategoriji 4 – značajne posljedice**.

DRUŠTVENA STABILNOST I POLITIKA:					
Društvena stabilnost I politika					
Zbirna ocjena kategorije posljedice velike nesreće					
Kategorija	Oštećena kritična infrastruktura	Oštećena kritična infrastruktura	Štete/gubici na građevinama od javno društvenog značaja	Prestanak rada kritične infrastrukture ili građevina od javno društvenog značaja na rok dulji od 10 dana	Zbirna ocjena (x)
1 Neznatne				X	
2 Malene			X		X
3 Umjerene	X				
4 Značajne					
5 Katastrofalne					

Posljedice na društvenu stabilnost i politiku nalaze se u **kategoriji 2 – malene posljedice**.

8.1. Prirodna nepogoda – tuča – vjerojatnosti događaja

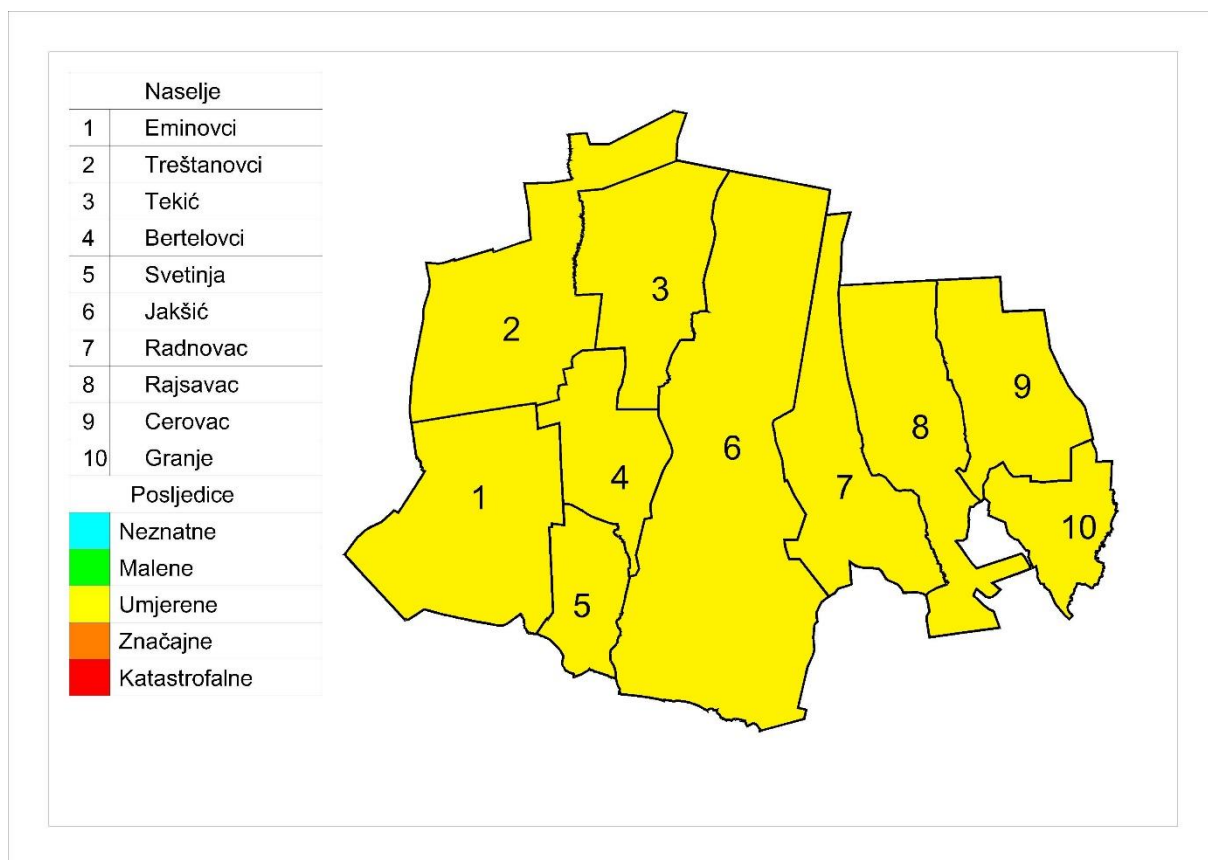
Kategorija	Kvalitativna	Vjerojatnost/frekvencija		Ocjena kategorije vjerojatnosti*
		Vjerojatnost	Frekvencija	
1	Iznimno mala	<1%	1 događaj u 100 godina i rjeđe	
2	Malene	1 – 5%	1 događaj u 20 do 100 godina	
3	Umjerena	5 – 50%	1 događaj u 2 do 20 godina	X
4	Velika	51 – 98%	1 događaj u 1 do 2 godina	
5	Iznimno velika	>98%	1 događaj godišnje ili češće	

8.2. Prirodna nepogoda – tuča – zbirna ocjena posljedica

Zbirna ocjena kategorije posljedice velike nesreće				
Kategorija	Život i zdravlje ljudi	Gospodarstvo	Društvena stabilnost i politika	Zbirna ocjena (x)
1 Neznatne				
2 Malene			X	
3 Umjerene	X			X
4 Značajne		X		
5 Katastrofalne				

Zbirne posljedice ovise o posljedicama sva tri utjecaja na društvene vrijednosti i dobiju se kao srednja vrijednost kategorija život i zdravlje ljudi, gospodarstvo i društvena stabilnost i politika, što određuje **kategoriju 3 – umjerene posljedice**.

8.3. Prirodna nepogoda – tuča – karta prijetnje

8.4. Popis mjera i nositelja mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode – TUČA

8.4.1. Proglašenje prirodne nepogode

1. Prirodna nepogoda može se proglašiti ako je vrijednost ukupne izravne štete najmanje 20% vrijednosti izvornih prihoda jedinice lokalne samouprave za prethodnu godinu ili ako je prirod (rod) umanjen najmanje 30% prethodnog trogodišnjeg prosjeka na području jedinice lokalne samouprave ili ako je nepogoda umanjila vrijednost imovine na području jedinice lokalne samouprave najmanje 30%.

Ispunjenje uvjeta iz prethodne točke utvrđuje općinsko povjerenstvo.

2. Župan donosi odluku o proglašenju prirodne nepogode za jedinice lokalne samouprave na području županije na prijedlog općinskog načelnika.

Odluku o proglašenju prirodne nepogode na području županije donosi župan.

Vlada Republike Hrvatske donosi odluku, prema vlastitoj prosudbi za područje više županija ili na cijelom području Republike Hrvatske.

3. Nakon proglašenja prirodne nepogode radi dodjele novčanih sredstava za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda nadležna tijela³² provode sljedeće radnje:
 - a) prijavu prve procjene štete u Registar šteta,
 - b) prijavu konačne procjene štete u Registar šteta,
 - c) potvrdu konačne procjene, određivanje kriterija i načina dodjele sredstava pomoći.

8.4.2. Prva procjena štete – sadržaj prijave prve procjene štete

1. U roku od 8 dana od dana donošenja odluke, oštećenici pisanim putem podnose prijavu štete na imovini općinskom povjerenstvu na propisanom obrascu ([prilog 2](#)).

Iznimno oštećenik može podnijeti prijavu prve procjene štete i nakon isteka roka od 8 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode u slučaju postojanja objektivnih razloga na koje nije mogao utjecati, a najkasnije u roku od 12 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode. Najkasnije u roku od 15 dana od dana donošenja odluke, općinsko povjerenstvo unosi sve zaprimljene prve procjene štete u Registar šteta.

2. Nakon isteka roka iz točke 1. općinsko povjerenstvo unosi sve zaprimljene prve procjene štete u Registar štete najkasnije u roku od 12 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.
3. Iznimno od roka iz točke 2. u slučaju postojanja objektivnog razloga na koji oštećenik nije mogao utjecati, a zbog kojeg je onemogućen elektronički unos podataka u Registar šteta, rok za unos podataka u Registar šteta može se produljiti za 8 dana, o čemu odlučuje županijsko povjerenstvo na temelju zahtjeva općinskog povjerenstva.
4. Šteta se procjenjuje na području na kojem se dogodila. Šteta se utvrđuje za sljedeće skupine dobara:
 - a) građevine ([prilog 3](#), [prilog 4](#))
 - b) opremu ([prilog 5](#))
 - c) zemljišta ([prilog 2](#))
 - d) višegodišnje nasade ([prilog 2](#))
 - e) šume ([prilog 2](#))
 - f) stoku ([prilog 2](#))
 - g) ribe ([prilog 2](#))
 - h) poljoprivredna proizvodnja – proizvod ([prilog 2](#))

³² članak 5. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda

i) ostala sredstva i dobra ([prilog 2](#)).

5. Prijava prve procjene štete u Registar šteta sadržava:

- datum donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode i njezin broj
- podatke o vrsti prirodne nepogode
- podatke o trajanju prirodne nepogode
- podatke o području zahvaćenom prirodnom nepogodom
- podatke o vrsti, opisu te vrijednosti oštećene imovine
- podatke o ukupnom iznosu prijavljene štete
- podatke i informacije o potrebi žurnog djelovanja i dodjeli pomoći za sanaciju i djelomično uklanjanje posljedica prirodne nepogode te ostale podatke o prijavi štete sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.

UTJECAJ PANDEMIJE VIRUSOM COVID-19

Zbog pandemije COVID-19 moguće je donošenje mjera od strane nadležnih tijela koje će utjecati na cjelokupni postupak, ali se u ovom trenutku iste ne mogu predvidjeti.

Zbog smanjenja kontakta, a u skladu sa tehničkim mogućnostima, prijaviteljima štete omogućit će se i poticati podnošenje prijave elektroničkim poštom. U navedenu svrhu objavit će se službeni obrazac i primjerak popunjenog obrasca na službenim web stranicama (primjer: [prilog 2](#) i [prilog 2/1](#)), kao i elektronička adresa na koju mogu podnijeti prijavu.

Za osobe koje ne mogu podnijeti prijavu elektroničkim putem i dalje će postojati mogućnost prijave štete pisanim putem i osobnom predajom prijave, uz mjere određene odlukama Stožera civilne zaštite i preporukama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.

8.4.3. Konačna procjena štete

1. Konačna procjena šteta predstavlja procijenjenu vrijednost štete na imovini oštećenika izraženu u novčanoj vrijednosti. Temelj predstavlja prijava i procjena štete.
2. Konačnu procjenu štete utvrđuje općinsko povjerenstvo na temelju izvršenog uvida u nastalu štetu na temelju prijave oštećenika.
3. Tijekom procjene i utvrđivanja konačne procjene štete od prirodnih nepogoda posebno se utvrđuju:
 - stradanja stanovništva
 - opseg štete na imovini

- opseg štete koja je nastala zbog prekida proizvodnje, prekida rada ili poremećaja u neproizvodnim djelatnostima ili umanjenog prinosa u poljoprivredi, šumarstvu ili ribarstvu
 - iznos troškova za ublažavanje i djelomično uklanjanje izravnih posljedica prirodnih nepogoda
 - opseg osiguranja imovine i života kod osiguravatelja
 - vlastite mogućnosti oštećenika glede uklanjanja posljedica štete.
4. Općinsko povjerenstvo podnosi prijavu konačne procjene štete Županijskom povjerenstvu u roku od 50 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode putem Registra štete i to za svakog pojedinog oštećenika.
 5. Županijsko povjerenstvo podnosi prijavljene konačne štete Državnom povjerenstvu i nadležnim ministarstvima u roku od 60 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.
 6. Prijava konačne procjene štete sadržava:
 - odluku o proglašenju prirodne nepogode s obrazloženjem,
 - podatke o dokumentaciji vlasništva imovine i njihovoj vrsti,
 - podatke o vremenu i području nastanka prirodne nepogode,
 - podatke o uzroku i opsegu štete,
 - podatke o posljedicama prirodne nepogode za javni i gospodarski život JLP(R)S,
 - ostale statističke i vrijednosne podatke.

8.4.4. Potvrda konačne procjene, određivanje kriterija i načina dodjele sredstava pomoći

1. Potvrdu konačne procjene štete obavljaju nadležna ministarstva. Potvrda predstavlja realnu procjenu vrijednosti imovine na koje je nastala šteta i procijenjenu vrijednost štete na toj imovini.
2. Nakon potvrde, ministarstva dostavljaju prijedlog o načinu dodjele pomoći za djelomičnu sanaciju šteta nastalih Državnom povjerenstvu.
3. Državno povjerenstvo utvrđuje iznos pomoći. Iznos pomoći utvrđuje se na način da se odredi postotak isplate novčanih sredstava u odnosu na iznos konačne potvrde štete na imovini oštećenika.
4. Nakon utvrđivanja iznosa, Državno povjerenstvo podnosi Vladi Republike Hrvatske prijedlog za dodjelu pomoći.
5. Vlada Republike Hrvatske donosi odluku o dodjeli pomoći.

8.4.5. Žurna pomoć

1. Žurna pomoć dodjeljuje se u svrhu djelomične sanacije štete od prirodnih nepogoda u tekućoj kalendarskoj godini jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za pokriće troškova sanacije šteta na javnoj infrastrukturi, troškova nabave opreme za saniranje posljedica prirodne nepogode, za pokriće drugih troškova koji su usmjereni saniranju šteta od prirodne nepogode za koje ne postoje dostatni financijski izvori usmjereni na sprječavanje daljnjih šteta koje mogu ugroziti gospodarsko funkcioniranje i štetno djelovati na život i zdravlje stanovništva te onečišćenje prirodnog okoliša, te oštećenima fizičkim osobama koji nisu poduzetnici, a koji su pretrpjeli štete na imovini, posebice ugroženijim skupinama, starijima i bolesnima i ostalima kojima prijeti ugroza zdravlja i života na području zahvaćenom prirodnim nepogodom.
2. Žurna pomoć dodjeljuje se iz državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave³³.
3. Žurna pomoć u pravilu se dodjeljuje kao predujam i ne isključuje dodjelu pomoći u postupku koji je uređen Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.
4. Temeljem prijedloga načelnika za dodjelu žurne pomoći predstavničko tijelo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave donosi odluku kojom se određuje:
 - vrijednost novčanih sredstava žurne pomoći
 - kriteriji, način raspodjele i namjena korištenja žurne pomoći te
 - drugi uvjeti i postupanja u raspodjeli žurne pomoći.

8.4.6. Nositelji mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode na razini Općine

8.4.6.1. Općinsko i stručno povjerenstvo

1. Poslove u vezi s procjenom štete i dodjele sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda obavljaju povjerenstva.³⁴
2. Članove i broj članova općinskog povjerenstva imenuje općinsko vijeće na razdoblje od četiri godine. Odluka o imenovanju općinskog povjerenstva dostavlja se županijskom povjerenstvu. Odluka se objavljuje u službenom glasniku JLP(R)S.
3. Općinsko povjerenstvo obavlja sljedeće poslove:
 - utvrđuje i provjerava visinu štete od prirodne nepogode za područje općine,
 - unosi podatke o prvim procjenama šteta u Registar šteta,
 - unosi i prosljeđuje putem Registra šteta konačne procjene šteta županijskom povjerenstvu,

³³ Ispunjavanjem uvjeta iz članka 36. stavaka 1. i 2. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.

³⁴ Članak 8. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda

- raspoređuje dodijeljena sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda oštećenima,
 - prati i nadzire namjensko korištenje odobrenih sredstava pomoći za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda prema ovom Zakonu,
 - izrađuje izvješća o utrošku dodijeljenih sredstava žurne pomoći i sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda i dostavljaju ih županijskom povjerenstvu putem Registra šteta ([Prilog 6](#), [Prilog 7](#)),
 - surađuje sa županijskim povjerenstvom u provedbi Zakona,
 - donose plan djelovanja u području prirodnih nepogoda iz svoje nadležnosti,
 - obavljaj druge poslove i aktivnosti iz svojeg djelokruga u suradnji sa županijskim povjerenstvima.
4. Kada Općinsko povjerenstvo nije u mogućnosti, zbog nedostatka specifičnih stručnih znanja, procijeniti štetu od prirodnih nepogoda, može zatražiti od županijskog povjerenstva imenovanje stručnog povjerenstva na području u kojem je proglašena prirodna nepogoda.
 5. Stručna povjerenstva pružaju stručnu pomoć Općini u roku u kojem su imenovana i surađuju s općinskim povjerenstvom i županijskim povjerenstvom općine za koje obavljaju poslove.

8.4.6.2. Operativne snage sustava civilne zaštite

Operativne snage sustava civilne zaštite iz čl. 20 Zakona o sustavu civilne zaštite NN 82/15, 118/18, 31/20) u slučaju nastajanja prirodnih nepogoda postupaju sukladno Planu djelovanju civilne zaštite.

<i>Snage za zaštitu i spašavanje</i>	<i>Zadaća i sredstva</i>
Stožer CZ (prilog 8)	Planira, organizira, zapovijeda, usklađuje i nadzire provođenje zadaća civilne zaštite.
Dobrovoljno vatrogasno društvo (Prilog 9)	Pomažu u raščišćavanju .
Pravne osobe od interesa za zaštitu i spašavanje u oblasti graditeljstva (prilog 10)	Osiguravaju ljudstvo i tehniku i radne na saniranju posljedica nevremena po zahtjevu Stožera.
Gotove operativne snage, komunalno poduzeće (prilog 10)	Osiguravaju ljudstvo i tehniku i radne na saniranju posljedica nevremena po zahtjevu Stožera.
Gotove operativne snage, zdravstvene ustanove (prilog 10)	Osigurava pružanje prve pomoći, sanitetski prijevoz i zdravstveno zbrinjavanje teže povrijeđenih osoba.
Vlasnici kritične infrastrukture, Distributer električne energije (Prilog 10)	Sanira posljedice nevremena na svojim postrojenjima i osigurava redovitu isporuku električne energije.
Postrojba CZ opće namjene (Prilog 11)	Aktivira se kao dodatna snaga gotovim snagama civilne zaštite.
Povjerenici civilne zaštite (prilog 12)	Poduzimaju mjere kod zbrinjavanja, evakuacije i sklanjanja stanovništva.

8.5. Procjene osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva

Potrebna sredstva i oprema za nositelje mjere koji djeluju u slučaju nastanka prirodne nepogode (Operativne snage civilne zaštite) definiraju se kroz planske dokumente civilne zaštite i zaštite od požara, smjernicama za organizaciju i razvoj sustava, godišnjim planom razvoja sustava civilne zaštite i godišnjom analizom stanja sustava civilne zaštite.

Općina trenutno provodi reviziju procjene rizika, kako bi mogla u navedene dokumente uvrstiti planirana potrebna sredstva za opremu i druga sredstva za zaštitu sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva.

MRAZ

9. Prirodna nepogoda – MRAZ

DEFINICIJA MRAZ:

Mraz je meteorološka pojava koja nastaje pri tlu u vedrim noćima i pri slabijem vjetru, kad uz hladno tlo prizemni sloj zraka pri temperaturi nižoj od 0°C izravno prijeđe iz vodene pare u led (depozicija). Najčešće se javlja po dolinama u koje se slijeva hladan zrak s okolnih obronaka. Iščezava nakon izlaska Sunca, kad se tlo i sloj zraka uz tlo zagriju.

Mraz se pojavljuje u zoru, kada ima dovoljno vlage u zraku i dolazi do pada temperature. Ovisno o padu temperature mraz može biti slab, umjeren, jak i vrlo jak. Prvi jesenski mrazovi uglavnom su slabi do umjereni. Kasnije dolazi do pojave jakih i vrlo jakih mrazova. Pojedine biljne vrste podnose slabe mrazove ili nisu otporne na jake ili vrlo jake pojave. Mraz se pojavljuje u zoni rizosfere (područje korijena), i riječ je o jakim i vrlo jakim mrazovima. Slabi i umjereni mrazovi uglavnom se vide na nadzemnom djelu biljaka. Reljefno gledano mraz se pojavljuje u tzv. mrazištima. To su udubljenja u reljefu gdje dolazi do pada temperature u zoru te do pojave mraza.

TEMPERATURA NA KOJOJ DOLAZI DO POJAVE MRAZA:

U umjerenom zemljopisnom pojasu koriste se sljedeće formulacije za opisivanje temperatura:

- slab mraz: 0 °C do -4 °C
- umjereni mraz: -4 °C do -10 °C
- jaki mraz: -10 °C do -15 °C
- vrlo jaki mraz: ispod -15 °C

Kod slabih mrazova dolazi do oštećenja zelenih nezaštićenih dijelova. Takvu pojavu biljke prepoznaju kao stres, što dovodi do pada otpornosti. Ako su biljke na vrijeme pripremljene te su povukle biljne sokove na vrijeme, mraz nema nepovoljno djelovanje. Kod pojave slabih i umjerenih mrazova dolazi do oštećenja zelenih dijelova biljaka, što ne dovodi do velikih problema za biljke. Kod pojave jakih i vrlo jakih dolazi do oštećenja tkiva, što može izazvati značajna oštećenja na deblu, granama, krošnjama i sl. Prilikom smrzavanja tla dolazi do odumiranja korijena i „izbacivanja“ korijena ako biljka nije prilagođena na takve uvjete³⁵.

ŠTETE OD MRAZA:

Štete poljoprivredi nanose i izrazito niske, odnosno visoke temperature zraka. Pri niskim temperaturama dolazi do pojave mraza. Mraz je naročito opasan za voćarsku proizvodnju. Pri temperaturi zraka od -1,2 do 2° C izmrzavaju zametnuti plodovi, dok cvatovi izmrzavaju na temperaturi od -2 do 3° C.

³⁵ <http://blog.meteo-info.hr/meteorologija/iako-nastaje-pri-tlu-i-mraz-je-oborina/>

UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA PRIRODNU NEPOGODU – MRAZ - :

Klimatske promjene postale su veliki problem današnjice te se njihov utjecaj uočava u poljoprivrednoj proizvodnji, a isto tako i u voćarstvu. Javlja se mnogi problemi vezani za mirovanje voćnih vrsta, prijevremenu cvatnju, pojavu raznih nepogoda (mraza, suše, poplava) i brojnih drugih stresnih čimbenika koji štetno djeluju na voćne vrste. U Republici Hrvatskoj prevladava umjerena klima te se posljednjih godina povećava srednja godišnja temperatura, zime postaju sve blaže, a u vegetaciji se javljaju mrazovi i ekstremne suše. Zadatak voćara je ublažiti negativno djelovanje klimatskih promjena na proizvodnju voća te prilagoditi tehnologiju uzgoja i sortiment voćne vrste s obzirom na klimu određenog područja.

UTJECAJ NA ŽIVOT I ZDRAVLJE LJUDI:

Život i zdravlje ljudi neće biti neposredno ugroženo.

Život i zdravlje ljudi			
Kategorija	Posljedice	Kriterij % osoba JLP(R)S	Ocjena (x)
1	Neznatne	³⁶ 6<0,001	X
2	Malene	0,001 – 0,0046	
3	Umjerene	0,0047 – 0,011	
4	Značajne	0,012 – 0,035	
5	Katastrofalne	0,036 ili više	

Posljedice na život i zdravlje ljudi nalaze se u **kategoriji 1 – neznatne posljedice**.

GOSPODARSTVO :

Gubici u gospodarstvu u slučaju mraza najviše se osjete u poljoprivredi.

Gubici u gospodarstvu u slučaju mraza najviše se osjete u poljoprivredi.

godina	prirodna nepogoda	područje štete	iznos štete
2012.	Mraz	Sva naselja	4.826,367,00
2013.	Mraz	Sva naselja	2.004.963,00
2016.	Mraz	Sva naselja	3.913.920,00
2017.	Mraz	Sva naselja	1.862.410,00

³⁶Uzima se u obzir ako je uslijed posljedica nesreće stradala bar jedna osoba.

Gospodarstvo			
Kategorija	Posljedice	Kriterij – štete u % proračuna JLP(R)S	Ocjena (x)
1	Neznatne	<1%	
2	Malene	1 – 5%	
3	Umjerene	5 – 15%	X
4	Značajne	15 – 25%	
5	Katastrofalne	>25%	

Posljedice na gospodarstvo nalaze se u **kategoriji 3 – umjerene posljedice**.

DRUŠTVENA STABILNOST I POLITIKA:				
Neće biti štete na objektima kritične infrastrukture niti na objektima od javnog društvenog značaja.				
Društvena stabilnost i politika				
Zbirna ocjena kategorije posljedice velike nesreće				
Kategorija	Oštećena kritična infrastruktura Oštećena kritična infrastruktura	Štete/gubici na građevinama od javno društvenog značaja	Prestanak rada kritične infrastrukture ili građevina od javno društvenog značaja na rok dulji od 10 dana	Zbirna ocjena (x)
1 Neznatne	X	X	X	X
2 Malene				
3 Umjerene				
4 Značajne				
5 Katastrofalne				

Posljedice na društvenu stabilnost i politiku nalaze se u **kategoriji 1 – neznatne posljedice**.

9.1. Prirodna nepogoda – mraz – vjerojatnosti događaja

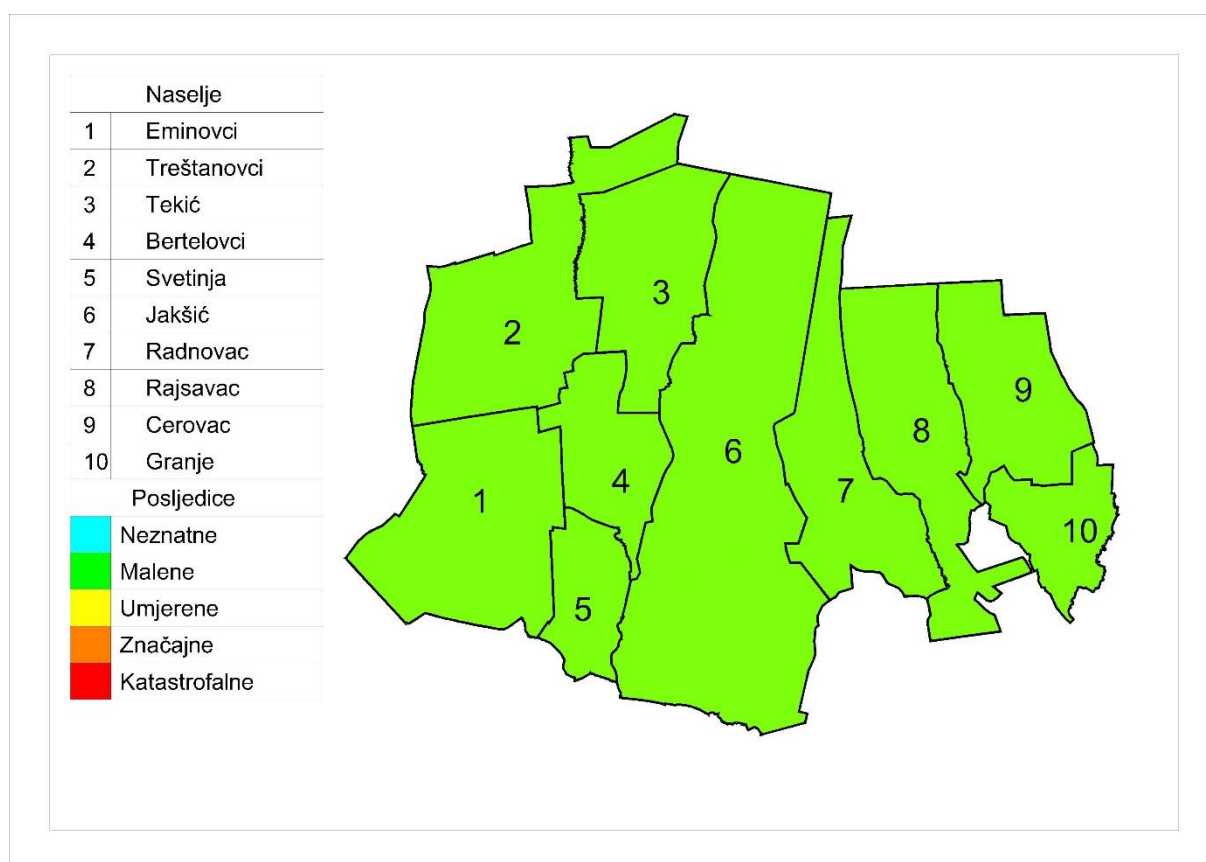
Kategorija	Kvalitativna	Vjerojatnost/frekvencija		Ocjena kategorije vjerojatnosti*
		Vjerojatnost	Frekvencija	
1	Iznimno mala	<1%	1 događaj u 100 godina i rjeđe	
2	Malene	1 – 5%	1 događaj u 20 do 100 godina	
3	Umjerena	5 – 50%	1 događaj u 2 do 20 godina	X
4	Velika	51 – 98%	1 događaj u 1 do 2 godina	
5	Iznimno velika	>98%	1 događaj godišnje ili češće	

9.2. Prirodna nepogoda – mraz – zbirna ocjena posljedica

Zbirna ocjena kategorije posljedice velike nesreće				
Kategorija	Život i zdravlje ljudi	Gospodarstvo	Društvena stabilnost i politika	Zbirna ocjena (x)
1 Neznatne	X		X	
2 Malene				X
3 Umjerene		X		
4 Značajne				
5 Katastrofalne				

Zbirne posljedice ovise o posljedicama sva tri utjecaja na društvene vrijednosti i dobiju se kao srednja vrijednost kategorija život i zdravlje ljudi, gospodarstvo i društvena stabilnost i politika, što određuje **kategoriju 2 – malene posljedice**.

9.3. Prirodna nepogoda – mraz – karta prijetnje

9.4. Popis mjera i nositelja mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode – MRAZ

9.4.1. Proglašenje prirodne nepogode

1. Prirodna nepogoda može se proglašiti ako je vrijednost ukupne izravne štete najmanje 20% vrijednosti izvornih prihoda jedinice lokalne samouprave za prethodnu godinu ili ako je prirod (rod) umanjen najmanje 30% prethodnog trogodišnjeg prosjeka na području jedinice lokalne samouprave ili ako je nepogoda umanjila vrijednost imovine na području jedinice lokalne samouprave najmanje 30%.

Ispunjenje uvjeta iz prethodne točke utvrđuje općinsko povjerenstvo.

2. Župan donosi odluku o proglašenju prirodne nepogode za jedinice lokalne samouprave na području županije na prijedlog općinskog načelnika.

Odluku o proglašenju prirodne nepogode na području županije donosi župan.

Vlada Republike Hrvatske donosi odluku, prema vlastitoj prosudbi za područje više županija ili na cijelom području Republike Hrvatske.

3. Nakon proglašenja prirodne nepogode radi dodjele novčanih sredstava za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda nadležna tijela³⁷ provode sljedeće radnje:
 - a) prijavu prve procjene štete u Registar šteta,
 - b) prijavu konačne procjene štete u Registar šteta,
 - c) potvrdu konačne procjene, određivanje kriterija i načina dodjele sredstava pomoći.

9.4.2. Prva procjena štete – sadržaj prijave prve procjene štete

1. U roku od 8 dana od dana donošenja odluke, oštećenici pisanim putem podnose prijavu štete na imovini općinskom povjerenstvu na propisanom obrascu ([prilog 2](#)).

Iznimno oštećenik može podnijeti prijavu prve procjene štete i nakon isteka roka od 8 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode u slučaju postojanja objektivnih razloga na koje nije mogao utjecati, a najkasnije u roku od 12 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode. Najkasnije u roku od 15 dana od dana donošenja odluke, općinsko povjerenstvo unosi sve zaprimljene prve procjene štete u Registar šteta.

³⁷ članak 5. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda

2. Nakon isteka roka iz točke 1. općinsko povjerenstvo unosi sve zaprimljene prve procjene štete u Registar štete najkasnije u roku od 12 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.
3. Iznimno od roka iz točke 2. u slučaju postojanja objektivnog razloga na koji oštećenik nije mogao utjecati, a zbog kojeg je onemogućen elektronički unos podataka u Registar šteta, rok za unos podataka u Registar šteta može se produljiti za 8 dana, o čemu odlučuje županijsko povjerenstvo na temelju zahtjeva općinskog povjerenstva.
4. Šteta se procjenjuje na području na kojem se dogodila. Šteta se utvrđuje za sljedeće skupine dobara:
 - a) građevine ([prilog 3](#), [prilog 4](#))
 - b) opremu ([prilog 5](#))
 - c) zemljišta ([prilog 2](#))
 - d) višegodišnje nasade ([prilog 2](#))
 - e) šume ([prilog 2](#))
 - f) stoku ([prilog 2](#))
 - g) ribe ([prilog 2](#))
 - h) poljoprivredna proizvodnja – proizvod ([prilog 2](#))
 - i) ostala sredstva i dobra ([prilog 2](#)).
5. Prijava prve procjene štete u Registar šteta sadržava:
 - datum donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode i njezin broj
 - podatke o vrsti prirodne nepogode
 - podatke o trajanju prirodne nepogode
 - podatke o području zahvaćenom prirodnom nepogodom
 - podatke o vrsti, opisu te vrijednosti oštećene imovine
 - podatke o ukupnom iznosu prijavljene štete
 - podatke i informacije o potrebi žurnog djelovanja i dodjeli pomoći za sanaciju i djelomično uklanjanje posljedica prirodne nepogode te ostale podatke o prijavi štete sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.

UTJECAJ PANDEMIJE VIRUSOM COVID-19

Zbog pandemije COVID-19 moguće je donošenje mjera od strane nadležnih tijela koje će utjecati na cjelokupni postupak, ali se u ovom trenutku iste ne mogu predvidjeti.

Zbog smanjenja kontakta, a u skladu sa tehničkim mogućnostima, prijaviteljima štete omogućit će se i poticati podnošenje prijave elektroničkim poštom. U navedenu svrhu

objavit će se službeni obrazac i primjerak popunjenog obrasca na službenim web stranicama (primjer: [prilog 2](#) i [prilog 2/1](#)), kao i elektronička adresa na koju mogu podnijeti prijavu.

Za osobe koje ne mogu podnijeti prijavu elektroničkim putem i dalje će postojati mogućnost prijave štete pisanim putem i osobnom predajom prijave, uz mjere određene odlukama Stožera civilne zaštite i preporukama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.

9.4.3. Konačna procjena štete

1. Konačna procjena šteta predstavlja procijenjenu vrijednost štete na imovini oštećenika izraženu u novčanoj vrijednosti. Temelj predstavlja prijava i procjena štete.
2. Konačnu procjenu štete utvrđuje općinsko povjerenstvo na temelju izvršenog uvida u nastalu štetu na temelju prijave oštećenika.
3. Tijekom procjene i utvrđivanja konačne procjene štete od prirodnih nepogoda posebno se utvrđuju:
 - stradanja stanovništva
 - opseg štete na imovini
 - opseg štete koja je nastala zbog prekida proizvodnje, prekida rada ili poremećaja u neproizvodnim djelatnostima ili umanjenog prinosa u poljoprivredi, šumarstvu ili ribarstvu
 - iznos troškova za ublažavanje i djelomično uklanjanje izravnih posljedica prirodnih nepogoda
 - opseg osiguranja imovine i života kod osiguravatelja
 - vlastite mogućnosti oštećenika glede uklanjanja posljedica štete.
4. Općinsko povjerenstvo podnosi prijavu konačne procjene štete Županijskom povjerenstvu u roku od 50 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode putem Registra štete i to za svakog pojedinog oštećenika.
5. Županijsko povjerenstvo podnosi prijavljene konačne štete Državnom povjerenstvu i nadležnim ministarstvima u roku od 60 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.
6. Prijava konačne procjene štete sadržava:
 - odluku o proglašenju prirodne nepogode s obrazloženjem,
 - podatke o dokumentaciji vlasništva imovine i njihovoj vrsti,
 - podatke o vremenu i području nastanka prirodne nepogode,

- podatke o uzroku i opsegu štete,
- podatke o posljedicama prirodne nepogode za javni i gospodarski život JLP(R)S,
- ostale statističke i vrijednosne podatke.

9.4.4. *Potvrda konačne procjene, određivanje kriterija i načina dodjele sredstava pomoći*

1. Potvrdu konačne procjene štete obavljaju nadležna ministarstva. Potvrda predstavlja realnu procjenu vrijednosti imovine na koje je nastala šteta i procijenjenu vrijednost štete na toj imovini.
2. Nakon potvrde, ministarstva dostavljaju prijedlog o načinu dodjele pomoći za djelomičnu sanaciju šteta nastalih Državnom povjerenstvu.
3. Državno povjerenstvo utvrđuje iznos pomoći. Iznos pomoći utvrđuje se na način da se odredi postotak isplate novčanih sredstava u odnosu na iznos konačne potvrde štete na imovini oštećenika.
4. Nakon utvrđivanja iznosa, Državno povjerenstvo podnosi Vladi Republike Hrvatske prijedlog za dodjelu pomoći.
5. Vlada Republike Hrvatske donosi odluku o dodjeli pomoći.

9.4.5. *Žurna pomoć*

1. Žurna pomoć dodjeljuje se u svrhu djelomične sanacije štete od prirodnih nepogoda u tekućoj kalendarskoj godini jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za pokriće troškova sanacije šteta na javnoj infrastrukturi, troškova nabave opreme za saniranje posljedica prirodne nepogode, za pokriće drugih troškova koji su usmjereni saniranju šteta od prirodne nepogode za koje ne postoje dostatni financijski izvori usmjereni na sprječavanje daljnjih šteta koje mogu ugroziti gospodarsko funkcioniranje i štetno djelovati na život i zdravlje stanovništva te onečišćenje prirodnog okoliša, te oštećenicima fizičkim osobama koji nisu poduzetnici, a koji su pretrpjeli štete na imovini, posebice ugroženijim skupinama, starijima i bolesnima i ostalima kojima prijete ugroza zdravlja i života na području zahvaćenom prirodnim nepogodom.
2. Žurna pomoć dodjeljuje se iz državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave³⁸.
3. Žurna pomoć u pravilu se dodjeljuje kao predujam i ne isključuje dodjelu pomoći u postupku koji je uređen Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.
4. Temeljem prijedloga načelnika za dodjelu žurne pomoći predstavničko tijelo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave donosi odluku kojom se određuje:
 - vrijednost novčanih sredstava žurne pomoći

³⁸ Ispunjavanjem uvjeta iz članka 36. stavaka 1. i 2. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.

- kriteriji, način raspodjele i namjena korištenja žurne pomoći te
- drugi uvjeti i postupanja u raspodjeli žurne pomoći.

9.4.6. Nositelji mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode na razini Općine

9.4.7. Općinsko i stručno povjerenstvo

1. Poslove u vezi s procjenom štete i dodjele sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda obavljaju povjerenstva.³⁹
2. Članove i broj članova općinskog povjerenstva imenuje općinsko vijeće na razdoblje od četiri godine. Odluka o imenovanju općinskog povjerenstva dostavlja se županijskom povjerenstvu. Odluka se objavljuje u službenom glasniku JLP(R)S.
3. Općinsko povjerenstvo obavlja sljedeće poslove:
 - utvrđuje i provjerava visinu štete od prirodne nepogode za područje općine,
 - unosi podatke o prvim procjenama šteta u Registar šteta,
 - unosi i prosljeđuje putem Registra šteta konačne procjene šteta županijskom povjerenstvu,
 - raspoređuje dodijeljena sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda oštećenima,
 - prati i nadzire namjensko korištenje odobrenih sredstava pomoći za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda prema ovom Zakonu,
 - izrađuje izvješća o utrošku dodijeljenih sredstava žurne pomoći i sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda i dostavljaju ih županijskom povjerenstvu putem Registra šteta ([Prilog 6](#), [Prilog 7](#)),
 - surađuje sa županijskim povjerenstvom u provedbi Zakona,
 - donose plan djelovanja u području prirodnih nepogoda iz svoje nadležnosti,
 - obavljaj druge poslove i aktivnosti iz svojeg djelokruga u suradnji sa županijskim povjerenstvima.
4. Kada Općinsko povjerenstvo nije u mogućnosti, zbog nedostatka specifičnih stručnih znanja, procijeniti štetu od prirodnih nepogoda, može zatražiti od županijskog povjerenstva imenovanje stručnog povjerenstva na području u kojem je proglašena prirodna nepogoda.
5. Stručna povjerenstva pružaju stručnu pomoć Općini u roku u kojem su imenovana i surađuju s općinskim povjerenstvom i županijskim povjerenstvom općine za koje obavljaju poslove.

³⁹ Članak 8. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda

9.5. Procjene osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva

Potrebna sredstva i oprema za nositelje mjere koji djeluju u slučaju nastanka prirodne nepogode (Operativne snage civilne zaštite) definiraju se kroz planske dokumente civilne zaštite i zaštite od požara, smjernicama za organizaciju i razvoj sustava, godišnjim planom razvoja sustava civilne zaštite i godišnjom analizom stanja sustava civilne zaštite.

Općina trenutno provodi reviziju procjene rizika, kako bi mogla u navedene dokumente uvrstiti planirana potrebna sredstva za opremu i druga sredstva za zaštitu sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva.

**IZVANREDNO VELIKA
VISINA SNIJEGA**

10. Prirodna nepogoda – IZVANREDNO VELIKA VISINA SNIJEGA –**VELIKA VISINA SNIJEGA:**

Snijeg može predstavljati ozbiljnu poteškoću za normalno odvijanje svakodnevnih aktivnosti kao što je npr. cestovni promet ili može predstavljati opterećenje na građevinskoj infrastrukturi (dalekovodi, zgrade i dr.). Za prvu ocjenu ugroženosti od snijega analizira se učestalost padanja snijega, maksimalna visina novog snijega, maksimalna visina snježnog pokrivača po mjesecima, te procjena očekivane godišnje maksimalne visine snježnog pokrivača za povratni period od 50 godina.

Maksimalna izmjerena visina novog snijega iznosila je 30 cm (siječanj 1984.). Iako se snijeg u studenom javlja rjeđe maksimalna visina novog snijega u dvije zime je bila iznad 20 cm (25 i 28 cm). U prosincu, veljači i ožujku bio je 18, 17 odnosno 12 cm.

Najveće visine snježnog pokrivača tijekom zime javljaju se najčešće u siječnju (5 puta u 20 godina), zatim po učestalosti slijede veljača i studeni (4 odnosno 3 puta u 20 godina). Maksimalni snježni pokrivač od 48 cm izmjeren je u ožujku (1986.). Slijedi ga maksimum od 41 cm u veljači iste godine. U studenom, prosincu i siječnju izmjerene su maksimalne visine snježnog pokrivača od 33 do 38 cm. Prema procjeni ekstremnih vrijednosti, jednom u 50 godina može se očekivati snježni pokrivač od 75 cm, odnosno s vjerojatnošću 98% da neće biti premašen.

Snježne prilike prema podacima meteorološke postaje mogu se očekivati u nizinskom dijelu Požeško – slavonske županije. Na višim nadmorskim visinama treba računati s nešto učestalijim padanjem snijega, višim novim snijegom i većim maksimalnim visinama. Svaki 100 m visine može se očekivati 3-4 dana više s padanjem snijega godišnje i 10 cm više maksimalne visine snježnog pokrivača za 50-godišnji povratni period. Najveći rizik od pojave snijega, maksimalnih visina novog snijega i snježnog pokrivača na području Požeško-slavonske županije je u zimskim mjesecima (prosinc, siječanj i veljača). Međutim, treba naglasiti, da početkom snježne zime u studenom, kao i u ožujku treba računati s rjeđim snježnim oborinama, ali koje mogu biti obilnije.

Padanje snijega na prostoru Općine može se očekivati svake godine. Poteškoće se mogu očekivati u odvijanju cestovnog prometa, ali ne u toj mjeri da izazovu poremećaje u snabdijevanju stanovništva. Za očekivati je veći broj prometnih nesreća, ali ne u toj mjeri da posljedice ne mogu sanirati redovne službe i pravne osobe koje se zaštitom i spašavanjem bave u okviru redovite djelatnosti. Čišćenje prometnica organizirano je ugovorno kroz zimsku službu. Dosadašnja iskustva rada zimske službe u smislu održavanja županijskih i lokalnih cesta su dobra budući da je osigurana prohodnost cesta u ovim uvjetima.

Velike količine snijega mogu izazvati opterećenje na građevinskoj infrastrukturi (dalekovodi, obiteljske kuće i sl.)

Posljedice na kritičnu infrastrukturu trenutno nije moguće procjenjivati budući da nisu dostupni podaci i pokazatelji vlasnika infrastrukture vezane za karakteristike postrojenja, niti rezultati simulacija mogućih posljedica od izvanrednog događaja.

Padaline u obliku snijega javljaju se u prosincu, siječnju i veljači. Snježni se pokrivač ne zadržava dugo. Broj dana s padanjem snijega kao i snježni pokrivač ovise o nadmorskoj visini. U predjelima iznad 500 m nadmorske visine može se očekivati tijekom godine 40-50 dana s padanjem snijega. U nižim predjelima taj broj je manji i u višegodišnjem srednjaku iznosi 20-30 dana.

POLEDICA:

Pojava zaleđenih kolnika može biti uzrokovana meteorološkim pojavama ledene kiše, poledice i površinskog leda (zaleđeno i klizavo tlo). To su izvanredne meteorološke pojave koje u hladno doba godine ugrožavaju promet i ljudsko zdravlje, a u motriteljskoj praksi Republike Hrvatske opažaju se i bilježe. Ledena kiša odnosi se na kišu sačinjenu od prehladnih kapljica koje se u doticaju s hladnim predmetima i tlom zamrzavaju, te tvore glatku ledenu koru na zemlji meteorološkog naziva poledica. Ta poledica kao meteorološka pojava se ne smije zamijeniti s površinskim ledom koji pokriva tlo te nastaje otapanjem snijega i stvaranjem ledene kore ili smrzavanjem kišnih barica. Opisane pojave vezane uz zaleđivanje kolnika u daljnjem tekstu će se nazivati zajedničkim imenom poledica. Samo opažanje navedenih meteoroloških pojava, ograničeno na meteorološke postaje, za potrebe procjene ugroženosti od poledice nije dovoljno. Potreban je općeniti kvantitativni kriterij izražen pomoću mjerljivih veličina koji će odrediti potencijalne uvjete za pojavu svih uzroka zaleđenih kolnika na širem području. Povoljni, odnosno potencijalni meteorološki uvjeti za stvaranje poledice pri tlu pojavljuju se u onim danima kada se javlja oborina (oborinski dani s dnevnom količinom oborine $R_d \geq 0.1$ mm) i temperatura zraka je pri tlu ≤ 0 °C odnosno na 2 m ≤ 3 0 °C. Sinoptičke situacije pri kojima se najčešće ostvaruju povoljni uvjeti za nastanak poledice, odnosno zaleđenih kolnika, javljaju se od jeseni do proljeća. U kasnu jesen, početkom zime i u rano proljeće karakteristično je premještanje brzo pokretnih ciklonainih i frontainih sustava sa sjeverozapada ili jugozapada. Takvi sustavi često su praćeni naglim promjenama vremena. Pri nailasku sustava javlja se oborina i pritječe topliji zrak, a nakon prolaska sustava oborina prestaje, a temperatura se snižava. Pad temperature može dovesti do smrzavanja oborine i pojave zaleđivanja kolnika. S druge strane, u jesen i kasnoj zimi učestalo se javljaju stacionarni anticiklonaini tipovi vremena sa slabim strujanjem. U kontinentalnom nizinskom dijelu tada prevladava vedro ili maglovito vrijeme (često i niska slojevita naoblaka), dok je u gorju sunčano i vedro. Pri anticiklonainom tipu vremena mala je turbulentna razmjena zraka i stabilna stratifikacija atmosfere, pa se u nizinama zrak postupno ohlađuje. U slučaju da ovakva situacija nastupa nakon premještanja nekog oborinskog sustava, niske temperature tada dovode do smrzavanja prethodno pale oborine i pojave zaleđenih kolnika. Takve situacije iziskuju posebne analize i nisu obuhvaćene ovim prikazom. Stoga je učestalost poledice na cestama vjerojatno nešto veća od prikazanih rezultata.

Slijedeći meteorološke pokazatelje u smislu broja dana sa poledicom ne očekuju se poremećaji u snabdijevanju stanovništva i funkcioniranje gospodarskih subjekata. Uslijed utjecaja poledice na promet, mogu se očekivati prometne nesreće. U cjelini gledano procjenjuje se da posljedice nastale utjecajem poledice mogu sanirati redovne službe i pravne osobe koje se zaštitom i spašavanjem bave u okviru vlastite djelatnosti.

MJESECI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	GOD
BROJ DANA S POLEDICOM (Rd≥0.1mm i)													
SRED	6.4	7.5	6.4	3.3	0.4	0.0	0.0	0.0	0.0	1.4	4.8	8.4	38.0
STD	4.1	3.4	3.8	2.7	0.6	0.0	0.0	0.0	0.0	1.2	3.4	4.8	11.2
MIN	2	3	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	12
MAKS	15	16	16	11	2	0	0	0	0	3	11	16	51

UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA PRIRODNU NEPOGODU – VELIKU VISINU SNIJEGA - :

Jače smanjenje snježnog pokriva u budućoj klimi očekuje se u onim predjelima koji imaju najveće snježne pokrove (Gorski kotar i ostali planinski krajevi).⁴⁰

UTJECAJ NA ŽIVOT I ZDRAVLJE LJUDI:

Posljedice su ograničene, ali ih ima. Nije proglašeno stanje prirodne nepogode za područje Općine temeljem navedene prirodne nepogode. Hitna pomoć i vatrogasci intervenirali nekoliko puta, a liječnici u ambulanti u registriraju nekoliko uganuća i lomova ekstremiteta.

GOSPODARSTVO :

Manji zastoji u prometu na županijskim i lokalnim cestama u Općini, kašnjenje radnika na posao i otežano kretanje, povrede građana od padova. Na dijelu prometnica javlja se led, kao i na dijelu staza za pješake. Ne očekuju se značajne štete. Moguće štete u gospodarstvu se samo procjenjuju.⁴¹

DRUŠTVENA STABILNOST I POLITIKA:

Javljanje se manje štete na okućnicama i kritičnoj infrastrukturi (elektroenergetika, telekomunikacije, vodoopskrba, opskrba plinom). Moguće poteškoće u opskrbi energentima.

Kako do trenutka izrade Procjene rizika od velikih nesreća nisu bili dostupni podatci o prethodno utvrđenim štetama nije bilo moguće ovaj rizik obraditi sukladno propisanoj normi kao prioritetni rizik. Ovu prijetnju je potrebno pratiti, evidentirati nastalu štetu i u postupku revizije Procjene rizika ukoliko podatci budu upućivali na to, istu tretirati kao prioritetni rizik.

⁴⁰ Izvor: Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu.

⁴¹ Zakon o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda, članak 3. (4).

10.1. Popis mjera i nositelja mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode – IZVANREDNO VELIKA VISINA SNIJEGA

10.1.1. Proglašenje prirodne nepogode

1. Prirodna nepogoda može se proglasiti ako je vrijednost ukupne izravne štete najmanje 20% vrijednosti izvornih prihoda jedinice lokalne samouprave za prethodnu godinu ili ako je prirod (rod) umanjen najmanje 30% prethodnog trogodišnjeg prosjeka na području jedinice lokalne samouprave ili ako je nepogoda umanjila vrijednost imovine na području jedinice lokalne samouprave najmanje 30%.

Ispunjenje uvjeta iz prethodne točke utvrđuje općinsko povjerenstvo.

2. Župan donosi odluku o proglašenju prirodne nepogode za jedinice lokalne samouprave na području županije na prijedlog općinskog načelnika.

Odluku o proglašenju prirodne nepogode na području županije donosi župan.

Vlada Republike Hrvatske donosi odluku, prema vlastitoj prosudbi za područje više županija ili na cijelom području Republike Hrvatske.

3. Nakon proglašenja prirodne nepogode radi dodjele novčanih sredstava za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda nadležna tijela⁴² provode sljedeće radnje:
 - a) prijavu prve procjene štete u Registar šteta,
 - b) prijavu konačne procjene štete u Registar šteta,
 - c) potvrdu konačne procjene, određivanje kriterija i načina dodjele sredstava pomoći.

10.1.2. Prva procjena štete – sadržaj prijave prve procjene štete

1. U roku od 8 dana od dana donošenja odluke, oštećenici pisanim putem podnose prijavu štete na imovini općinskom povjerenstvu na propisanom obrascu ([prilog 2](#)).

Iznimno oštećenik može podnijeti prijavu prve procjene štete i nakon isteka roka od 8 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode u slučaju postojanja objektivnih razloga na koje nije mogao utjecati, a najkasnije u roku od 12 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode. Najkasnije u roku od 15 dana od dana donošenja odluke, općinsko povjerenstvo unosi sve zaprimljene prve procjene štete u Registar šteta.

⁴² članak 5. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda

2. Nakon isteka roka iz točke 1. općinsko povjerenstvo unosi sve zaprimljene prve procjene štete u Registar štete najkasnije u roku od 12 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.
3. Iznimno od roka iz točke 2. u slučaju postojanja objektivnog razloga na koji oštećenik nije mogao utjecati, a zbog kojeg je onemogućen elektronički unos podataka u Registar šteta, rok za unos podataka u Registar šteta može se produljiti za 8 dana, o čemu odlučuje županijsko povjerenstvo na temelju zahtjeva općinskog povjerenstva.
4. Šteta se procjenjuje na području na kojem se dogodila. Šteta se utvrđuje za sljedeće skupine dobara:
 - a) građevine ([prilog 3](#), [prilog 4](#))
 - b) opremu ([prilog 5](#))
 - c) zemljišta ([prilog 2](#))
 - d) višegodišnje nasade ([prilog 2](#))
 - e) šume ([prilog 2](#))
 - f) stoku ([prilog 2](#))
 - g) ribe ([prilog 2](#))
 - h) poljoprivredna proizvodnja – proizvod ([prilog 2](#))
 - i) ostala sredstva i dobra ([prilog 2](#)).
5. Prijava prve procjene štete u Registar šteta sadržava:
 - datum donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode i njezin broj
 - podatke o vrsti prirodne nepogode
 - podatke o trajanju prirodne nepogode
 - podatke o području zahvaćenom prirodnom nepogodom
 - podatke o vrsti, opisu te vrijednosti oštećene imovine
 - podatke o ukupnom iznosu prijavljene štete
 - podatke i informacije o potrebi žurnog djelovanja i dodjeli pomoći za sanaciju i djelomično uklanjanje posljedica prirodne nepogode te ostale podatke o prijavi štete sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.

UTJECAJ PANDEMIJE VIRUSOM COVID-19

Zbog pandemije COVID-19 moguće je donošenje mjera od strane nadležnih tijela koje će utjecati na cjelokupni postupak, ali se u ovom trenutku iste ne mogu predvidjeti.

Zbog smanjenja kontakta, a u skladu sa tehničkim mogućnostima, prijaviteljima štete omogućit će se i poticati podnošenje prijave elektroničkim poštom. U navedenu svrhu objavit će se službeni obrazac i primjerak popunjenog obrasca na službenim web stranicama (primjer: [prilog 2](#) i [prilog 2/1](#)), kao i elektronička adresa na koju mogu podnijeti prijavu.

Za osobe koje ne mogu podnijeti prijavu elektroničkim putem i dalje će postojati mogućnost prijave štete pisanim putem i osobnom predajom prijave, uz mjere određene odlukama Stožera civilne zaštite i preporukama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.

10.1.3. Konačna procjena štete

1. Konačna procjena šteta predstavlja procijenjenu vrijednost štete na imovini oštećenika izraženu u novčanoj vrijednosti. Temelj predstavlja prijava i procjena štete.
2. Konačnu procjenu štete utvrđuje općinsko povjerenstvo na temelju izvršenog uvida u nastalu štetu na temelju prijave oštećenika.
3. Tijekom procjene i utvrđivanja konačne procjene štete od prirodnih nepogoda posebno se utvrđuju:
 - stradanja stanovništva
 - opseg štete na imovini
 - opseg štete koja je nastala zbog prekida proizvodnje, prekida rada ili poremećaja u neproizvodnim djelatnostima ili umanjenog prinosa u poljoprivredi, šumarstvu ili ribarstvu
 - iznos troškova za ublažavanje i djelomično uklanjanje izravnih posljedica prirodnih nepogoda
 - opseg osiguranja imovine i života kod osiguravatelja
 - vlastite mogućnosti oštećenika glede uklanjanja posljedica štete.
4. Općinsko povjerenstvo podnosi prijavu konačne procjene štete Županijskom povjerenstvu u roku od 50 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode putem Registra štete i to za svakog pojedinog oštećenika.

5. Županijsko povjerenstvo podnosi prijavljene konačne štete Državnom povjerenstvu i nadležnim ministarstvima u roku od 60 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.
6. Prijava konačne procjene štete sadržava:
 - odluku o proglašenju prirodne nepogode s obrazloženjem,
 - podatke o dokumentaciji vlasništva imovine i njihovoj vrsti,
 - podatke o vremenu i području nastanka prirodne nepogode,
 - podatke o uzroku i opsegu štete,
 - podatke o posljedicama prirodne nepogode za javni i gospodarski život JLP(R)S,
 - ostale statističke i vrijednosne podatke.

10.1.4. Potvrda konačne procjene, određivanje kriterija i načina dodjele sredstava pomoći

1. Potvrdu konačne procjene štete obavljaju nadležna ministarstva. Potvrda predstavlja realnu procjenu vrijednosti imovine na koje je nastala šteta i procijenjenu vrijednost štete na toj imovini.
2. Nakon potvrde, ministarstva dostavljaju prijedlog o načinu dodjele pomoći za djelomičnu sanaciju šteta nastalih Državnom povjerenstvu.
3. Državno povjerenstvo utvrđuje iznos pomoći. Iznos pomoći utvrđuje se na način da se odredi postotak isplate novčanih sredstava u odnosu na iznos konačne potvrde štete na imovini oštećenika.
4. Nakon utvrđivanja iznosa, Državno povjerenstvo podnosi Vladi Republike Hrvatske prijedlog za dodjelu pomoći.
5. Vlada Republike Hrvatske donosi odluku o dodjeli pomoći.

10.1.5. Žurna pomoć

1. Žurna pomoć dodjeljuje se u svrhu djelomične sanacije štete od prirodnih nepogoda u tekućoj kalendarskoj godini jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za pokriće troškova sanacije šteta na javnoj infrastrukturi, troškova nabave opreme za saniranje posljedica prirodne nepogode, za pokriće drugih troškova koji su usmjereni saniranju šteta od prirodne nepogode za koje ne postoje dostatni financijski izvori usmjereni na sprječavanje daljnjih šteta koje mogu ugroziti gospodarsko funkcioniranje i štetno djelovati na život i zdravlje stanovništva te onečišćenje prirodnog okoliša, te oštećenima fizičkim osobama koji nisu poduzetnici, a koji su pretrpjeli štete na imovini, posebice ugroženijim skupinama, starijima i bolesnima i ostalima kojima prijete ugroza zdravlja i života na području zahvaćenom prirodnom nepogodom.

2. Žurna pomoć dodjeljuje se iz državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave⁴³.
3. Žurna pomoć u pravilu se dodjeljuje kao predujam i ne isključuje dodjelu pomoći u postupku koji je uređen Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.
4. Temeljem prijedloga načelnika za dodjelu žurne pomoći predstavničko tijelo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave donosi odluku kojom se određuje:
 - vrijednost novčanih sredstava žurne pomoći
 - kriteriji, način raspodjele i namjena korištenja žurne pomoći te
 - drugi uvjeti i postupanja u raspodjeli žurne pomoći.

10.1.6. Nositelji mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode na razini Općine

10.1.6.1. Općinsko i stručno povjerenstvo

1. Poslove u vezi s procjenom štete i dodjele sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda obavljaju povjerenstva.⁴⁴
2. Članove i broj članova općinskog povjerenstva imenuje općinsko vijeće na razdoblje od četiri godine. Odluka o imenovanju općinskog povjerenstva dostavlja se županijskom povjerenstvu. Odluka se objavljuje u službenom glasniku JLP(R)S.
3. Općinsko povjerenstvo obavlja sljedeće poslove:
 - utvrđuje i provjerava visinu štete od prirodne nepogode za područje općine,
 - unosi podatke o prvim procjenama šteta u Registar šteta,
 - unosi i prosljeđuje putem Registra šteta konačne procjene šteta županijskom povjerenstvu,
 - raspoređuje dodijeljena sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda oštećenima,
 - prati i nadzire namjensko korištenje odobrenih sredstava pomoći za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda prema ovom Zakonu,
 - izrađuje izvješća o utrošku dodijeljenih sredstava žurne pomoći i sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda i dostavljaju ih županijskom povjerenstvu putem Registra šteta ([Prilog 6](#), [Prilog 7](#)),
 - surađuje sa županijskim povjerenstvom u provedbi Zakona,
 - donose plan djelovanja u području prirodnih nepogoda iz svoje nadležnosti,
 - obavljaj druge poslove i aktivnosti iz svojeg djelokruga u suradnji sa županijskim povjerenstvima.

⁴³ Ispunjavanjem uvjeta iz članka 36. stavaka 1. i 2. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.

⁴⁴ Članak 8. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda

4. Kada Općinsko povjerenstvo nije u mogućnosti, zbog nedostatka specifičnih stručnih znanja, procijeniti štetu od prirodnih nepogoda, može zatražiti od županijskog povjerenstva imenovanje stručnog povjerenstva na području u kojem je proglašena prirodna nepogoda.
5. Stručna povjerenstva pružaju stručnu pomoć Općini u roku u kojem su imenovana i surađuju s općinskim povjerenstvom i županijskim povjerenstvom općine za koje obavljaju poslove.

10.1.6.2. Operativne snage sustava civilne zaštite

Operativne snage sustava civilne zaštite iz čl. 20 Zakona o sustavu civilne zaštite NN 82/15, 118/18, 31/20) u slučaju nastajanja prirodnih nepogoda postupaju sukladno Planu djelovanju civilne zaštite.

<i>Snage za zaštitu i spašavanje</i>	<i>Zadaća i sredstva</i>
Stožer CZ (prilog 8)	Planira, organizira, zapovijeda, usklađuje i nadzire provođenje zadaća civilne zaštite.
Dobrovoljno vatrogasno društvo (Prilog 9)	Pomažu u račišćavanju snježnih nanosa.
Pravne osobe od interesa za zaštitu i spašavanje u oblasti graditeljstva (prilog 10)	Osiguravaju ljudstvo i tehniku i radne na saniranju posljedica nevremena po zahtjevu Stožera.
Gotove operativne snage, komunalno poduzeće (prilog 10)	Osiguravaju ljudstvo i tehniku i radne na saniranju posljedica nevremena po zahtjevu Stožera.
Gotove operativne snage, zdravstvene ustanove (prilog 10)	Osigurava pružanje prve pomoći, sanitetski prijevoz i zdravstveno zbrinjavanje teže povrijeđenih osoba.
Vlasnici kritične infrastrukture, Distributer električne energije (Prilog 10)	Sanira posljedice nevremena na svojim postrojenjima i osigurava redovitu isporuku električne energije.
Postrojba CZ opće namjene (Prilog 11)	Aktivira se kao dodatna snaga gotovim snagama civilne zaštite.
Povjerenici civilne zaštite (prilog 12)	Poduzimaju mjere kod zbrinjavanja, evakuacije i sklanjanja stanovništva.

10.2. Procjene osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva

Potrebna sredstva i oprema za nositelje mjere koji djeluju u slučaju nastanka prirodne nepogode (Operativne snage civilne zaštite) definiraju se kroz planske dokumente civilne

zaštite i zaštite od požara, smjernicama za organizaciju i razvoj sustava, godišnjim planom razvoja sustava civilne zaštite i godišnjom analizom stanja sustava civilne zaštite.

Općina trenutno provodi reviziju procjene rizika, kako bi mogla u navedene dokumente uvrstiti planirana potrebna sredstva za opremu i druga sredstva za zaštitu sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva.

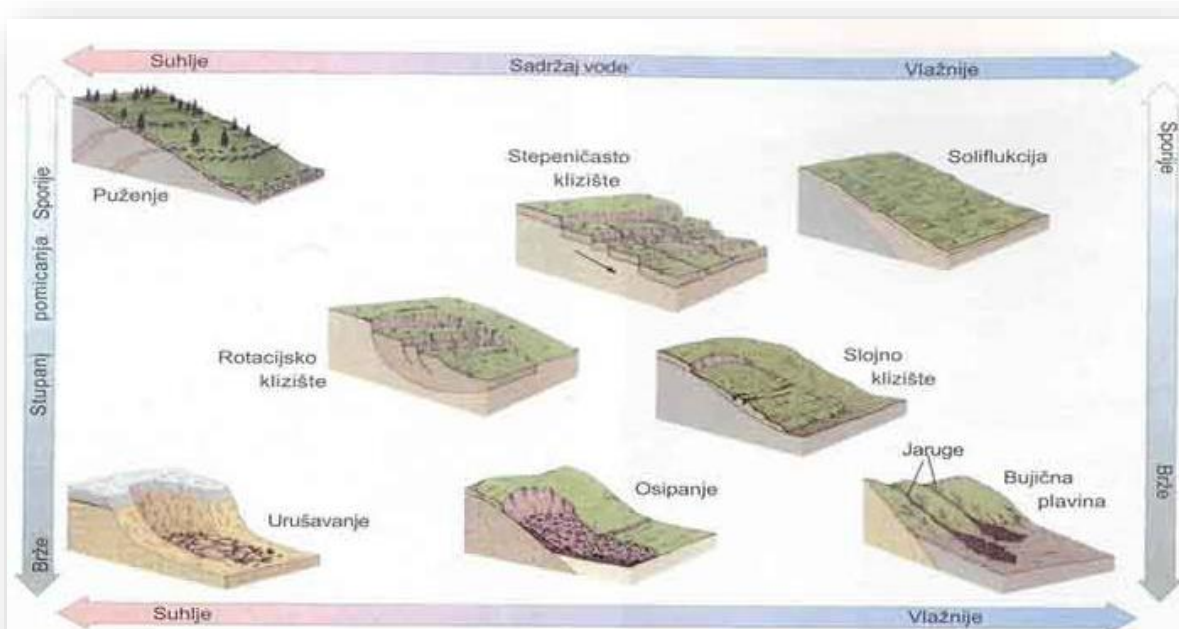
**KLIZANJE, TEČENJE, ODRONJAVANJE I
PREVRTANJE ZEMLJIŠTA**

11. Prirodna nepogoda – KLIZANJE, TEČENJE, ODRONJAVANJE I PREVRTANJE ZEMLJIŠTA

KLIZANJE, TEČENJE, ODRONJAVANJE I PREVRTANJE ZEMLJIŠTA:

Klizište je dio padine na kojem je zbog poremećaja stabilnosti došlo do klizanja tla, to jest kretanja površinskog sloja zemlje. Stabilnost tla ovisi o strmini i obliku padine, geomehaničkim svojstvima tla, rasporedu slojeva tla i drugom. Najčešći je uzrok klizanja tla promjena razine podzemnih voda, ali i promjena tokova površinskih voda, sezonske promjene vlažnosti i temperature zraka, tektonski poremećaji i potresi, te neprikladni zahvati na tlu. Klizište se može javiti kako na prirodnim padinama tako i na izgrađenim pokusima. Klizanje može biti polagano (puzanje tla), ili se može dogoditi u kratkom razdoblju.

Vrste klizišta

Princip uređenja bujica se sastoji u tome da se biološkim ili građevinskim mjerama smanji pad i brzina voda, kako bi se zaustavila razorna snaga vode koja svojim erozijskim djelovanjem razara korito potoka, što dovodi do produbljenja, te urušavanja bokova poprečnih profila. Posljedica je da se ogromne količine nanosa transportiraju u nizinske dijelove sliva. Pojava klizišta može se očekivati posebno nakon većih količina oborina. Kako na prostoru Općine nisu do sada registrirana veća klizanja terena za očekivati da bi sanaciju klizišta mogle izvršiti pravne osobe koje se zaštitom i spašavanjem bave kao redovnom djelatnosti kao i građevinske tvrtke, koje bi obavile sanaciju klizišta, objekata i prometnica na njima. Tehnički i biološki radovi u slivu moraju osigurati zaštitu zemljišta od erozije, smanjiti produkciju nanosa i povećati proizvodne potencijale ugroženog zemljišta. Objekti moraju biti izvedeni na takvoj poziciji da vrše retardiranje bujičnih valova, zaštićuju od poplava objekte i nizinsko područje. Intervencije na bujicama moraju biti na višim pozicijama vodotoka, kako bi se spriječila erozija na pozicijama najvećih padova i brzina. Kako bi se

spriječile štete izazvane klizištima posebnu pažnju treba posvećivati bespravnoj gradnji koja je najčešće uzrok pokretanja klizišta kao i nekontroliranom uklanjanje vegetacije. Dostupni podatci ukazuju na to da prostor Općine nije ugrožen od posljedica klizanja zemljišta. Kako se Općine nalazi u području pojačane erozije u cilju preventivnog djelovanja i smanjenju opasnosti od mogućeg klizanja zemlje potrebno je mjere zaštite ugraditi u dokumente prostornog planiranja.

UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA PRIRODNU NEPOGODU – KLIZANJE, TEČENJE, ODRONJAVANJE I PREVRTANJE ZEMLJIŠTA -:

Prema Strategiji prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu povećanje klizišta utjecat će na prostorno uređenje, povećati opseg zdravstvenog i socioekonomskog opterećenja zajednice zbog kontaminacije hrane i onečišćenja okoliša nakon prirodne nepogode.

UTJECAJ NA ŽIVOT I ZDRAVLJE LJUDI:

Posljedice su ograničene, ali ih ima. Nije proglašeno stanje prirodne nepogode za područje Općine temeljem navedene prirodne nepogode.

GOSPODARSTVO :

Moguće štete u gospodarstvu se samo procjenjuju.⁴⁵

DRUŠTVENA STABILNOST I POLITIKA:

Javljaju se štete na okućnicama i kritičnoj infrastrukturi (elektroenergetika, telekomunikacije, vodoopskrba, opskrba plinom). Moguće poteškoće u opskrbi energentima.

Kako do trenutka izrade Procjene rizika od velikih nesreća nisu bili dostupni podatci o prethodno utvrđenim štetama nije bilo moguće ovaj rizik obraditi sukladno propisanoj normi kao prioritetni rizik. Ovu prijetnju je potrebno pratiti, evidentirati nastalu štetu i u postupku revizije Procjene rizika ukoliko podatci budu upućivali na to, istu tretirati kao prioritetni rizik.

⁴⁵ Zakon o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda, članak 3. (4).

11.1. Popis mjera i nositelja mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode – KLIZANJE, TEČENJE, ODRONJAVANJE I PREVRTANJE ZEMLJIŠTA

11.1.1. Proglašenje prirodne nepogode

1. Prirodna nepogoda može se proglasiti ako je vrijednost ukupne izravne štete najmanje 20% vrijednosti izvornih prihoda jedinice lokalne samouprave za prethodnu godinu ili ako je prirod (rod) umanjen najmanje 30% prethodnog trogodišnjeg prosjeka na području jedinice lokalne samouprave ili ako je nepogoda umanjila vrijednost imovine na području jedinice lokalne samouprave najmanje 30%.

Ispunjenje uvjeta iz prethodne točke utvrđuje općinsko povjerenstvo.

2. Župan donosi odluku o proglašenju prirodne nepogode za jedinice lokalne samouprave na području županije na prijedlog općinskog načelnika.

Odluku o proglašenju prirodne nepogode na području županije donosi župan.

Vlada Republike Hrvatske donosi odluku, prema vlastitoj prosudbi za područje više županija ili na cijelom području Republike Hrvatske.

3. Nakon proglašenja prirodne nepogode radi dodjele novčanih sredstava za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda nadležna tijela⁴⁶ provode sljedeće radnje:
 - a) prijavu prve procjene štete u Registar šteta,
 - b) prijavu konačne procjene štete u Registar šteta,
 - c) potvrdu konačne procjene, određivanje kriterija i načina dodjele sredstava pomoći.

11.1.2. Prva procjena štete – sadržaj prijave prve procjene štete

1. U roku od 8 dana od dana donošenja odluke, oštećenici pisanim putem podnose prijavu štete na imovini općinskom povjerenstvu na propisanom obrascu ([prilog 2](#)).

Iznimno oštećenik može podnijeti prijavu prve procjene štete i nakon isteka roka od 8 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode u slučaju postojanja objektivnih razloga na koje nije mogao utjecati, a najkasnije u roku od 12 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode. Najkasnije u roku od 15 dana od dana donošenja odluke, općinsko povjerenstvo unosi sve zaprimljene prve procjene štete u Registar šteta.

⁴⁶ članak 5. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda

2. Nakon isteka roka iz točke 1. općinsko povjerenstvo unosi sve zaprimljene prve procjene štete u Registar štete najkasnije u roku od 12 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.
3. Iznimno od roka iz točke 2. u slučaju postojanja objektivnog razloga na koji oštećenik nije mogao utjecati, a zbog kojeg je onemogućen elektronički unos podataka u Registar šteta, rok za unos podataka u Registar šteta može se produljiti za 8 dana, o čemu odlučuje županijsko povjerenstvo na temelju zahtjeva općinskog povjerenstva.
4. Šteta se procjenjuje na području na kojem se dogodila. Šteta se utvrđuje za sljedeće skupine dobara:
 - a) građevine ([prilog 3](#), [prilog 4](#))
 - b) opremu ([prilog 5](#))
 - c) zemljišta ([prilog 2](#))
 - d) višegodišnje nasade ([prilog 2](#))
 - e) šume ([prilog 2](#))
 - f) stoku ([prilog 2](#))
 - g) ribe ([prilog 2](#))
 - h) poljoprivredna proizvodnja – proizvod ([prilog 2](#))
 - i) ostala sredstva i dobra ([prilog 2](#)).
5. Prijava prve procjene štete u Registar šteta sadržava:
 - datum donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode i njezin broj
 - podatke o vrsti prirodne nepogode
 - podatke o trajanju prirodne nepogode
 - podatke o području zahvaćenom prirodnom nepogodom
 - podatke o vrsti, opisu te vrijednosti oštećene imovine
 - podatke o ukupnom iznosu prijavljene štete
 - podatke i informacije o potrebi žurnog djelovanja i dodjeli pomoći za sanaciju i djelomično uklanjanje posljedica prirodne nepogode te ostale podatke o prijavi štete sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.

UTJECAJ PANDEMIJE VIRUSOM COVID-19

Zbog pandemije COVID-19 moguće je donošenje mjera od strane nadležnih tijela koje će utjecati na cjelokupni postupak, ali se u ovom trenutku iste ne mogu predvidjeti.

Zbog smanjenja kontakta, a u skladu sa tehničkim mogućnostima, prijaviteljima štete omogućit će se i poticati podnošenje prijave elektroničkim poštom. U navedenu svrhu

objavit će se službeni obrazac i primjerak popunjenog obrasca na službenim web stranicama (primjer: [prilog 2](#) i [prilog 2/1](#)), kao i elektronička adresa na koju mogu podnijeti prijavu.

Za osobe koje ne mogu podnijeti prijavu elektroničkim putem i dalje će postojati mogućnost prijave štete pisanim putem i osobnom predajom prijave, uz mjere određene odlukama Stožera civilne zaštite i preporukama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.

11.1.3. Konačna procjena štete

1. Konačna procjena šteta predstavlja procijenjenu vrijednost štete na imovini oštećenika izraženu u novčanoj vrijednosti. Temelj predstavlja prijava i procjena štete.
2. Konačnu procjenu štete utvrđuje općinsko povjerenstvo na temelju izvršenog uvida u nastalu štetu na temelju prijave oštećenika.
3. Tijekom procjene i utvrđivanja konačne procjene štete od prirodnih nepogoda posebno se utvrđuju:
 - stradanja stanovništva
 - opseg štete na imovini
 - opseg štete koja je nastala zbog prekida proizvodnje, prekida rada ili poremećaja u neproizvodnim djelatnostima ili umanjenog prinosa u poljoprivredi, šumarstvu ili ribarstvu
 - iznos troškova za ublažavanje i djelomično uklanjanje izravnih posljedica prirodnih nepogoda
 - opseg osiguranja imovine i života kod osiguravatelja
 - vlastite mogućnosti oštećenika glede uklanjanja posljedica štete.
4. Općinsko povjerenstvo podnosi prijavu konačne procjene štete Županijskom povjerenstvu u roku od 50 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode putem Registra štete i to za svakog pojedinog oštećenika.
5. Županijsko povjerenstvo podnosi prijavljene konačne štete Državnom povjerenstvu i nadležnim ministarstvima u roku od 60 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode.
6. Prijava konačne procjene štete sadržava:
 - odluku o proglašenju prirodne nepogode s obrazloženjem,
 - podatke o dokumentaciji vlasništva imovine i njihovoj vrsti,
 - podatke o vremenu i području nastanka prirodne nepogode,

- podatke o uzroku i opsegu štete,
- podatke o posljedicama prirodne nepogode za javni i gospodarski život JLP(R)S,
- ostale statističke i vrijednosne podatke.

Potvrda konačne procjene, određivanje kriterija i načina dodjele sredstava pomoći

1. Potvrdu konačne procjene štete obavljaju nadležna ministarstva. Potvrda predstavlja realnu procjenu vrijednosti imovine na koje je nastala šteta i procijenjenu vrijednost štete na toj imovini.
2. Nakon potvrde, ministarstva dostavljaju prijedlog o načinu dodjele pomoći za djelomičnu sanaciju šteta nastalih Državnom povjerenstvu.
3. Državno povjerenstvo utvrđuje iznos pomoći. Iznos pomoći utvrđuje se na način da se odredi postotak isplate novčanih sredstava u odnosu na iznos konačne potvrde štete na imovini oštećenika.
4. Nakon utvrđivanja iznosa, Državno povjerenstvo podnosi Vladi Republike Hrvatske prijedlog za dodjelu pomoći.
5. Vlada Republike Hrvatske donosi odluku o dodjeli pomoći.

11.1.4. Žurna pomoć

1. Žurna pomoć dodjeljuje se u svrhu djelomične sanacije štete od prirodnih nepogoda u tekućoj kalendarskoj godini jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za pokriće troškova sanacije šteta na javnoj infrastrukturi, troškova nabave opreme za saniranje posljedica prirodne nepogode, za pokriće drugih troškova koji su usmjereni saniranju šteta od prirodne nepogode za koje ne postoje dostatni financijski izvori usmjereni na sprječavanje daljnjih šteta koje mogu ugroziti gospodarsko funkcioniranje i štetno djelovati na život i zdravlje stanovništva te onečišćenje prirodnog okoliša, te oštećenicima fizičkim osobama koji nisu poduzetnici, a koji su pretrpjeli štete na imovini, posebice ugroženijim skupinama, starijima i bolesnima i ostalima kojima prijete ugroza zdravlja i života na području zahvaćenom prirodnim nepogodom.
2. Žurna pomoć dodjeljuje se iz državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave⁴⁷.
3. Žurna pomoć u pravilu se dodjeljuje kao predujam i ne isključuje dodjelu pomoći u postupku koji je uređen Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.
4. Temeljem prijedloga načelnika za dodjelu žurne pomoći predstavničko tijelo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave donosi odluku kojom se određuje:
 - vrijednost novčanih sredstava žurne pomoći

⁴⁷ Ispunjavanjem uvjeta iz članka 36. stavaka 1. i 2. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda.

- kriteriji, način raspodjele i namjena korištenja žurne pomoći te
- drugi uvjeti i postupanja u raspodjeli žurne pomoći.

11.1.5. Nositelji mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode na razini Općine

11.1.5.1. Općinsko i stručno povjerenstvo

1. Poslove u vezi s procjenom štete i dodjele sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda obavljaju povjerenstva.⁴⁸
2. Članove i broj članova općinskog povjerenstva imenuje općinsko vijeće na razdoblje od četiri godine. Odluka o imenovanju općinskog povjerenstva dostavlja se županijskom povjerenstvu. Odluka se objavljuje u službenom glasniku JLP(R)S.
3. Općinsko povjerenstvo obavlja sljedeće poslove:
 - utvrđuje i provjerava visinu štete od prirodne nepogode za područje općine,
 - unosi podatke o prvim procjenama šteta u Registar šteta,
 - unosi i prosljeđuje putem Registra šteta konačne procjene šteta županijskom povjerenstvu,
 - raspoređuje dodijeljena sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda oštećenima,
 - prati i nadzire namjensko korištenje odobrenih sredstava pomoći za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda prema ovom Zakonu,
 - izrađuje izvješća o utrošku dodijeljenih sredstava žurne pomoći i sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda i dostavljaju ih županijskom povjerenstvu putem Registra šteta ([Prilog 6](#), [Prilog 7](#)),
 - surađuje sa županijskim povjerenstvom u provedbi Zakona,
 - donose plan djelovanja u području prirodnih nepogoda iz svoje nadležnosti,
 - obavljaj druge poslove i aktivnosti iz svojeg djelokruga u suradnji sa županijskim povjerenstvima.
4. Kada Općinsko povjerenstvo nije u mogućnosti, zbog nedostatka specifičnih stručnih znanja, procijeniti štetu od prirodnih nepogoda, može zatražiti od županijskog povjerenstva imenovanje stručnog povjerenstva na području u kojem je proglašena prirodna nepogoda.
5. Stručna povjerenstva pružaju stručnu pomoć Općini u roku u kojem su imenovana i surađuju s općinskim povjerenstvom i županijskim povjerenstvom općine za koje obavljaju poslove.

⁴⁸ Članak 8. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda

11.1.5.2. Operativne snage sustava civilne zaštite

Operativne snage sustava civilne zaštite iz čl. 20 Zakona o sustavu civilne zaštite NN 82/15, 118/18, 31/20) u slučaju nastajanja prirodnih nepogoda postupaju sukladno Planu djelovanju civilne zaštite.

<i>Snage za zaštitu i spašavanje</i>	<i>Zadaća i sredstva</i>
Stožer CZ (prilog 8)	Planira, organizira, zapovijeda, usklađuje i nadzire provođenje zadaća civilne zaštite.
Dobrovoljno vatrogasno društvo (Prilog 9)	Pomažu u raščišćavanju snježnih nanosa.
Pravne osobe od interesa za zaštitu i spašavanje u oblasti graditeljstva (prilog 10)	Osiguravaju ljudstvo i tehniku i radne na saniranju posljedica nevremena po zahtjevu Stožera.
Gotove operativne snage, komunalno poduzeće (prilog 10)	Osiguravaju ljudstvo i tehniku i radne na saniranju posljedica nevremena po zahtjevu Stožera.
Gotove operativne snage, zdravstvene ustanove (prilog 10)	Osigurava pružanje prve pomoći, sanitetski prijevoz i zdravstveno zbrinjavanje teže povrijeđenih osoba.
Vlasnici kritične infrastrukture, Distributer električne energije (Prilog 10)	Sanira posljedice nevremena na svojim postrojenjima i osigurava redovitu isporuku električne energije.
Postrojba CZ opće namjene (Prilog 11)	Aktivira se kao dodatna snaga gotovim snagama civilne zaštite.
Povjerenici civilne zaštite (prilog 12)	Poduzimaju mjere kod zbrinjavanja, evakuacije i sklanjanja stanovništva.

11.2. Procjene osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva

Potrebna sredstva i oprema za nositelje mjere koji djeluju u slučaju nastanka prirodne nepogode (Operativne snage civilne zaštite) definiraju se kroz planske dokumente civilne zaštite i zaštite od požara, smjernicama za organizaciju i razvoj sustava, godišnjim planom razvoja sustava civilne zaštite i godišnjom analizom stanja sustava civilne zaštite.

Općina trenutno provodi reviziju procjene rizika, kako bi mogla u navedene dokumente uvrstiti planirana potrebna sredstva za opremu i druga sredstva za zaštitu sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva.

12. MJERE KOJE UKLJUČUJU SURADNJU S NADLEŽNIM TIJELIMA, ZNANSTVENIM USTANOVAMA I STRUČNJACIMA ZA PODRUČJE PRIRODNIH NEPOGODA

Niz prirodnih nepogoda na području Republike Hrvatske obilježili su proteklo razdoblje. Posebno se ističu potresi koji su imali ljudske žrtve. Svi događaji pokazuju koliko kompleksne i složene krize mogu biti i koliko je stručnost i kvaliteta u odgovoru bitna.

Kako bi se pružio kvalitetan odgovor u području prirodnih nepogoda potrebno je definirati:

- glavne platforme suradnje i mjera koje će biti poduzete kroz navedene platforme
- način razvoja sustava
- dodatne mjere

12.1. PLATFORME ZA SURADNJU

Odgovor na prirodne nepogode, a posljedično i na smanjenje rizika od negativnih posljedica klimatskih promjena koje utječu na pojavnost i jačinu prirodnih nepogoda vrlo je složen problem koji može jedino biti kvalitetno adresiran ako se zasniva na suradnji sa svim relevantnim dionicima.

Planom djelovanja u području prirodnih nepogoda uspostavljaju se glavne platforme kroz koje će razvijati svoj odgovor na prirodne nepogode:

- suradnja sa nadležnim tijelima na razini Europske unije (Europski odbor regija)
- suradnja sa nadležnim tijelima na nacionalnoj razini
- suradnja sa nadležnim tijelima na lokalnoj razini
- suradnja sa stručnjacima za prirodne nepogode.

U daljnjem tekstu biti će pružan pregled sustava suradnje koji može poslužiti kao platforma za razvoj adekvatnog odgovora na prirodne nepogode na razini JLP(R)S.

SURADNJA SA NADLEŽNIM TIJELIMA NA RAZINI EUROPSKE UNIJE (EUROPSKI ODBOR REGIJA)

Općina kao i ostale JLP(R)S ima mogućnost iznositi svoje stavove o potrebama lokalnih i regionalnih zajednica na razini Europske unije putem svojih predstavnika u Europskom odboru regija.⁴⁹

⁴⁹ Na razini EU postoji niz institucija i organizacija koji imaju za cilj istaknuti potrebe lokalnih zajednica, a najznačajniji je Europski odbor regija. Odbor regija omogućuje regijama i gradovima da službeno iznesu svoje stavove u zakonodavnim postupcima EU-a i tako osigurava poštovanje položaja i potreba regionalnih i lokalnih vlasti.

U odnosu na prirodne nepogode Europski odbor je pružio dva izuzetno bitna mišljenja:

- mišljene na Akcijski plan za Okvir iz Sendaija za smanjenje rizika od katastrofa⁵⁰ 2015. -2030. i
- mišljenje na preispitivanje mehanizma Unije za civilnu zaštitu⁵¹

AKCIJSKI PLAN ZA OKVIR IZ SENDAIJA ZA SMANJENJE RIZIKA OD KATASTROFA 2015.-2030.

Na Trećoj svjetskoj konferenciji UN-a u Sendaiju, Japan usvojen je Okvir za smanjenje rizika od katastrofa. Europska komisija je temeljem navedenog dokumenta i ostalih međunarodnih dokumenata razvila svoj radni dokument: Akcijski plan za Okvir iz Sendaija za smanjenje rizika od katastrofa 2015. – 2030.⁵² Svrha Akcijskog plana je implementacija i nadogradnja Sendai okvira, radi daljnjeg unapređenja i promicanja upravljanja rizikom od katastrofa i njegove integracije u politike EU.

Na Akcijski plan svoje stručno mišljenje pružio je i Europski odbor regija koji je između ostalog istaknuo na čemu se treba zasnivati budući pristup smanjenju rizika od katastrofa:

- lokalne i regionalne vlasti prve odgovaraju na krizne situacije osiguravanjem osnovnih usluga i nadzora te upravljanjem katastrofama kada do njih dođe; odgovorne su za prevenciju i za organizaciju hitnih mjera intervencije i operacija spašavanja, te najvažnije, raspolažu iscrpnim znanjem o lokalnom području i zajednici.
- odgovornost za civilnu zaštitu često se prenosi na lokalnu i regionalnu razinu vlasti, a da ona pritom ne raspolaže dostatnim sredstvima za zadovoljavanje potreba. Lokalnim su vlastima potrebni odgovarajući resursi i ovlasti za donošenje odluka.
- potrebno je dodijeliti odgovarajuća financijskih sredstava za smanjenje rizika od katastrofa na lokalnoj i nacionalnoj razini.

PREISPITIVANJE MEHANIZMA UNIJE CIVILNE ZAŠTITE

Rekordni broj šumskih požara 2017. godine na području Europske unije koji je usmrtio 127 osoba i zbog kojeg je izgorjelo više od 2,1 milijun hektara zemlje, sa procijenjenom štetom od cca. 10 milijardi eura, tražio je jačanje suradnje država Europske unije i jačanje Mehanizma unije civilne zaštite.

Europski odbor regija je u svojem mišljenju između ostalog istaknuo:

- djelovanje lokalnih zajednica najbrži je i najučinkovitiji način ograničavanja štete koju prouzrokuju katastrofe
- lokalne i regionalne vlasti treba uključiti u pregled planiranih ulaganja u sve

⁵⁰ Službeni list Europske unije (2017/C 272/07)

⁵¹ Službeni list Europske unije (2018/C 361/07)

⁵² https://ec.europa.eu/echo/sites/echo-site/files/sendai_swf_2016_205_0.pdf

relevantne programe i u raspravu o mogućim promjenama

- jedan od načina za osiguranje učinkovitijeg odgovora na katastrofe, koji bi bio u skladu s načelom supsidijarnosti, bilo bi usmjeravanje na potporu i pomaganje jačanja sposobnosti lokalnih zajednica za odgovor na katastrofe.

Oba ova mišljenja imala su bitan utjecaj na kreiranje odgovora tijela Europske unije⁵³ u području prirodnih nepogoda.

Jedan od osnovnih prioriteta Europskog odbora regija u razdoblju 2020. – 2025. godine je izgradnja otpornih regionalnih i lokalnih zajednice. Globalne pandemije, klimatska, digitalna i demografska tranzicija te migracijski tokovi imaju velik utjecaj na sve europske regije, gradove i sela. Slijedeći UN-ove ciljeve održivog razvoja Europski odbor regija utvrđivat će rješenja kojima će osigurati da EU u dovoljnoj mjeri podupire lokalne i regionalne vlasti u odgovaranju na buduće krizne situacije i društvene promjene do kojih dolazi u njihovim zajednicama.

Općina će putem predstavnika Republike Hrvatske u Europskom odboru regija adresirati stavove koji se tiču potreba lokalnih i regionalnih zajednica u odgovoru na prirodne nepogode, a pogotovo onima koji su posljedica klimatskih promjena.

SURADNJA SA NADLEŽNIM TIJELIMA NA NACIONALNOJ RAZINI

Na razini Republike Hrvatske kao ključni dokument u prilagodbi klimatskim promjenama je Strategija prilagodbe klimatskim promjenama za razdoblje do 2040. s pogledom na 2070. godinu. Provedbom Strategije između ostalog smanjit će se ranjivost sustava na prirodne nepogode i smanjiti negativni financijski učinci.⁵⁴

Strategijom su određene 83 mjere prilagodbe kao i ključni dionici. U odnosu na JLP(R)S bitno je istaknuti:

- veliki dio mjera uključuje JLP(R)S kao ključne sudionike cijelog procesa koji će biti baza u provedbi niza mjera i surađivati sa raznim tijelima više hijerarhijske razine.
- Strategija prilagodbe provodit će se putem akcijskih planova⁵⁵ čije mjere i aktivnosti moraju biti komplementarni sa ciljevima iz Europskog zelenog plana. Od ključnog značaja za uspješno provođenja mjera iz akcijskih planova je jačanje stručnih i provedbenih kapaciteta JLP(R)S.

Općina će svoju suradnju razvijati sa svim tijelima koji su zaduženi za razvoj sustavnog odgovora na prirodne nepogode na razini cijele države.

⁵³ <https://cor.europa.eu/en/our-work/Documents/Opinions/3783-Report-impact-CoR-opinions-LR.PDF>
<https://cor.europa.eu/en/our-work/Documents/Opinions/3976-Impact-report-2018-full-version.pdf>

⁵⁴ Prema izvješću Europske agencije za okoliš, Republika Hrvatska spada u skupinu od tri europske zemlje s najvećim kumulativnim udjelom šteta od ekstremnih vremenskih i klimatskih događaja u odnosu na bruto nacionalni proizvod (BNP). Iznos ukupno prijavljenih šteta za razdoblje od 2013 do 2018. godine bili su oko 1.8 milijardi eura.

⁵⁵ S obzirom na vremensko razdoblje Strategije, prilagodbe će provoditi kroz Akcijske planove za petogodišnje razdoblje.

U skladu sa Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske, Hrvatski sabor donio je u veljači 2021. godine Nacionalnu razvojnu strategiju Republike Hrvatske. Dokument je hijerarhijski najviši akt strateškog planiranja u Republici Hrvatskoj koji služi za oblikovanje i provedbu razvojnih politika Republike Hrvatske. Ostali akti strateškog planiranja ne mogu biti u suprotnosti s Nacionalnom razvojnom strategijom, što uključuje i plan razvoja jedinica lokalne samouprave.

Nacionalnom razvojnom strategijom određuju se dugoročni razvojni smjerovi i strateški ciljevi države, ali se daju i smjernice i utvrđuju prioritete za pregovore s Europskom komisijom o korištenju sredstava Europske unije. U proces izrade primjenom načela partnerstva uključeni su bili i predstavnici jedinici područne (regionalne) samouprave.

Kako bi se provela integracija svih planskih i strateških dokumenata, Općina će prilikom izrade Plana razvoja i ostalih planskih dokumenata poseban fokus staviti na strateške ciljeve iz Nacionalne razvojne strategije koji se tiču smanjenje utjecaja od prirodnih nepogoda.

Strateški ciljevi Nacionalne razvojne strategije koji se posebno tiču smanjenja utjecaja od prirodnih nepogoda i koji imaju prioritete u provedbi pojedine javne politike su:

Strateški cilj 7. „Sigurnost za stabilan razvoj“

Prioritetno područje - Jačanje otpornosti na rizike od katastrofa i unaprjeđenje sustava civilne zaštite

Prioriteti provedbe politike na području otpornosti na rizike od katastrofa:

- jačanje kapaciteta i otpornosti na svim razinama i u svim fazama sustava upravljanja rizicima od katastrofa
- smanjenje rizika od katastrofa uzrokovanih prirodnim prijetnjama, rizici na koje negativno utječu klimatske promjene, katastrofe uzrokovane kemijskim i biološkom prijetnjama, te katastrofe uzrokovane ljudskim djelovanjem
- jačanje sposobnosti operativnih snaga civilne zaštite

Strateški cilj 7. „Sigurnost za stabilan razvoj“

Prioritetno područje - Jačanje otpornosti na rizike od katastrofa i unaprjeđenje sustava civilne zaštite

Prioriteti provedbe politike na području sustavu vatrogastva:

- jačanje kapaciteta i otpornosti na svim razinama te u svim fazama sustava upravljanja vatrogasnim intervencijama
- jačanje sposobnosti vatrogasnih postrojbi kroz ulaganja u vatrogasnu infrastrukturu i nove tehnike i tehnologije radi skraćivanja vremena dolaska i vremena intervencije

Strateški cilj 8. „Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost“

Prioritetno područje - Zaštita prirodnih resursa i borbe protiv klimatskih promjena

Prioriteti provedbe politike na području održivog okoliša

- kvalitetno i održivo upravljanje vodama

-prevencija rizika, promicanje otpornosti i prilagodbe klimatskim promjenama

Strateški cilj 8. „Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost“

Prioritetno područje - Zaštita prirodnih resursa i borbe protiv klimatskih promjena

Prioriteti provedbe na području energetske politike

- energetska obnova zgrada

(Pri energetske obnovi uzet će se u obzir posljedice razornih potresa u Hrvatskoj u 2020. godini, a u obnovi zgrada u svim dijelovima Hrvatske primijenit će se načela tranzicije na čišće izvore energije i protupotresne zaštite.)

Strateški cilj 9. „Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva“

Prioritetno područje – Doprinos klimatskoj neutralnosti, smanjenje upotrebe pesticida i povećanje ekološke proizvodnje u skladu sa novim smjerovima EU-a

Prioriteti provedbe politike na području doprinosa klimatskoj neutralnosti, smanjenu upotrebu pesticida i povećanja ekološke proizvodnje

- ulaganje u sustav navodnjavanja i odvodnje

SURADNJA SA NADLEŽNIM TIJELIMA NA LOKALNOJ RAZINI

Kako bi se pojačao odgovor na prirodne nepogoda, a koje su posljedica klimatskih promjena, preporuka je Strategije⁵⁶ provesti mjere prilagodbe klimatskim promjenama u djelatnostima koje, u manjoj ili većoj mjeri, imaju dodirnih točaka s aktivnostima prilagodbe klimatskim promjenama: uređenje naselja i stanovanja, komunalno gospodarstvo, prostorno i urbanističko planiranje, zaštita i unaprjeđenje prirodnog okoliša, protupožarna i civilna zaštita. Za što učinkovitije djelovanje JLP(R)S-a prema prilagodbi klimatskim promjenama, potrebno je značajno jačati njihove kompetencije i kapacitete:

- izrada razvojnih i prostornih planova koji će uključivati komponentu prilagodbe klimatskih promjenama.
- na tehničkoj razini obuka službenika i stručnjaka u pojedinim područjima prilagodbe klimatskim promjenama.

⁵⁶ Sukladno čl.15.Zakona o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja („Narodne novine 127/2019) nacionalni razvojni dokumenti i razvojni dokumenti pojedinih područja i djelatnosti moraju biti usklađeni sa načelima, osnovnim ciljevima, prioritetima i mjerama utvrđenim u Strategiji niskougljičnog razvoja i Strategiji prilagodbe klimatskim promjenama.

SURADNJA SA ZNANSTVENIM USTANOVAMA

Najveći potencijal predstavlja Veleučilište u Požegi. Znanstvena zajednica predstavlja značajnu bazu za razvoj raznih projekata unutar studijskih programa od čega će koristiti imati i lokalna zajednica kroz razvoj novih ideja i saznanja.

SURADNJA SA STRUČNJACIMA ZA PRIRODNE NEPOGODE

PLANSKI DOKUMENTI

Općina je usvojila više planskih dokumenata koji utječu na odgovor prema prirodnim nepogodama:

- Procjena rizika od velikih nesreća
- Plan djelovanja civilne zaštite
- Plan zaštite od požara
- Procjenu ugroženosti od požara i tehnoloških eksplozija.

Planski dokumenti usklađivat će se i revidirati u skladu sa propisanim rokovima.

12.2. RAZVOJ SUSTAVA ODGOVORA NA PRIRODNE NEPOGODE

Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine, Strateškim ciljem 7. „Sigurnost za stabilan razvoj“, javnom politikom koja se odnosi na jačanje otpornosti na rizike od katastrofa i unapređenje sustava civilne zaštite istaknute su tri točke:

- posebna pozornost treba se usmjeriti u pružanje pomoći svim ranjivim skupinama građana,
- digitalne tehnologije bit će značajan instrument za unaprjeđenje kvalitete odgovora u izvanrednim situacijama,
- modernizacijom će se postići učinkovito i brzo informiranje građana u izvanrednim situacijama.

Horizontalnim prioritetom promicanja ravnopravnosti i jednakih mogućnosti istaknuto je kako su osobe sa invaliditetom ravnopravni članovi društva i zaslužuju jednake mogućnosti kakve imaju i drugi građani.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama Republike Hrvatske za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godine („Narodne novine“ 46/2020) poseban naglasak je stavila na osvješćivanje javnosti o izazovima koji se tiču klimatskih promjena.

Nadalje, člankom 48. Zakona o sustavu civilne zaštite („Narodne novine 82/15, 118/18, 31/20, 20/21). propisane su osnovne preventivne aktivnosti civilne zaštite koje se odnose na građane. Sukladno navedenom propisom osnovne preventivne aktivnosti uključuju jačanje svijesti građana, ranjivih i posebnih ciljanih društvenih skupina o opasnostima i mjerama zaštite te korištenju broja 112, te odgoj i obrazovanje djece o specifičnim sadržajima na temelju postojećih ili posebnih programa.

U skladu sa svojim mogućnostima i ovlastima Općina će razvijati sustav sustava odgovora kroz:

- **edukaciju**

U području edukacije jako je bitno fokusirati na građane, čiju razinu svijesti o zaštiti okoliša, utjecaju klimatskih promjena i načinima sprečavanja i ublažavanja štete od prirodnih nepogoda treba kontinuirano podizati, što je moguće kroz razne edukacije i projektne aktivnosti.

- **digitalizaciju**

Pandemija virusom COVID-19 pokazala je izuzetnu važnost digitalizacije. Općina će korištenjem digitalnih tehnologija podići razinu kvalitete odgovora na krizna stanja.

PROJEKTI

U skladu sa politikama Europske unije i Republike Hrvatske, te stručnim predviđanjima o klimatskim promjenama imperativ u odgovoru na prirodne nepogode mora biti razvoj kvalitetnih projekata koji mogu odgovoriti na složene situacije. Općina uz pomoć Regionalne razvojna agencija Požeško-slavonske županije i stručnjaka za područje prirodnih nepogoda i civilnu zaštitu može iznijeti složenije projekte iz područja upravljanja rizicima od prirodnih nepogoda.

12.2.1. Edukacija

Posebno ranjive skupine na koje prirodne nepogode, ali i posljedično klimatske promjene imaju poseban utjecaj su djeca, osobe sa invaliditetom, ali i starije osobe.

12.2.1.1. Informativno- edukativne aktivnosti djece o utjecaju klimatskih promjena i postupanju u slučaju prirodnih nepogoda

Trenutno ne postoji sustavno obrazovanje o klimatskim promjenama, a radi se o generacijama koje će izravno biti pogođene promjenama koje će uključivati povećanje ekstremnih vremenskih prilika kao što su poplave, suša, požari pa nadalje. Također ne postoji sustavno obrazovanje o ponašanju u slučaju prirodnih nepogoda, pogotovo u potresima. Iz navedenih razloga i u okviru svojih mogućnosti i ovlasti, Općina će provoditi i poticati provođenje aktivnosti navedenih u tablici.

Tablica 5: Informativno-edukativne aktivnosti za djecu

AKTIVNOST ⁵⁷	SVRHA
Informativno-edukativne aktivnosti sukladno dobi o održivom okolišu i klimatskim promjenama.	Izuzetno važno je djeci od najmanje dobi učiti i razvijati svijest o održivom okolišu, rizicima od klimatskih promjena što uključuje i važnost uspostave kružnog gospodarstva.
Informativno-edukativne aktivnosti za djecu u slučaju požara, potresa i poplava.	Svrha je učiti djecu kako se pravilno ponašati ne samo unutar odgojne institucije, već i u svakodnevnom životu u slučaju potresa, ali i prirodnih nepogoda čiji intenzitet će se pojačavati zahvaljujući klimatskim promjenama (npr. poplave i požari). Usvajanje znanja ima za svrhu smanjenje mogućnosti ozljede djece.

⁵⁷ Aktivnosti trebaju biti prilagođene dobi npr. radionice, igrokazi, slikovnice, vježbe.

12.2.1.2. Informativno-edukativne aktivnosti odraslog stanovništva o utjecaju klimatskih promjena i postupanju u slučaju prirodnih nepogode

Općina će u okviru svojih mogućnosti i ovlasti provoditi i poticati na podizanje svijesti javnosti o utjecaju i rizicima klimatskih promjena i prilagodbe istima⁵⁸, te o osobnom ponašanju u slučaju prirodnih nepogoda.

Tablica 6: Informativno-edukativne aktivnosti za odraslo stanovništvo

AKTIVNOST	SVRHA
Javne tribine na temu utjecaja klimatskih promjena na svakodnevni život i održivom okolišu te kružnom gospodarstvu.	Potrebno je kod odraslog stanovništva razvijati svijesti o otpornosti i prilagodbi klimatskim promjenama, te stvaranju održivog okoliša. Jedan od stupova smanjenja utjecaja klimatskih promjena je uspostave održivog okoliš i kružnog gospodarstva, što uključuje niz aktivnosti kao što je npr. važnost pravilnog zbrinjavanje otpada, ponovno uporabe itd.
Provođenje edukativnih aktivnosti o ponašanju u slučaju prirodnih nepogoda, pogotovo onih koji su posljedica klimatskih promjena.	Odraslo stanovništvo, posebno ono starije dobi pogođeno je i teško se prilagođava ekstremnim temperaturama, ali i svim drugim prirodnim nepogodama. Edukativne aktivnosti imaju za cilj smanjenja rizika od stradavanja stanovništva, omogućavanja lakšeg funkcioniranja žurnih službi, djelatnika JLP(R)S i operativnih snaga civilne službe.
Informativne aktivnosti vezano za osiguranje štete od prirodnih nepogoda.	Klimatske promjene uzrokuju povećanje prirodnih nepogoda koji utječu na visinu i učestalost šteta. Poticanjem osiguranja imovine smanjuje se iznosi pomoći i omogućava osiguranja sredstava za druge potrebe.

⁵⁸ Zakon o zaštiti okoliša (Narodne novine 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18) na više mjesta propisuje obvezu informiranja javnosti i osiguravanja sudjelovanja javnosti o pitanjima zaštite okoliša, održivom razvoju i utjecati na razvoj svijesti građana o zaštiti okoliša. Sve mjere su usmjerene na smanjenje utjecaja klimatskih promjena.

12.2.1.3. Podrška osobama s invaliditetom tijekom opasnosti, kriznih situacija i katastrofa

Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine poseban naglasak stavljen je na primjenu Konvencije o pravima osoba sa invaliditetom. Konvencijom je određeno kako Država potpisnica konvencije u skladu sa svojim obvezama proisteklim iz međunarodnog prava, uključujući međunarodno humanitarno pravo i međunarodno pravo koje obuhvaća ljudska prava poduzet će sve potrebne mjere za osiguranje zaštite i sigurnosti osoba s invaliditetom u rizičnim situacijama, uključujući situacije oružanog sukoba, humanitarnih kriza i prirodne katastrofe.

Ured pravobraniteljice za osobe sa invaliditetom je nakon razornog potresa skrenuo pažnju kako se treba posebno obratiti pažnja na osobe sa invaliditetom. Ured je nadležnim tijelima dostavio Vodič za podršku osobama s invaliditetom tijekom opasnosti, kriznih situacija i katastrofa izdan od strane Zajednice saveza osoba sa invaliditetom Hrvatske.

Poseban izazov predstavljat će činjenica dostupnosti podataka. Na isti problem ukazalo se i 14. prosinca 2017. u Zagrebu je održan okrugli stol u organizaciji Zajednice saveza udruga osoba s invaliditetom Hrvatske. Između ostalog prilikom održavanja okruglog stola ukazano je i na činjenicu ne postojanja evidencije gdje borave/žive osobe s invaliditetom i o kojim je oštećenjima riječ jer spašavanje osobe s invaliditetom u kriznoj situaciji ovisi o specifičnostima pojedinog oštećenja sukladno individualnim potrebama i potrebnoj podršci.

Bez obzira na navedenu činjenicu Općina će planirati sredstva za provođenje aktivnosti naznačenih u narednoj tabeli. Nakon dobivenih svih potrebnih podataka aktivnosti će provesti sukladno planiranim sredstvima.

Tablica 7: Podrška osobama s invaliditetom tijekom opasnosti, kriznih situacija i katastrofa

AKTIVNOST	SVRHA
Edukacija povjerenika CZ	Upoznati povjerenike CZ sa osobama sa invaliditetom i njihovim ograničenjima, na prostoru njegovog djelovanja. Obučiti povjerenike CZ sa načinom postupanja s osobom sa invaliditetom u skladu sa njegovim ograničenjima.
Edukacija osoba sa invaliditetom	Upoznati osobe sa invaliditetom sa načinom postupanja u kriznim situacijama u skladu sa njihovim ograničenjima.

12.2.1.4. Korištenje digitalnih tehnologija u svrhu jačanja odgovora na prirodne nepogode

Sukladno Nacionalnoj razvojnoj strategiji Republike Hrvatske do 2030. godine digitalna tehnologija i digitalizacija sustava za pomoć u odgovoru i upravljanje operativnim snagama civilne zaštite jedan je od instrumenata za unaprjeđenje kvalitete odgovora.

Cilj je modernizacija postojećih i uspostava novih baza podataka o štetama i ranjivostima na negativne utjecaje prijetnji i njihovo sustavno i digitalizirano prikupljanje, kako bi se izradile kvalitetne i vjerodostojne procjene rizike i učinkovito i brzo informiranje građana u izvanrednim situacijama, ali i djelotvornost odgovora na katastrofe i velike nesreće.⁵⁹

U svrhu ostvarenja navedenog cilja i kako bi nadležnim tijelima bili dostavljeni vjerodostojni i ažurni podaci, Općina je pristupila reviziji procjene rizika od velikih nesreća.

Općina će u skladu sa svojim tehničkim mogućnostima pojačati korištenje digitalnih tehnologija u svrhu bolje i kvalitetnije komunikacije sa građanima. Službena web stranica i društvene mreže pomoći će:

- promociji aktivnosti vezano za preventivne mjere u smanjenju utjecaja klimatskih promjena
- promocija aktivnosti operativnih snaga civilne zaštite i uporaba broja 112
- promocija informativno-edukacijskih aktivnosti djece i odraslih
- digitalnoj pristupačnosti prilagodbe web stranice kako i osobe s invaliditetom ne bi imali nikakvih prepreka u interakciji ili pristupu digitalnom sadržaju
- pružanju točnih i provjerenih informacija građanima u slučaju prirodne nepogode i omogućavanja lakšeg funkcioniranja žurnih službi, djelatnika JLP(R)S i operativnih snaga civilne službe
- upućivanje na izvore sa točnim i provjerenim informacijama
- smanjenja netočnih informacija i lažnih vijesti
- primanja pomoći ili volontiranja.⁶⁰

Daljnje korištenje digitalnih tehnologija provodit će se u skladu sa planovima optimizacije, digitalizacije i modernizacije javne uprave koja će pojednostaviti administrativno okruženje i neizravno utjecati i na sustav odgovora na prirodne nepogode.

⁵⁹ Aktivnosti trebaju biti prilagođene dobi npr. radionice, igrokazi, sliko vnice, vježbe.

⁶⁰ Zakon o zaštiti okoliša (Narodne novine 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18) na više mjesta propisuje obvezu informiranja javnosti i osiguravanja sudjelovanja javnosti o pita

12.3. DODATNE MJERE U ODNOSU NA PRIRODNU NEPOGODE

12.3.1. POTRES -DODATNE MJERE

NEPREKINUTO FUNKCIONIRANJE ADMINISTRACIJE:

Posebno važan element, neposredno nakon potresa, je osigurati neprekinuto funkcioniranje administracije da se spriječi ulijevanje nesigurnosti, straha, narušavanja javnog reda i mira posebice ako dođe do izražaja nespремnost odgovornih institucija za ponašanje poslije potresa (prihvatni centri, kapaciteti bolnica, opskrbi hrane i vode, telekomunikacije itd.).

Posebno su važni sustavi informiranja koji ne smiju biti prekinuti.

PRIKUPLJANJE BAZE PODATAKA:

Potrebno je prikupiti točnu bazu podataka. Procjene su vrlo grube s obzirom na nedostatak pouzdanih parametara koje sadržavaju subjektivne elemente ali i brojna specifična ograničenja kao što su:

- ne postoje sistematizirane baze podataka o tipologiji gradnje,
- veliki broj nezakonito izvedenih građevina (bez valjane dokumentacije) koje uključuju i nepovoljne intervencije (npr. rušenje nosivih zidova za izloge) u nosivu konstrukciju odnosno promjenu bitnih zahtjeva za građevinu,
- nesigurnost u procjeni ranjivosti pojedinih građevina zbog razlike u znanju o starim građevinama u odnosu na građevine projektirane sukladno suvremenim propisima,
- ne postoje podaci o izvedbi građevina, korištenim materijalima, mogućim pogreškama u gradnji, naknadnim sanacijama
- ne postoje podaci o djelovanju potresa na građevine (kvartove) kroz povijest i eventualnim posljedicama
- građevine su obično projektirane na vijek trajanja od 50 godina što je premašeno (degradacija materijala) kod većeg dijela postojećeg stambenog fonda.

NAPREDNIJA TEHNOLOGIJA:

Unatoč suvremenim uvjetima i uz naprednu tehnologiju predviđanje potresa koje bi omogućilo pravovremeno reagiranje i evakuiranje ugroženih građana nije moguće. Razvijene države u seizmički aktivnim područjima ipak ne odustaju od pokušaja kratkoročnog upozoravanja na pojavu potresa s namjerom ostvarivanja barem minimalne vremenske prednosti u slučaju katastrofalnog događaja. Posebnim sensorima moguće je zabilježiti dolazak valova, identificirati položaj žarišta i odrediti očekivanu jačinu potresa.

Djelovanje se temelji na suradnji posebno sa znanstvenim sektorom i ključnim tijelima koje se bave okolišem (uz okolišno monitoriranje, razvoj alata za procjenu rizika, uključenje ključnih dionika, edukacija i trening, tj. jačanje kapaciteta za odgovor) osnova su pravilnog djelovanja sukladno ciklusu upravljanja rizicima.

12.3.2. OLUJNI I ORKANSKI VJETROVI – DODATNE MJERE**DHMZ – SAVIJETI - :**

Meteorološka služba tu pojavu prognozira s vrlo velikom vjerojatnošću.

Kada do olujnog ili orkanskog vjetrova ipak dođe, poželjno je pridržavati se određenih uputstava i savjeta:

Postupak priprema:

- Pri projektiranju i gradnji objekata voditi računa o mogućem učinku najjačih zabilježenih vjetrova na području i graditi u skladu s građevinarskim zahtjevima za takve uvjete.
- Držiti u pričuvi jače najlonske folije ili cerade, letve i čavle za privremenu sanaciju oštećenja na krovu ili za prekrivanje razbijenih prozorskih stakala.
- Provjeriti da li uz kuću ili drugi objekt ne raste slabo ukorijenjeno ili trulo stablo koje bi vjetar mogao srušiti ili mu lomiti grane.
- Očistiti krovne oluke, dvorišne slivnike i internu kanalizaciju kako bi se osiguralo nesmetano otjecanje oborinskih voda u slučaju olujnog nevremena.
- Pratite informacije i prognoze o pojavi, mjestu i snazi jakih vjetrova ili nailasku oluje.

Postupak za zatvorene prostore:

- Dobro zatvoriti sve prozore i vrata, spustite rolete ili zatvorite prozorske kapke.
- Odmaknuti se od prozorskih stakala u unutrašnjost građevine.
- Ako građevina nije solidno građena a očekuju se orkanski udari vjetrova ili pojava pijavice, skloniti se u podrum ili solidno građenu građevinu, prethodno zatvorite vodu i plin na glavnom ventilu i isključiti struju na glavnoj sklopi kako bi se spriječili sekundarne štete.
- Slušati obavijesti na radiju i postupati u skladu s njima.
- Po prestanku opasnosti pregledati objekt iznutra i izvana te uočena oštećenja popravite ili za to angažirajte stručne službe.

Postupak za otvorene prostore:

- Kao pješak, kretati se u pognutom stavu, uz zavjetrinu ako je ima, pridržavajući se za čvrste predmete.
- Voditi računa o mogućnosti pada crijepa s krova, grana s drveća i slično.
- Ne sklanjati se ispod drveća zbog opasnosti od udara groma, loma grana ili rušenja stabla.
- Vozila skloniti u čvrsti objekt, a ako to nije moguće parkirati ga na otvorenom prostoru (ne uz kuće ili drveće), na mjestu gdje se ne mogu pojaviti bujične vode.
- U vožnji, poštovati upozorenja i zabrane nadležnih službi, a ako orkanski vjetar, sa ili bez oborina zahvati vozilo na otvorenoj cesti, zaustaviti vozilo van prometnice, po

mogućnosti u prirodnoj zavjetrini.

- Pri kampiranju, pratiti vremensku prognozu, poštovati upozorenja o mogućnosti jakog vjetra, šator ili kamp prikolicu premjestiti na prostor bez drveća i dodatno usidriti, a osobe se trebaju skloniti u čvrste objekte.⁶¹
- Pojavnost jake oluje (10 stupanj Baufortove ljestvice) i posljedice koje bi ona izazvala zahtijevaju angažman većeg broja ljudi, budući da je on takve snage da pomiče predmete i baca crijep sa krovova, obara drveće i čupa ga s korijenjem te čini znatne štete na građevinskim objektima. Njegovom rušilačkom snagom biti će najviše ugrožena krovišta građevina starijeg datuma gradnje.
- Operativne snage za zaštitu i spašavanje angažirati će se na raščišćavanju, pomoć pri sanaciji oštećenih krovišta te uklanjanju i prevoženju srušenog i uništenog biljnog raslinja u naseljima i na prometnicama.

12.3.3. POŽARI - DODATNE MJERE

Požari na otvorenom prostoru su prirodna pojava koju se ne može zaustaviti i koji će se i pored svih provedenih mjera i dalje pojavljivati. Navedeno preventivno djelovanje podrazumijeva:

- sadnju vegetacije koja je obzirom na kemijski sastav otpornija na početno paljenje i širenje požara,
- znanstveno istraživanje povezanosti aspekata požara raslinja, vegetacije, klime, meteorologije
- sadnja mješovitih nasada koji neće ovisno o svojim karakteristikama biti ugroženi od požara u istom vremenskom periodu,
- obavljanje preventivno uzgojnih radova (njega sastojina, proreda, kresanje i uklanjanje suhog granja),
- gradnju i održavanje protupožarnih prosjeka s elementima šumske ceste, održavanje i uređivanje postojećih izvora vode,
- izgradnju i održavanje nadzemnih spremnika vode za gašenje požara i zahvat vode
- organiziranje i provođenje promidžbene aktivnosti radi upoznavanja i edukacije građana (posebno vrtičke i školske djece, turista i drugih korisnika takvih područja), povećanje svijesti stanovništva o značaju i koristima koje donosi šuma, odnosno sva ostala vegetacija i potrebu poduzimanja osnovnih preventivskih mjera,
- ustrojavanje, osposobljavanje i opremanje motriteljsko dojavnih službi, razvoj video nadzora ugroženih prostora, edukacija i razvoj službi zaštite od požara i interventnih skupina šumskih radnika opremljenih potrebnom opremom za gašenje početnih požara
- zbrinjavanje ložišta i roštilja za pripremu hrane,
- izrada i donošenje planova zaštite te stalno neposredno kontaktiranje i komunikacija sa stanovništvom, jedinicama lokalne i regionalne samouprave, policijom i vatrogascima,
- pojačano djelovanje inspeksijskih službi (šumarske inspekcije, poljoprivredne inspekcije, inspekcije zaštite od požara policijskih uprava, inspekcije zaštite okoliša) te strogo provođenje propisa i zabrana (paljenja, odlaganja otpada).

njima zaštite okoliša,

12.3.4. POPLAVE - DODATNE MJERE

Zaštita od poplava temelji se većinom na obrambenim nasipima i širokim inundacijskim područjima uz vodotoke. Neke od posljednjih pojava velikih voda ukazale su potrebu kontinuiranih ulaganja u planiranje novih i rekonstrukcije postojećih protu-poplavnih rješenja, ne samo radi sprječavanja štete za infrastrukturu i materijalna dobra, nego i radi očuvanja bioraznolikosti i zaštićenih područja.

Izraditi planove upravljanja poplavnim rizicima, s ciljem smanjivanja štetnih posljedica poplava u zajednici za zdravlje ljudi, okoliš, kulturnu baštinu i gospodarsku aktivnost.

Redovita procjena složenih rizika (istovremena pojavnost dva ili više rizika), poput ledenih poplava i pojave ledostaja.

Utvrđivanje dostatnih kapaciteta i potreba brzog odgovora.

Izgraditi višenamjenski sustavi uređenja i korištenja voda i zemljišta (koriste se za opskrbu vodom, proizvodnju električne energije, navodnjavanje, plovidbu, zaštitu od poplava, melioracijsku odvodnju, uzgoj riba, šport i rekreaciju).

Sustavi odvodnje oborinskih voda u urbanim sredinama izgraditi - radi brze i učinkovite oborinske (atmosferske) odvodnje u naseljenim mjestima te zaštite stanovništva i materijalnih dobara od poplava uzrokovanih oborinskim vodama (koncepti zadržavanja oborinskih voda što bliže mjestu njihova nastanka i njihovo korištenje, koncept planiranja izgradnje vodno osviještenih urbanih cjelina s integralnim pristupom odvodnji, zaštiti i višekratnom korištenju vodnih resursa).⁶²

12.3.5. SUŠA - DODATNE MJERE

Poljoprivredna proizvodnja je proizvodnja koja najviše ovisi o klimatskim uvjetima , činjenica je da je navodnjavanje poljoprivrednih površina na kojima su zasijane poljoprivredne kulture ključna stvar za poljoprivrednu proizvodnju u vrijeme opaženih klimatskih promjena. Jedno od važnih polazišta za planiranje navodnjavanja jest utvrđivanje raspoloživosti i kvalitete vodnih resursa. Kada se radi o racionalnom gospodarenju vodnim resursima za potrebe navodnjavanja tada se to prvenstveno odnosi na stvaranje uvjeta za osiguranje zaliha vode za navodnjavanje.

Kao mjere za ublažavanje posljedica potrebno je mjerama i instrumentima agrarne politike poticati proizvođače na ulaganje u sustav navodnjavanja (za što danas stoje na raspolaganju i sredstva fondova EU).

Smanjeni prihodi i nestabilnost tržišta sa sociološkog stajališta izazivaju kod proizvođača nesigurnost i nepovjerenje u tržište. S ekonomskog stajališta smanjuje se solventnost gospodarskih subjekata, manji je broj ugovorene proizvodnje, manja su kapitalna ulaganja što ima dugoročne posljedice za opstojnost, rast, razvoj i konkurentnost proizvodnje osobito na manjim i srednjim poljoprivrednim gospodarstvima.

održivom razvoju i utjecati na razvoj svij

Promjena klime omogućuje uzgoj poljoprivrednih kultura, odnosno sorti koje je ranije bilo moguće uzgajati samo u toplijim područjima.

12.3.6. TUČA -DODATNE MJERE

Postoje takozvane autonomne mjere i dugoročne, odnosno planirane mjere prilagodbe.

Autonomne mjere su promjena sortimenta, datuma sjetve/žetve, upotreba gnojiva i pesticida.

Dugoročne mjere podrazumijevaju strukturne promjene u svrhu prilagodbe na klimatske promjene. To uključuje način korištenja poljoprivrednog zemljišta, njegovu lokaciju, tip uzgoja, sorte te razne agrotehničke mjere. Primjerice proizvođač može upotrijebiti one sorte koje su otpornije na novonastale uvjete te daju stabilne prinose i urode ili implementirati sustave navodnjavanja i odvodnje kako bi smanjili moguće probleme nastale nedostatkom ili viškom vode.

Jedno od rješenja i odgovora na klimatske promjene svakako je prelazak na ekološku poljoprivredu. Iako je prelazak na ovaj tip proizvodnje dugotrajan proces te zahtijeva znatno podizanje kapaciteta u smislu edukacije i tehnologija, on se svakako može nazvati mjerom prilagodbe klimatskim promjenama.

Bioraznolikost povećava otpornost ekosustava na promjenjive uvjete i stresove. Kao mjera u prilagodbi klimatskim promjenama odabiru se one vrste i sorte koje su otporne na visoke temperature, suše, poplave, visoku razinu soli u tlu te one koje su otporne na bolesti i štetnike. Sukladno tome, biljni oplemenjivači, intenzivno rade na selekciji biljnih i životinjskih vrsta koje imaju svojstva otpornosti na pojedine pojave. Smatra se da će u Europi ova mjera imati najmanje utjecaja za odabir kultura na pašnjacima dok će biti posebno važna u ratarskoj proizvodnji te djelomično u vinogradarstvu. Istraživanja pokazuju da će se najviše izmjenjivati nove sorte ječma i kukuruza.

12.3.7. MRAZ – DODATNE MJERE

MJERE ZA UBLAŽAVANJE MRAZA:

Mjere za ublažavanje smrzavanja mora odabrati proizvođač za svako mjesto. Kako bi se ublažavanje smrzavanja uspješno primijenilo, mora se postupati jednako pažljivo kao i kod ostalih agrotehničkih mjera. Uspjeh ovisi o pravilnoj upotrebi odgovarajuće opreme, iskustvene prosudbe, pažnje na detaljima i predanosti.

Kišenje, prvenstveno raspršivačima, pokazalo se kao najpouzdaniji i najisplativiji način smanjivanja ili ublažavanja mraza. Uspješna primjena sustava navodnjavanja može značiti razliku između potpunog gubitka usjeva i minimalne štete.

Sustavima kap na kap i navodnjavanjem raspršivačima borimo se protiv mraza. Razvoj inovativnih tehnologija, uz najveći standard kvalitete omogućili su prilagođavanje sustava za

borbu protiv mraza svakom nasadu i njegovim potrebama.

Pravilan odabir sustava za ublažavanje smrzavanja je ključno pitanje. Prije svega, to je ekonomski izazov. Cilj je osigurati dovoljnu zaštitu usjeva, osiguravajući redovitu količinu i kvalitetu berbe i trenutne operativne troškove nasuprot mogućem trošku izbjegavanja oštećenja. Da bi se odabrao odgovarajući sustav za ublažavanje mraza, treba uzeti u obzir:

- dostupnost vode
- dostupnost energije
- veličinu zaštićenog područja
- meteorološka svojstva mjesta
- topografiju mjesta i posebnosti mikroklimе
- očekivanu učestalost pojave mraza
- očekivano trajanje pojave mraza
- udaljenost između stabala/redova i promjera drveća (za lokalnu pokrivenost)
- kritičnu temperatura biljke u svakoj svojoj fazi rasta

Obično se koristi jedan od tri raspoloživa sustava:

1. Puna pokrivenost prskanja nasada raspršivačima - Raspršivači pokrivaju čitavu površinu nasada, postavljaju se iznad krošnji i stvaraju ravnomjernu kišu.
2. Prskanje raspršivačima podloge ispod krošnji nasada - Za razliku od prethodne metode, ova ne pokriva pupoljke i cvijeće na krošnjama. Led se stvara na podlozi ispod nasada i u procesu zamrzavanja vode dolazi do oslobađanja energije koja zagrijava zrak u krošnjama.

Lokalizirano navodnjavanje sa raspršivačima (Strip aplikacija) - Toplinska energija usmjerena je samo na usjev. Tretira se samo površina krošnji nasada što značajno štedi količinu vode i energije potrebne u borbi protiv mraza.

12.3.8. IZVANREDNO VELIKA VISINA SNIJEGA – DODATNE MJERE

OPERATIVNI PROGRAM RADOVA ODRŽAVANJA CESTA U ZIMSKIM UVJETIMA:

Pod održavanjem cesta u zimskim uvjetima podrazumijevaju se radovi neophodni za održavanje prohodnosti cesta i sigurnog odvijanja prometa, za režim prometa u zimskim uvjetima koji je određen posebnim propisima.

Cesta se smatra prohodnom kada je radovima na uklanjanju snijega omogućeno prometovanje vozila uz upotrebu zimske opreme, u skladu s posebnim propisom o prometovanju vozila u zimskim uvjetima.

Razdoblje djelovanja zimske službe može započeti ranije, kao i završiti kasnije od navedenog roka, ako to zahtijevaju vremenski uvjeti.

Pod redovnim održavanjem ulica u zimskim uvjetima podrazumijeva se:

- pripremni radovi prije nastupanja zimskih uvjeta,

- organiziranje mjesta pripravnosti zimske službe,
- zaštitne mjere protiv stvaranja poledice, snježnih nanosa, zapuha,
- čišćenje snijega s kolnika i prometne signalizacije i pješačkih prijelaza,
- u slučaju velikih snježnih oborina stalno obavješćivanje o stanju prohodnosti,
- uklanjanje vozila koja su ostala na kolniku i onemogućuju normalno čišćenje ulica od snijega,
- osiguranje odvodnje s kolnika i nogostupa kad nastupa otapanje snijega

S obzirom na tehničke karakteristike i prometno-ekonomski značaj svakog prometnog pravca Planom zimske službe utvrđuje se:

- mjesto pripravnosti zimske službe,
- stupnjevi pripravnosti,
- potreban broj ljudstva, mehanizacije i materijala za posipanje i njihov razmještaj po mjestima pripravnosti
- redoslijed izvođenja radova, uzimajući u obzir utvrđene razine prednosti
- dinamiku provođenja pojedinih aktivnosti,
- nadzor i kontrolu provođenja zimske službe,
- uvjete kada se zbog sigurnosti prometa isti ograničava ili zabranjuje za pojedine vrste vozila,
- sistem veze,
- procjenu troškova zimske službe,
- obavješćivanje o stanju i prohodnosti cesta.

Što je neki prostor razvijeniji to je prometni sistem razvijeniji unatoč nepovoljnoj prirodnoj osnovi. Ipak, često se dogodi da jaki snijeg, vjetar ili grmljavinska oluja stvaraju poteškoće u prometu ili da se zbog snijega ili poplava dolazi do prekida u prometu. U svim tim slučajevima dolazi do izražaja važnost prirodno-geografskih faktora pri odvijanju prometa. Unatoč razvoju znanosti i tehnologije čovjek mora uzeti u obzir prirodnu osnovu prostora u kojem se prometna mreža razvija.

12.3.9. KLIZANJE, TEČENJE, ODRONJAVANJE I PREVRTANJE ZEMLJIŠTA – DODATNE MJERE

Nastavak istraživanja i rada na kategorizacijama terena po stabilnosti, kartama hazarda i rizika klizanja, provedbi kvalitetnih geotehničkih istraživanja i izradi geotehničkih elaborata kojima će se dati potrebne podloge za izradu geotehničkih projekata. Isti moraju definirati tehničke uvjete koje treba primijeniti u fazi izgradnje i u eksploataciji. Vođenje katastra.

Kontrola projektne dokumentacije i njihova provjera u vezi sadržavanja geotehničkih uvjeta izgradnje i usklađenosti zahtjevima definiranim po PP (prostornom planu), sve vezano na kategorije terena prema stabilnosti. Provođenje monitoringa.

Osiguranje uzbunjivanja u slučaju vjerojatnosti pojave katastrofičnog događaja. Provedba detaljnih geotehničkih istraživanja na područjima upitne stabilnosti, a predviđenih za urbanizaciju.

Bitno poboljšati i radikalno promijeniti odnos prema postojećim građevinama, posebno onima koje obavljaju funkciju prihvata i odvodnju voda. Nužno je potrebno kontrolirati nepropusnost sabirnih jama na područjima gdje ne postoji kanalizacijska mreža. Redovito održavati i kontrolirati ispravnost sustava odvodnje prometnica i stambenih građevina.

13. IZVORI, NAMJENA I PLANIRANJE NOVČANIH SREDSTAVA

Radi ublažavanja i djelomičnog uklanjanja posljedica prirodne nepogode osiguravaju se i planiraju novčana sredstva, određuje njihova namjena i način dodjele.

Prilikom provedbi mjera radi djelomičnog ublažavanja šteta od prirodnih nepogoda o kojima odlučuju nadležna tijela obvezno se uzima u obzir opseg nastalih šteta i utjecaj prirodnih nepogoda na stradanja stanovništva, ugrozu života i zdravlja ljudi te onemogućavanje nesmetanog funkcioniranja gospodarstva.

Poslove u vezi s procjenom štete i dodjele sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda obavljaju povjerenstva.⁶³

13.1. Izvori sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda

Novčana sredstva i druge vrste pomoći za djelomičnu sanaciju šteta od prirodnih nepogoda na imovini oštećenika osiguravaju se iz državnog proračuna, fondova Europske unije i donacija.⁶⁴

Sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda odnose se na novčana sredstva ili ostala materijalna sredstva, kao što je oprema za zaštitu imovine fizičkih i/ili pravnih osoba, javne infrastrukture te zdravlja i života stanovništva, koja su potrebna za djelomičnu sanaciju štete nastale od prirodne nepogode.

Sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda strogo su namjenska sredstva te se raspoređuju prema postotku oštećenja vrijednosti potvrđene konačne procjene štete.

13.2. Sredstva žurne pomoći

Općina može isplatiti žurnu pomoć iz raspoloživih sredstava svojih proračuna. Prijedlog dodjele žurne pomoći predstavničkom tijelu upućuje načelnik. Predstavničko tijelo donosi odluku kojom se određuje:

e mjere su usmjerene na smanjenje utjecaja klimatskih promjena.
, članak 8.,12.,14.

⁶⁴ Sredstva fondova EU ne mogu se unaprijed osigurati, Zakon o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda čl. 19.

- vrijednost novčanih sredstava žurne pomoći
- kriteriji, način raspodjele i namjena korištenja žurne pomoći
- drugi uvjeti i postupanja u raspodjeli žurne pomoći.

Žurna pomoć u pravilu se dodjeljuje kao predujam i ne isključuje dodjelu pomoći u postupku koji je uređen Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda. Žurna pomoć računa se u iznos pomoći za djelomičnu sanaciju posljedica prirodnih nepogoda. Ako je iznos predujma veći od iznosa pomoći utvrđene za konačne potvrđene štete u Registru šteta, jedinice lokalne samouprave dužne su osigurati povrat viška dodijeljenih sredstava u proračun.

13.3. Izvori sredstava za razvoj sustava

Financijske mogućnosti ovisit će o dinamici oporavka Republike Hrvatske što će odrediti i dinamiku oporavka proračunskih prihoda.

Izvori financiranja za razvoj sustava kroz edukaciju i digitalizaciju su:

1. proračun općine
2. europski fondovi

Posebnu mogućnost predstavljaju natječaji za projekte Fonda za zaštitu okoliša koji su usmjereni na zaštitu okoliša, a posljedično i smanjenje utjecaja od klimatskih promjena.

13.3.1. *Terminski plan i procjena financijskih sredstava za razvoj sustava*

Ostvarenje aktivnosti ovisiti će o mogućnostima izvora financiranja, koji se ne mogu unaprijed definirati. Isto tako zbog pandemije COVID-19 u tablici je pružen okvirni terminski plan.

Tablica 8: Okvirna procjena potrebnih financijskih sredstava i terminski plan

AKTIVNOST	OKVIRNI TERMINSKI PLAN	OKVIRNA PROCJENA POTREBNIH FINANCIJSKIH SREDSTAVA
Informativno-edukativne aktivnosti za djecu sukladno dobi o održivom okolišu i utjecaju klimatskih promjena.	rujan - prosinac 2022. godine	
Informativno-edukativne aktivnosti za djecu sukladno dobi u slučaju požara, potresa i poplava.	rujan – prosinac 2022. godine	
Javne tribine na temu utjecaja klimatskih promjena na svakodnevni život i održivom okoliš.	siječanj – prosinac 2022. godine	
Provođenje edukativnih aktivnosti o ponašanju u slučaju prirodnih nepogoda, pogotovo onih koji su posljedica klimatskih promjena.	siječanj – prosinac 2022. godine	
Informativne aktivnosti vezano za osiguranje štete od prirodnih nepogoda.	siječanj – prosinac 2022. godine	
Edukacija povjerenika CZ	siječanj – prosinac 2022. godine	
Edukacija osoba sa invaliditetom	siječanj – prosinac 2022. godine	

13.4. Izvješća , registar šteta i nadzor

Općinsko povjerenstvo putem Registra šteta podnosi županijskom povjerenstvu izvješće o utrošku sredstava za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda dodijeljenih iz državnog proračuna Republike Hrvatske te dostavlja i druge podatke u pisanom i/ili elektroničkom obliku koji osobito uključuju obrazloženja koja se odnose na utrošak i namjensko korištenje novčanih sredstava dodijeljenih iz državnog proračuna Republike Hrvatske, uključujući i izvore sredstava iz fondova Europske unije.

Rok podnošenje izvješća je 20 dana od dana donošenja Odluke Vlade Republike Hrvatske o dodjeli sredstava pomoći.

Županijsko povjerenstvo podnosi Državnom povjerenstvu izvješće o utrošku dodijeljenih sredstava, putem Registra šteta i pisanim putem.

U izvješću se navode sredstva koja se dodjeljuju na razini općine, kao i sredstva iz drugih izvora.

Rok podnošenja je 30 dana od dana donošenja Odluke Vlade Republike Hrvatske o dodjeli sredstava pomoći .

U Registar šteta unose se prijave prvih procjena šteta i prijave konačnih procjena šteta, jedinstvene cijene te izvješća o utrošku dodijeljenih sredstava pomoći općinskih povjerenstava u skladu s obrascima i elektroničkim sučeljem.⁶⁵

Podaci iz Registra šteta koriste se kao osnova za određenje sredstava pomoći za djelomičnu sanaciju šteta nastalih zbog prirodnih nepogoda.

Nadzor nad uočenim nepravilnostima provode nadležna ministarstva. Proračunski nadzor provodi ministarstvo nadležno za financije.

⁶⁵ Zakon o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda, članak 41. (3).

14. TROŠKOVI ANGAŽIRANIH PRAVNIH OSOBA I REDOVNIH SLUŽBI

Troškovi angažiranja snaga zaštite i spašavanja koji se odnose na naknadu za angažiranja materijalno tehničkih sredstava vršiti će se prema stvarno izvedenim radovima i važećim cijenama u trenutku izvršenja zadatka.

Obračun troškova rada angažiranih MTS vrši se prema Zapisnicima o mobilizaciji materijalno – tehničkih sredstava).⁶⁶

Nakon prestanka korištenja privremeno oduzete pokretnine, načelnik Stožera, uz nazočnost vlasnika ili korisnika, pregledat će pokretninu i sačiniti Zapisnik o povratu privremeno oduzete pokretnine, na obrascu. Ukoliko je nastala šteta, istu je potrebno evidentirati u zapisniku.

Vlasnik ili korisnik pokretnine, radi ostvarivanja prava na naknadu propisanu Uredbom o utvrđivanju naknade za privremeno oduzete pokretnine radi provedbe mjera civilne zaštite (NN RH 85/06), podnosi Županiji, koja je naložila privremeno oduzimanje pokretnine, Zahtjev za naknadu za privremeno oduzetu pokretninu.

Troškovi mobiliziranih pripadnika civilne zaštite isplaćuju se iz županijskog proračuna u visini dnevnice korisnika državnog proračuna u trenutku angažiranja prema modelu:

- 1 obveznik (više od 12 sati angažiranja) puna dnevica
 - 1 obveznik (manje od 12 sati angažiranja) pola dnevnice
- Uplata se obavlja na bankovne račune pripadnika civilne zaštite.

⁶⁶ Uredba o načinu i uvjetima za ostvarivanje materijalnih prava mobiliziranih pripadnika postrojbe CZ za vrijeme sudjelovanja u aktivnostima u sustavu CZ, NN 33/2017.